Helyi Esélyegyenlőségi Program

Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

2022 - 2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 4
Bevezetés 4
A település bemutatása 4
Értékeink, küldetésünk 10
Célok 10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 11
1. Jogszabályi háttér bemutatása 11
1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása 11
1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása. 12
2. Stratégiai környezet bemutatása 13
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal 14
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása 15
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása 15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 15
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet 16
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció 18
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások 29
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció 33
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete 40
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés 42
3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása 54
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal 58
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása. 58
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 59
4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek 59
4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége 67
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése 67
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek köznevelési lehetőségei és esélyegyenlősége 76
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása 93
5 A nők helyzete, esélyegyenlősége 94
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége 94
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhely-hiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.) 99
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe 102
5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak 103
5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona) 104
5.6 A nők szerepe a helyi közéletben 105
5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések 105
5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása. 106
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 106
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.) 106
6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete 110
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés 111
6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen 115
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása. 116
7. A fogyatékossággal élők helyzete, esélyegyenlősége 117
7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái 117
7.2 Fogyatékossággal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei 121

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés 121
7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen 124
7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések 124
7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása 125
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 126
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 129

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 130
1. A HEP IT részletei 130
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 135
3. Megvalósítás 151
3.1 A megvalósítás előkészítése 151
3.2 A megvalósítás folyamata 151
3.3 Monitoring és visszacsatolás 154
3.4 Nyilvánosság 154
3.6 Érvényesülés, módosítás 155
4. Elfogadás módja és dátuma 156

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021. 06. 30. napján módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" című dokumentum szerint átdolgozva Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata** (a továbbiakban: Önkormányzat) Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézmény fenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A mai Zugló Budapest XIV. Kerülete a város centrumától keletre található, mintegy 18 km^2 területen fekszik. Területe alapján a főváros közepes nagyságú kerületei közé tartozik, az Anyakönyvi és Népességnyilvántartási Osztály adatközlése alapján 2021. december 31-én lakónépesség száma: 118 461 fő.
Külterülete nincs, ezzel magyarázható, hogy átlagos népsűrűsége 6 303 fő/km^2.
Zugló szerepkörét mind nemzetközi, mint térségi kitekintésben alapvetően meghatározza a kerület Budapesten belüli elhelyezkedése: annak ellenére, hogy a kerület a belső kerületekhez tartozik, több országos jelentőségű közlekedési elem is érinti.

Zuglónak a belső és átmeneti zóna részeként nincs Budapesten kívüli szomszédos települése. Közigazgatási szempontból szomszédos a XIII., IV., XV., XVI., X., VIII., VII. és VI. kerületekkel. Zugló karaktere, területhasználata és városszerkezeti-hálózati és társadalmi kapcsolatrendszere, pozíciója révén erős szálakkal kötődik a belvároshoz. Bár ezek a sajátosságok alapvetően a Városligethez viszonylag közel fekvő területekre igazak, Zugló külsőbb területein sem alakultak ki nagy, összefüggő gazdasági területek.

A népesség változását alapvetően három tényező befolyásolja: a születések, a halálozások és a vándorlás. A születések és a halálozások – a népesedés természetes folyamatainak megfelelően – csak igen lassan és fokozatosan változnak, így az általuk a népesség létszámában és szerkezetében előidézett változások is lassan, fokozatosan mennek végbe.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

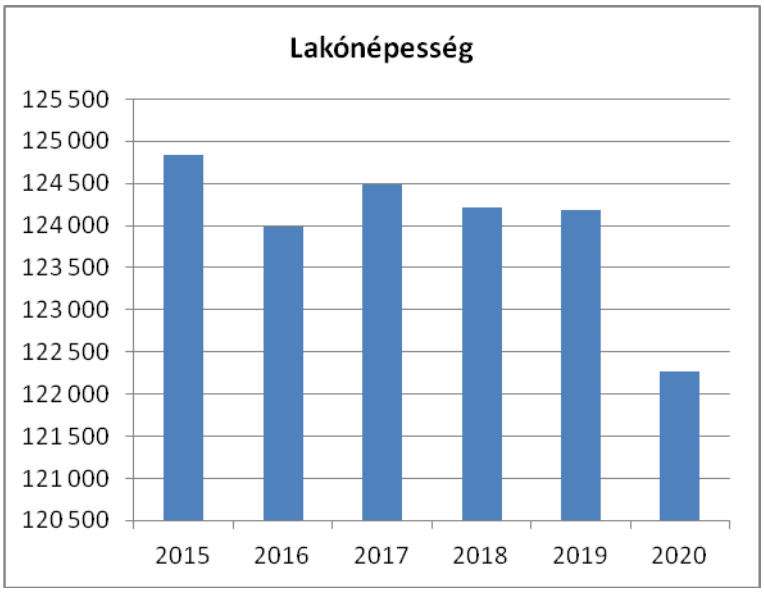
A kerület népességszáma a rendszerváltástól a 2001-es népszámlálásáig folyamatosan, közel 14%-kal csökkent: 1990-ben 143 501 fő, 2001-ben 123 510 fő volt a népességszám. Ezt követően azonban a népességszám ingadozása, majd a 2020. évben csökkenés volt a jellemző: 2015-ben 124 841, 2016-ban 123 990 fő, 2017-ben 123 313 fő, 2018-ban 124 218 fő, 2019-ben 124 180 fő, 2020-ban 122 264.

Kerületünk a lakónépessége 122 264 lakosával még így is a főváros negyedik legnépesebb kerülete.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	124 841	bázis év
2016	123 990	99,32%
2017	124 483	100,40%
2018	124 218	99,79%
2019	124 180	99,97%
2020	122 264	98,46%

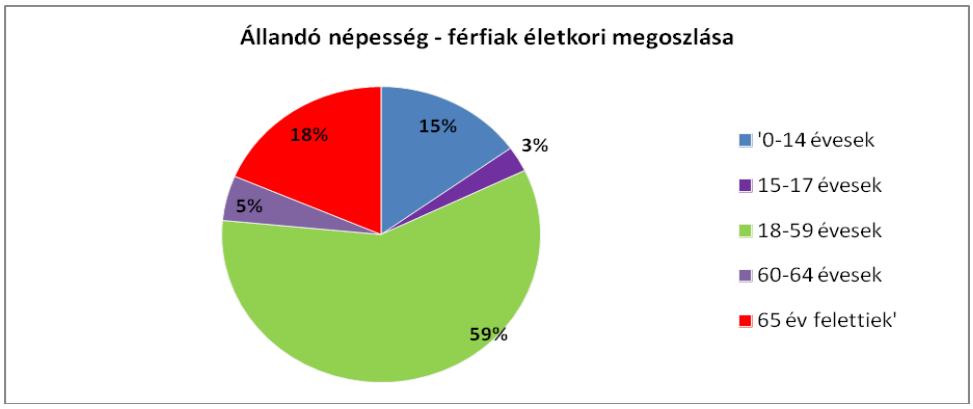
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

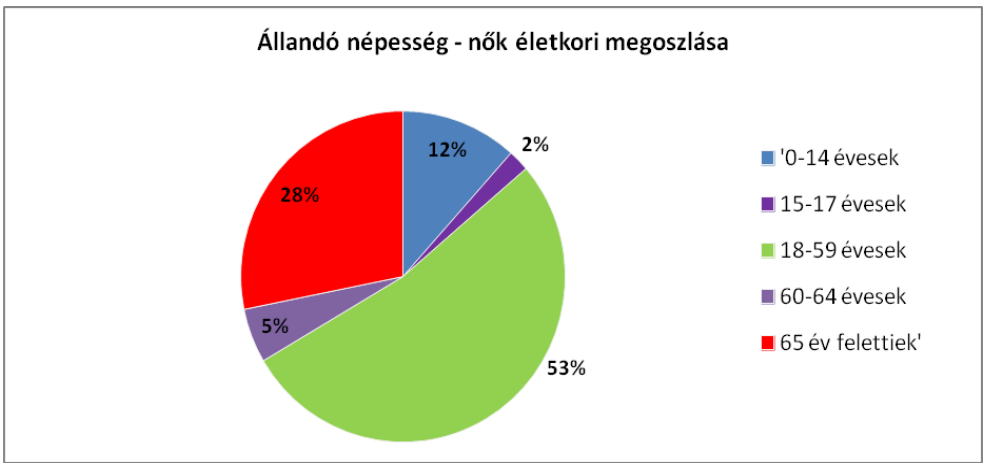

Zugló lakónépessége (népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat) a 2015. évben volt a legmagasabb, 2020. évben kisebb mértékű csökkenés tapasztalható. A koronavírus és az azzal járó karantén meggyorsította, valamint az otthoni munkavégzés lehetősége is hozzájárult a lakónépesség csökkenéséhez.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	50805	61556	112361	45,22%	54,78%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2918	2,60%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	7 660	7 138	14798	6,82%	6,35%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1 420	1 295	2715	1,26%	1,15%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	29796	32508	62304	26,52%	28,93%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	2500	3270	5770	2,22%	2,91%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	9429	17345	26774	8,39%	15,44%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

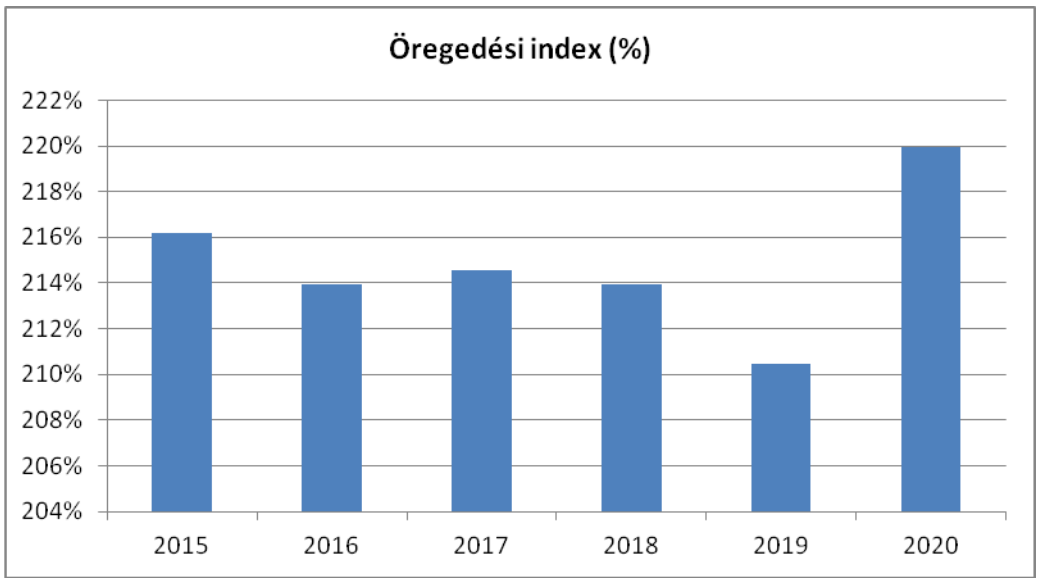

A kerület állandó népességén belül 14 798 fő volt a 15 éves kor alattiak száma 2020. évben (a lakosság 13,07%-a). A kerület 15-59 év közötti lakosságának aránya Zugló esetében 57,86%, a népesség 60 év feletti csoportja a kerületben 28,9%-ot képvisel. A XIV. kerületben a 60 év felettieknek a 15-59 éves korúakhoz viszonyított arányát kifejező idős népesség eltartottsági rátája relatíve magas.
A népesség korszerkezetében a leglényegesebb változás a munkaképes korúak (15–64 évesek) létszámának és arányának növekedése (56,5–57,8%-ra), az idősek (65 évesek és idősebbek) létszáma és aránya nem változott.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	34 102	15 775	216,18%
2016	33 828	15 813	213,93%
2017	33 640	15 678	214,57%
2018	33 224	15 528	213,96%
2019	32 195	15 299	210,44%
2020	32 544	14 798	219,92%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Figyelemre ad okot az öregedési index – az időskorú népesség 15 év alatti lakosokhoz viszonyított – magas 219,92%-os aránya is, amely azonban folyamatosan növekvő tendenciát mutat.
Megállapítható, hogy a lakónépesség öregedése folytatódik, amely összefügg a születéskor várható élettartam folyamatos emelkedésével.

A népesség különböző korcsoportjainak egymáshoz viszonyított aránya a helyi ellátórendszer fenntarthatóságának jellemzésére alkalmazható.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2015	2,23
2016	-1,37
2017	5,67
2018	1,69
2019	0,89
2020	-7,15

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti tábla mutatja, hogy kerületünkben az állandó jellegű oda- és az elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma -7,15 fő.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2015	-2,92
2016	-2,73
2017	-3,40
2018	-3,96
2019	-3,48
2020	-5,23

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az utóbbi éveket - 2015 – 2020 között - elemezve megállapítható, hogy az élve születések száma tartósan 1 000 fő felett van. A természetes fogyás (halálozások száma) kedvezőtlenül befolyásolta a lakosságszámot. Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma - 5,3%. A természetes szaporodás egyenlegében, valamint a gyermekek és a fiatalabb korosztályok népességen belüli relatíve alacsony részarányában rövidtávon nem várható jelentős fordulat, ugyanis a nők teljes termékenységi mutatója országos viszonylatban változatlanul Budapesten a legalacsonyabb (1.15), a gyermekvállalás átlagos életkora Magyarországon 28,2 év.

Értékeink, küldetésünk

Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a kerület a nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, gazdasági társaságokkal, társszervekkel, civil szerveződéseivel, egyházaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőséget a társadalmi élet minden területén.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával valósítható meg.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges cél számba venni a helyi esélyegyenlőségi programok szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett cél a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."
A helyi esélyegyenlőségi program az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján készült.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályok (a törvény végrehajtási rendeletei):

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" alapján alkalmaztuk.

Főbb kapcsolódó jogszabályok különös figyelmet fordítva

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: a Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoctv.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Köznev.tv.)
- Hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény,
- A lakások és helyiségek bérletéről, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Lakás tv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

• A Képviselő-testület az Szt.-ben kapott felhatalmazás alapján és a helyi viszonyok sajátosságainak a figyelembevételével alkotta meg a Budapest Főváros XIV. Kerület Képviselő testületének 7/2015 (II.27.) önkormányzati rendeletét Zugló szociális és gyermekvédelmi pénzbeli, természetbeni és szociális ellátásainak szabályairól (a továbbiakban: szociális rendelet). Részletesen lásd 3.3 pontnál.

• A Képviselő-testület Gyvt.-ben kapott felhatalmazás alapján alkotta meg a Zuglói gyermektáborok igénybevételének módjáról, feltételeiről, a fizetendő térítési díjakról szóló 27/2015. (IV. 28.) önkormányzati rendeletét. A nyári napközis táborban az iskolai napközis étkezési térítési díjjal azonos összeget kell fizetni a szülőnek a táborban, a programokért nem.

• Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testületének 44/2020. (XII. 18.) önkormányzati rendelete az önkormányzati tulajdonban álló lakások lakbérének megállapításáról.
Az önkormányzat tulajdonában álló lakások – kivéve a költségalapú lakásokat - lakbérét szabályozza.

• Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testületének 45/2020. (XII. 18.) önkormányzati rendelete a Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata tulajdonában álló lakások lakbérének megállapításáról.
Az önkormányzati tulajdonban álló lakások lakbérének mértékét szabályozza.

• Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2020. (IV. 23.) önkormányzati rendelete az önkormányzata tulajdonában álló lakások lakbérének megállapításáról.
Az önkormányzati tulajdonban álló lakások lakbérét (életjáradéki, költségalapú és piaci alapú) szabályozza.

• Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testületének 26/2020. (VI. 26.) önkormányzati rendelete a Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek elidegenítésének egyes feltételeiről.

• Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2019. (I. 30.) önkormányzati rendelete az időskor életjáradékkal történő önkormányzati támogatásáról.

• Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testületének 47/2016. (XI. 28.) önkormányzati rendelete évi egyszeri természetbeni juttatásról. A szociális szempontból rászoruló személyek, családok részére életminőségük javítása érdekében élelmiszercsomag biztosítása.

• Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2017. (II. 28.) rendelete az egészségügyi alapellátási körzetekről.
E rendelet célja, hogy megállapítsa a Budapest XIV. kerületben kialakított háziorvosi körzetek jellegét, az egyes körzetekhez tartozó közterületek elosztását és a fogorvosok által ellátandó lakossági létszámot.

• Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testületének 36/2017. (IX. 25.) rendelete a kerületi képzési támogatásokról.
E rendelet célja a tanulmányi eredmény javításának ösztönzése tanulói támogatással, valamint a felnőttképzésben résztvevőknek a képzésük sikeres befejezése céljából képzési támogatás nyújtása.

• Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testülete 29/2018. (XI. 23.) önkormányzati rendelete az önkormányzati elismerések alapításáról és adományozásuk rendjéről.
Az önkormányzati rendelet
- 16. melléklete: „Civil Munkáért Díj”
- 17. melléklete: „Zuglói Esélyegyenlőségi díj”
adományozására vonatkozó szabályokat tartalmazza.

• Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testülete 4/2019. (III. 8.) önkormányzati rendelete a zuglói gyermekek szünidei étkezésének kiegészítő önkormányzati támogatásáról.

• Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testülete 5/2020. (III. 2.) önkormányzati rendelete a zuglói gyermekek születésének rendkívüli önkormányzati támogatásáról (babacsomag).

A törvényi szabályozás figyelembevételével a Képviselő-testület olyan önkormányzati rendeleteket fogadott el, amely a szociális biztonságot megteremti és megőrzi, a szociális szempontokból rászoruló, mélyszegényben élő személyek, és családok életminőségét javítja. Az önkormányzati rendelet végrehajtását a Képviselő-testület folyamatosan monitoringozza. Az önkormányzati rendelet alapelvei között fontos alapelv a szociális biztonság megteremtése és megőrzése. Az önkormányzati rendeletben megfogalmazott ellátások a valós szükségletekre reagálnak, többek között:
- a lakhatást segítő támogatások (rendszeres lakásfenntartási támogatás, adósságkezelés, fűtési szezonban történő időszaki támogatás),
- gyógyszertámogatás.

A Képviselő-testület más területen végzett tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi, amelyek az egyes pontoknál kerülnek leírásra.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm.

hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030**, **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

- Helyzetfeltárás és helyzetelemzés, a Helyzetértékelés, a Településfejlesztési Koncepció, az Integrált Településfejlesztési Stratégia Budapest főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája (ITS) 2015
- Budapest főváros XIV. kerület Szolgáltatástervezési Koncepciója - 2020
- Irányelvek Budapest Főváros XIV. kerület 2022. évi költségvetési tervezéséhez
- Gazdasági Program – 2020 - 2024
- Budapest Főváros XIV. Kerület 2022. évi költségvetésről szóló rendelete
- Zugló Egészségfejlesztési terve 2010
- Budapest Főváros XIV. Kerület Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Koncepciója 2011
- Zugló Közlekedési koncepciója 2012
- Sportkoncepció 2013
- Zugló Ifjúságpolitikai Koncepciója
- Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzatának Vagyonfejlesztési Koncepciója 2011
- Zuglói Hajléktalanügyi Koncepció valamint cselekvési terv 2015
- Közösségi Lakhatási koncepció 2015
- Ingatlangazdálkodási koncepció 2015
- Lakáshasznosítási terv 2021
- Idősügyi Stratégia Zugló 2019
- Zugló környezetvédelmi akcióterve 2020
- Zuglói Gyermekvédelmi Koncepció 2022
- Közművelődési koncepció 2020-2025

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata **társulással feladatot nem lát el.**

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Előzetesen feltérképezésre és tanulmányozásra kerültek a vonatkozó jogszabályok, törvényi rendelkezések, a helyi képviselő-testületi előterjesztések és az azok nyomán meghozott határozatok, valamint Zugló meglévő hatályos önkormányzati dokumentumai, a kapcsolódó önkormányzati szakmai anyagok. A helyzetelemzés alapjául szolgáló statisztikai adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisból valamint a helyi nyilvántartásokból került összegyűjtésre. A helyzetfeltárás kapcsolódik a Képviselő-testület által elfogadott hatályos koncepciókra, stratégiákra, programokra, beszámolókra, amelyek kapcsolódnak a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéshez. (l.2.1.). Az ITS Antiszegregációs terve részletezi az alacsony státuszú, halmozottan hátrányos helyzetű lakosság helyzetét, ezért a települési esélyegyenlőségi program helyzetelemzése és beavatkozási terve ezekre is koherens módon épít. Adathiány esetén becslés történt.

A Belügyminisztérium által kiadott „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentum tartalmazza az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok gyűjtésére vonatkozó előírásokat.

Az adatok forrása:
- Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR),
- A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatok:
  - a TEIR adatbázis,
  - MÁK állománystatisztikája,
  - a helyi nyilvántartások,
  - az ágazati beszámolók,
  - szolgáltatások, intézmények,
  - helyi szervezetek adatgyűjtése alapján történt.
- Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataira történt a hivatkozás. (A TEIR adatbázis 2020. évig tartalmaz adatokat.)

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység fogalmát napjainkban egyre inkább felváltja a társadalmi kirekesztés, kirekesztődés fogalma. Ez a meghatározás jóval szélesebb jellemzőket takar, mint a szegénység meghatározása. A jövedelem- és munkanélküliség mellett jelenti a lakhatástól, az oktatástól, az egészségügyi és szociális ellátórendszertől, a kommunikációtól, a közlekedéstől, a társadalmi segítségnyújtástól való megfosztottságot is.
A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat az elemi lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Mindezek együtt szükségszerűen előidézik a szegénység és kirekesztődés újratermelődését, generációk közötti átörökítését.

Forrás: https://cskwiki.hu/pub/melyszegenyseg-szerkesztheto/

Az MNTFS 2030 célja a megjelölt célcsoportok helyzetének javítása, társadalmi befogadásuk aktív segítése. Mindezek mögött az a felismerés áll, hogy a mélyszegénység az életmódot meghatározóan alakító jellemző, ami nem egyszerűsíthető le a jövedelmi szegénységre. A szegénység meghatározóan korlátozza az egyén autonómiáját, cselekvési lehetőségeit, az egyéni tehetségek kibontakoztatását – ami pedig minden esélyteremtési, esélyegyenlőségi törekvés célja.
A mélyszegénységben élők tapasztalatait a szociológiai-szociálpolitikai szakirodalom leggyakrabban a társadalmi sérülékenység kifejezéssel írja le. Nem egyszerűen a létbizonytalanságról van szó, hanem a létbiztonság egymással összefüggő rendszereinek megrendüléséről. A társadalmi sérülékenység kiterjedése összefügg a jóléti állam visszaszorulásával, az esélyegyenlőség csökkenésével, a társadalmi egyenlőtlenségek növekedésével. Ez különösen érinti az egyébként is hátrányokkal indulók fizikai és társadalmi életesélyeit.
Az életutak tervezhetetlensége, a korai iskolaelhagyás, az alacsony munkavállalói kompetenciák, a kitartás és a figyelemkoncentráció hiánya, a családi problémák, a tartozások, a szegénységgel járó pszichés terhek, a fizikai állóképesség, a szociális készségek, az alkalmazkodóképesség vagy a szabálytartás hiánya, az egymásban is erősített negatívumok mind olyan ismerős jelenségek és tulajdonságok, amelyek jellemzik a társadalmi sérülékenységben élőket. Forrás: MNTFS 2030 (16-17. oldal)

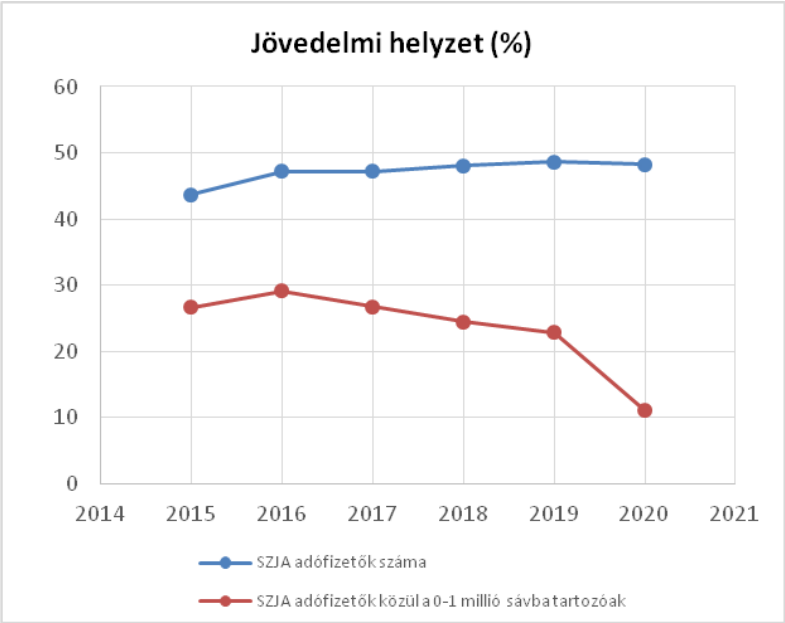
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Jövedelmi helyzet szempontjából az elemzéshez az alábbi adatterületek állnak rendelkezésre, amelyek figyelembevételével kerül értékelésre a településen élők jövedelmi és vagyoni helyzete.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	43,66	26,61
2016	47,21	29,08
2017	47,21	26,71
2018	48,05	24,47
2019	48,59	22,87
2020	48,23	11,03

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A népesség gazdasági helyzetét a személyi jövedelemadót fizetők száma, valamint a személyi jövedelemadót fizetők közül a 0 - 1 000 000 Ft sávba tartozó személyi jövedelemadót fizetők száma jellemzi. A személyi jövedelemadót fizetők száma emelkedett, az 1 000 000 Ft-ig adózók sávjába adózó személyek száma csökkent, míg 2015. évben 26,61% volt a 2020. évben ez a szám 11,03%.

A népesség gazdasági helyzete az adózók számával és arányával, valamint a személyi jövedelemadó-alap nagyságával jellemezhető. Az öregségi nyugdíjban részesülők száma 2020. évben: 27 136 fő. A korhatár alatti ellátásban 278 fő, rokkantsági és rehabilitációs ellátásban 1 790 fő részesül. (Forrás: MÁK állománystatisztikája 2020). A zuglói keresőtevékenységet végzők aránylag magas jövedelemmel rendelkeznek, és ennek megfelelően adóznak.

A lakosság vagyoni helyzetében döntő szerepet játszik az ingatlanvagyon, amely szorosan összefügg a lakásállomány korával és komfortfokozatával. A 2011-es népszámlálás adatai szerint Zuglóban 1 318 lakás félkomfortos, ez a teljes állomány mindössze 1,8%-a, 669 komfortfokozat nélküli, ez a teljes lakásállomány 0,92%-a és mindösszesen 536 szükség és egyéb lakás található kerületünkben, amely a teljes zuglói lakásállomány 0,73%-a. Összesen 2 523 alacsony komfortfokozatú lakás (félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakás) van, amely a teljes zuglói lakásállomány 3,4%-a. Ez 4,8 százalékpontos javulás 10 év alatt.
A 2011-es Népszámlálás adatai alapján Zuglóban 72 438 lakott lakás és üdülő található, a saját tulajdonú magánszemélyek által lakott lakások mintegy 87%, a magánbérleti lakások 6%-ot, az önkormányzati tulajdonú lakások aránya 3,8%-ot tesz ki a lakásállományon belül. Ez azt jelenti, hogy bérlakások számának aránya 1,5%-kal alacsonyabb a fővárosi átlagnál. (Forrás: Közösségi lakhatási koncepció)

Az alacsony státuszú lakosok köre, bár mélyszegénységben élőkkel nem azonosítható, megközelítőleg árulkodik arról, hogy a kerületi lakosság közelítőleg mekkora arányban veszélyeztetett a szegénység által. Zuglóban az alacsony státuszú lakosok (aktív korú, legfeljebb 8 általános iskolai végzettségű, rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező) aránya 15,55%. A relatív jövedelmi szegénység összefüggésben van a lakáskörülményekkel és a lakókörnyezet megítélésével.
A megfelelő jövedelemszint a szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez is – beleértve az oktatást, az egészségügyi ellátást és a lakhatást – kulcsszerepet játszik, biztosítja az esélyegyenlőséget.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint az Mötv.-ben és az Flt.-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségek kerülnek elemezésre az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. **Az elemzés összevetésre kerül a térségi és az országos adatokkal is.**

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

A KSH 2022. január 27-én közzétett gyorstájékoztató alapján a 2021. évben – az év egészét tekintve – munkanélküliek átlagos száma 196 000 fő, a munkanélküliségi ráta 4,1% volt. A 15-74 éves munkanélküliek száma 15 000 fővel, a munkanélküliségi ráta 0,4 százalékponttal csökkent, az előző évhez képest az adatok nem változtak számottevően. A férfiak körében a munkanélküliek száma 100 000 fő 3,9% volt. A nőknél a munkanélküliek száma 90 000 főt tett ki, a munkanélküliségi ráta 4,2% volt. A munkanélküliségi ráta a 15-24 évesek korcsoportjában a legmagasabb.

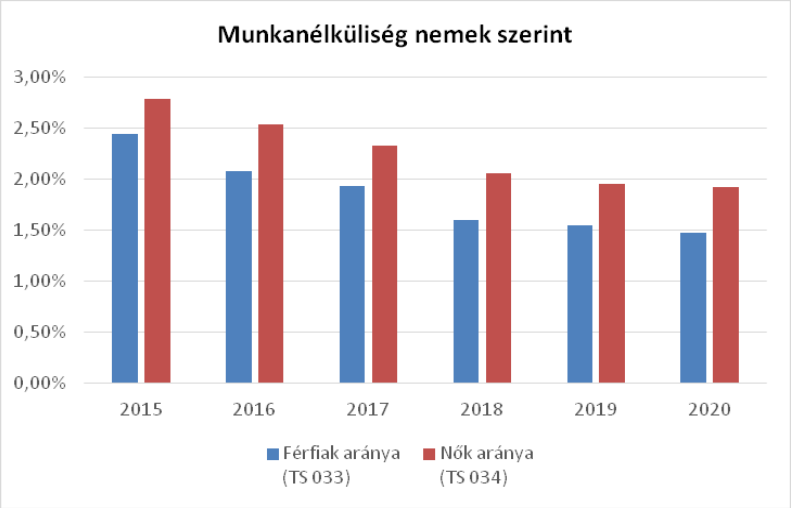
A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat - Budapest Főváros Kormányhivatala IV. Kerületi Hivatala Foglalkoztatási Osztály (a továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály; 1043 Budapest, Kassai utca 24/b.) által nyilvántartott munkanélküliek száma 2020 decemberében 2 367 fő, amely a kerületi aktívkorú lakosság 2,94%-a. A 2020. évi fővárosi átlag 2,33%. 2021 decemberében 1 438 fő, amely az aktívkorú lakosság 1,8%-a. A 2021. évi fővárosi átlag 1,55%. Éves viszonylatban csökkent a regisztrált álláskeresők száma.

Az alábbi ábrák mutatják be a nyilvántartott munkanélküliek nemek közötti arányát és számát:

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

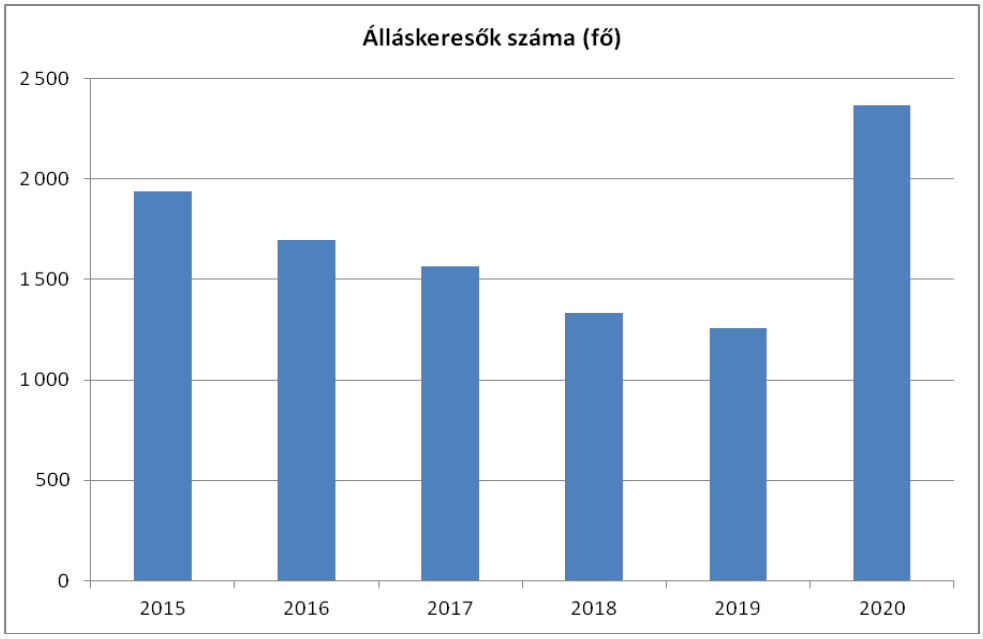
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
2015	2,44%	2,78%	2,61%
2016	2,08%	2,53%	2,31%
2017	1,93%	2,33%	2,13%
2018	1,60%	2,06%	1,83%
2019	1,55%	1,95%	1,75%
2020	1,47%	1,92%	1,70%

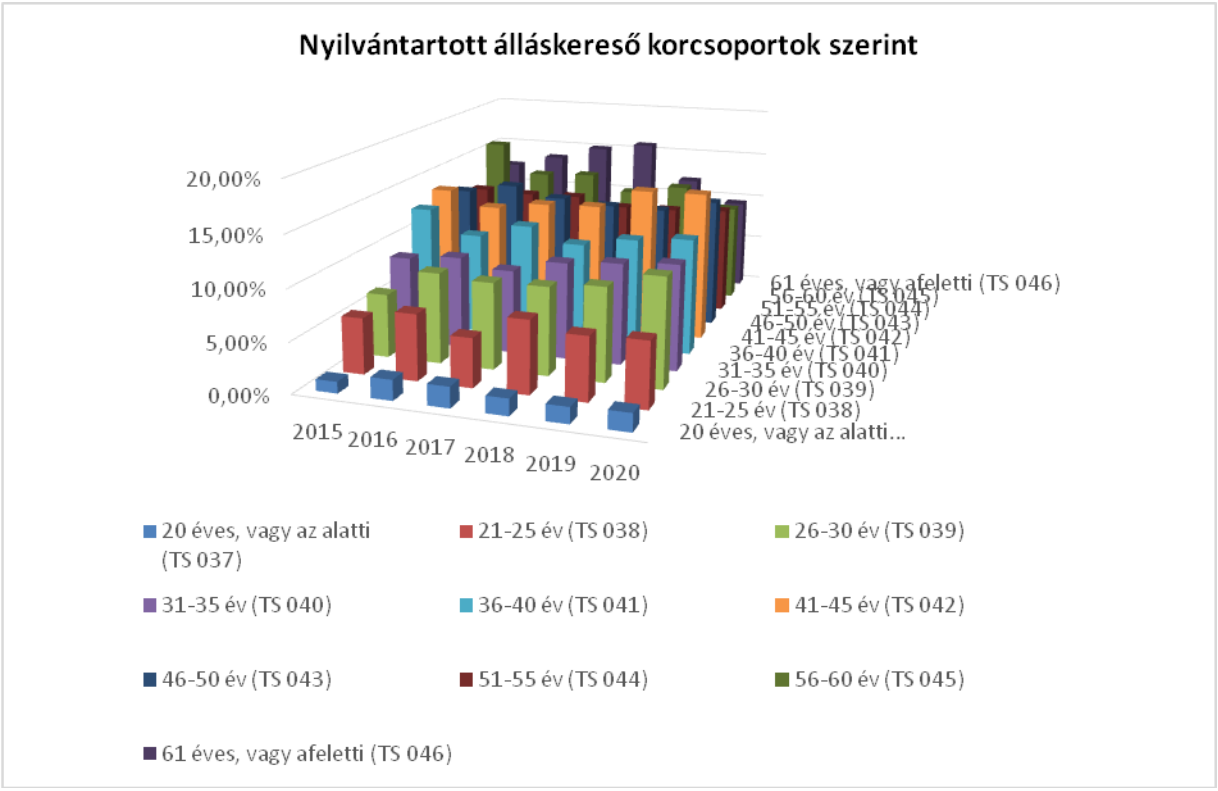
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
	Fő összesen	**1 938**	**1 695**	**1 566**	**1 335**	**1 258**	**2 368**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	22,00	34,00	32,00	22,00	20,00	42,00
	%	1,14%	2,01%	2,04%	1,65%	1,59%	1,77%
21-25 év (TS 038)	Fő	108,00	111,00	76,00	96,00	79,00	153,00
	%	5,57%	6,55%	4,85%	7,19%	6,28%	6,46%
26-30 év (TS 039)	Fő	123,00	153,00	135,00	117,00	117,00	256,00
	%	6,35%	9,03%	8,62%	8,76%	9,30%	10,81%
31-35 év (TS 040)	Fő	168,00	156,00	131,00	129,00	127,00	249,00
	%	8,67%	9,20%	8,37%	9,66%	10,10%	10,52%
36-40 év (TS 041)	Fő	243,00	173,00	182,00	136,00	140,00	275,00
	%	12,54%	10,21%	11,62%	10,19%	11,13%	11,61%
41-45 év (TS 042)	Fő	262,00	204,00	200,00	173,00	188,00	356,00
	%	13,52%	12,04%	12,77%	12,96%	14,94%	15,03%
46-50 év (TS 043)	Fő	240,00	226,00	193,00	159,00	149,00	310,00
	%	12,38%	13,33%	12,32%	11,91%	11,84%	13,09%
51-55 év (TS 044)	Fő	223,00	192,00	179,00	142,00	135,00	261,00
	%	11,51%	11,33%	11,43%	10,64%	10,73%	11,02%
56-60 év (TS 045)	Fő	307,00	214,00	202,00	150,00	153,00	239,00
	%	15,84%	12,63%	12,90%	11,24%	12,16%	10,09%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	242,00	232,00	236,00	211,00	150,00	227,00
	%	12,49%	13,69%	15,07%	15,81%	11,92%	9,59%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A kerületi munkanélküli adatokból - a nemek alapján elemezve - megállapítható, hogy a munkanélküliség a nők arányában 1,92%, amely a 2015. évhez képest csökkent (2,78%), de a férfiak arányához viszonyítva lényegesen magasabb (1,47%). A kerületi munkanélküliségi ráta: 1,7%. A vizsgált időszakban a regisztrált munkanélküliek – a gazdaságilag aktív népességen belüli – száma magasabb, amely a koronavírus járványból adódó munkalehetőségek beszűkülésére vezethető vissza, ez kedvezőtlenül érinti a hátrányos helyzetű csoportokat.

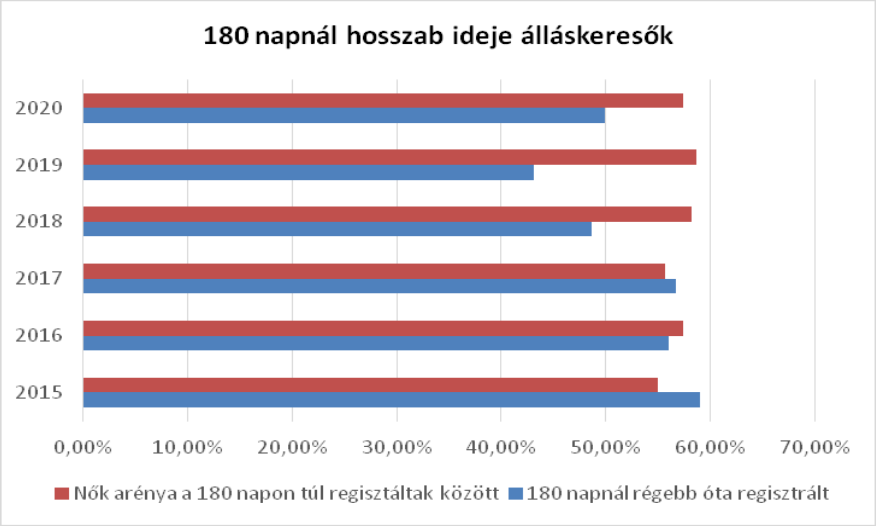
A COVID-19 járvány hatására - a megváltozott viszonyok miatt - a munkaerő-piaci aktivitásnak is korlátai voltak. Ezek többek között a kijárási korlátozás, a társadalmi távolságtartás, a szülőkre háruló gyerekfelügyelet, és – nem utolsósorban – a munkalehetőségek szűkülése.
Összességében megállapítható, hogy az álláskeresők száma 2020. évben emelkedett, a járványhelyzet miatt megnövekedett a munkanélküliség.

Az alábbi ábra mutatja be a nyilvántartott, 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számát és arányát:

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	%
2015	58,98%	55,03%
2016	55,99%	57,43%
2017	56,70%	55,63%
2018	48,61%	58,24%
2019	43,08%	58,67%
2020	49,89%	57,41%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

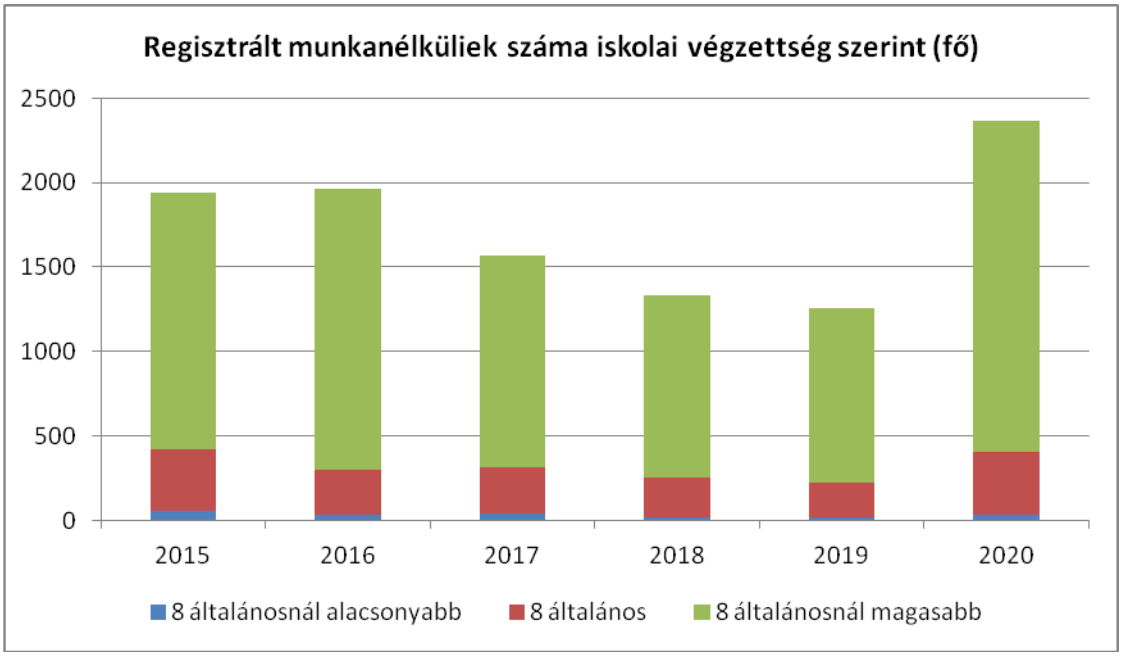

Az ábra adataiból ugyanaz a következtetés vonható le, hogy a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők számát tekintve a nők aránya kedvezőtlenebb. Ha a nemek szerinti összetételt vizsgáljuk, akkor látható, hogy az álláskeresők 57,41%-a nő.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	1938	54	2,79%	364	18,78%	1 520	78,43%
2016	1965	35	1,78%	266	13,54%	1 664	84,68%
2017	1566	41	2,62%	272	17,37%	1 253	80,01%
2018	1335	20	1,50%	232	17,38%	1 083	81,12%
2019	1258	16	1,27%	204	16,22%	1 038	82,51%
2020	2367	34	1,44%	368	15,55%	1 965	83,02%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált álláskeresők körében 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek száma: 1 965 fő (83,02%). A 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségűek aránya 1,44%, amely a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva alacsony. Az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés során fontos a felnőttképzés, a szakképzés az érintett célcsoportok szükségleteinek és valós igényeknek megfelelően. Az iskolai végzettség kulcsfontosságú a foglalkoztathatóság és a munkaerő-piaci eredmények javítása szempontjából.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerő-piacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika		
Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalakoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2015	245	197
2016	338	181
2017	223	96
2018	171	57
2019	176	43
2020	1950	28

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatási programok jelentik az első számú aktív munkaerő-piaci politikát. A közfoglalkoztatás a hátrányos helyzetű, - alacsony képzettségű és kompetencia-szintű, vagy jellemzően szociális, mentális problémái miatt - az elsődleges munkaerő-piacon szinte esélytelen társadalmi csoportok munkavégző kompetenciájának, munkavégző képességének javítását célozza. A közfoglalkoztatás elsősorban azokat juttatja munkajövedelemhez, akik szociális ellátásban, azon belül foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek. Ezeknek a személyeknek hosszabb ideje nincs lehetőségük egyéb munkaviszony létesítésére a munkalehetőség hiánya, esetleg alacsony iskolai végzettségük miatt, vagy azért, mert már kiestek a munkagyakorlatból. A közfoglalkoztatásból a munkaerő-piacra belépő személyek közül, vannak olyanok, akik, a közfoglalkoztatásba újból visszatérnek, nem alkalmasak az elsődleges munka-erőpiaci munkavégzésre.

A fenti táblázatból látható, hogy az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökben érintett munkanélküliek száma 1 950 fő, a támogattak aránya 2019. évtől jelentősen emelkedett. A

közfoglalkoztatásban részt vevők éves átlaga 28 fő, míg egyéb foglalkoztatási eszközökben támogatott 1 922 fő. A kerületben a közfoglalkoztatottak nagy része hosszabb időtartamú illetve országos közfoglalkoztatásban vett részt. A közfoglalkoztatottak létszáma folyamatosan csökkent a munkaerő-piaci konjunktúra beindulásával, míg az egyéb aktív eszközöket igénybevevők létszámában komoly emelkedés volt tapasztalható. A közfoglalkoztatási mutató 0,03%-ra csökkent. A közfoglalkoztatási programok eddig korlátozott sikert értek el a készségek, a mobilitás és a foglalkoztathatóság növelése terén, és a programokat jelenleg a kormányzat szűkíti.

A közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatok megszervezését 2013. augusztus 1-je óta a Zuglói Városgazdálkodási Közszolgáltató Zrt. (Zuglói Zrt.) látja el, közszolgáltatási szerződés keretében. A Zuglói Zrt. a feladatok ellátására a Bosnyák u. 46. szám alatti iroda helységeiben külön irodát és öltözőt üzemeltet műszakvezetővel, illetve brigádvezetőkkel, valamint adminisztrációt ellátó személlyel.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés az esélyegyenlőség egyik legfőbb mutatója. A mobilitási szint viszonylag alacsony, ami jövedelmi egyenlőtlenségekhez is vezet. A társadalmi mobilitás változásával, elérhető a szegénységből való kiemelkedés is. Zuglóban korábban a gyáripar meghatározó tényező volt (Danuvia, Porcelángyár, Alumíniumgyár stb.). A kerület gazdaságának főszereplői ma a kisvállalkozók, valamint a szolgáltatások területén dolgozó vállalatok.
Zugló vállalatainak foglalkoztatási szerepe jelentős, a kerületen túlmutató, mivel több munkahelyet biztosít, mint a potenciálisan foglalkoztatható helyi lakosság.
A kerületben bejegyzett vállalatok eredményes működése az önkormányzat sikerességének is az alapja. A vállalatok által befizetett helyi adók az önkormányzat saját bevételeinek fontos részét teszik ki. A szolgáltató szektor dominanciája mellett ugyanakkor Zuglóban a kerület zöldövezeti jellege miatt és ennek ellenére, kevés a kiskereskedelmi üzletek száma.
A kerületben regisztrált vállalkozások relatív számának alakulása megfelel a budapesti átlagnak, bár annál magasabb volt 2001 és 2013 között. A kerületben regisztrált, valamint a működő vállalkozások száma egyaránt emelkedett az elmúlt években; az előbbi 23 845-ről 26 982-re, az utóbbi pedig 12 342-ről 13 082-re. Örvendetes, hogy ezen belül a jogi személyiségű vállalkozások száma megduplázódott. A szolgáltatások terén működő vállalkozások teszik ki a vállalkozások legnagyobb részét, mintegy 88,8%-ot. A fenti időszakon belül a szolgáltató vállalkozások aránya több mint 6 százalékponttal növekedett, míg az ipari és építőipari cégekké közel ugyanennyivel csökkent.
A regisztrált vállalkozásoknak mintegy fele működő vállalkozás, ez megfelel a hazai átlagnak, illetve a budapesti értéknek is. Zuglóban a vállalkozás-sűrűség némileg nőtt, a budapesti kerületek között a tizedik helyen található: egyes kerületekben, mint például az amúgy is magas sűrűséggel rendelkező V. és VI. kerületben, valamint a 2001-ben alacsonyabb sűrűséggel rendelkező IX. kerületben a növekedés sokkal dinamikusabb volt. (Forrás: ITS 115-116. oldal)

Vállalkozásfejlesztési célokat szolgál a Zugló Városkártya kedvezményprogram, másrészt a kedvezmények széles körű elérhetőségét is biztosítja.

Közösségi Szociális Szövetkezetbe (a továbbiakban: Szövetkezet) tagként történő csatlakozásról döntött a Képviselő-testület 390/2017. (X.19.) Öh. számú határozata alapján. A Szövetkezet tevékenysége fontos mind a munkahelyteremtés, mind pedig adományboltokban hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatása szempontjából.

A Szövetkezet szorosan együttműködik a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központtal. Az együttműködés további területe, hogy a Szövetkezet a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ Állás-les munkaközvetítő irodájával közösen a régóta munka nélkül élők számára munka(re)szocializációs lehetőséget biztosít.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	Fő	**Fő**
2015	1938	84
2016	1695	89
2017	1566	77
2018	1335	41
2019	1258	30
2020	2367	62

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti ábra a nyilvántartott álláskeresők és a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők arányát mutatja. 2019. évig csökkenést mutatott a pályakezdő munkanélküliek száma, a COVID-19 járvány miatt meredeken nőtt a fiatalok munkanélkülisége. A 2019. évhez képest a 2020. évben több mint duplájára emelkedett a nyilvántartott pályakezdők száma (30 főről – 62 főre). A nyilvántartott álláskeresők száma visszaesett a ~2017. év szintjére, ami problémát jelent. A koronavírus-fertőzés terjedése elleni védekezés érdekében több olyan intézkedés született, amelyek jelentősen befolyásolták a munkaerő-piaci folyamatokat. Ennek ellenére romlott a fiatalok munkaerő-piaci helyzete.

A fiatalok munkaerő-piaci integrációját segíti az Ifjúsági Garancia Rendszerbe és a keretében megvalósuló Ifjúsági Garancia (GINOP 5.2.1-14 / VEKOP 8.2.1-15) munkaerő-piaci program. Az Ifjúsági Garancia Rendszer lényege, hogy azon 15 év feletti és 25 év alatti fiatalok számára, akik sem nem tanulnak, sem nem dolgoznak, a járási hivatal a lehető legrövidebb időn belül valamilyen konkrét segítséget nyújtson a munka vagy a tanulás világába való eljutáshoz: állásajánlat, képzési lehetőség, illetve foglalkoztatási támogatás, képzési támogatás, vállalkozóvá válás támogatása, mobilitási támogatás. A cél az, hogy a nem foglalkoztatott fiatalok minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, inaktivitásban vagy tanulás nélkül, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához. A program összességében számos támogatást, szolgáltatást magába foglal, pl. aktív munkaerő-piaci eszközök és munkaerő-piaci szolgáltatások a fiatalok számára, gyakornoki programok, fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása, non-profit szervezetek fiatalok foglalkoztatását segítő programjai.

Zugló Önkormányzatának kiemelt célja a vállalkozó- és vállalkozásbarát környezet kialakítása, ennek megfelelően lehetőségeihez mérten igyekszik támogatni a helyi vállalkozókat és a vállalkozást indítani kívánókat szakmai tanácsokkal és színes ismertető programokkal a „Vállalkozz Itthon Fiatal” – a fiatalok vállalkozóvá válását segítő program keretében.
Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata támogatási szerződést kötött a Kezdj Itthon Nonprofit Kft-vel, annak érdekében, hogy a támogatott segítséget és támogatást nyújtson a zuglói fiatal, valamint mikro-és kisvállalkozók helyzetének fellendítésére, a zuglói fiatalok vállalkozó kedvének növeléséhez.

A Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. – a Kerület közművelődési intézményeit összefogó szervezet – tagegysége komplex ifjúsági közművelődési profillal, Zuglói Ifjúsági Ház (ZIH) (korábban: Zuglói Ifjúsági Centrumként nyitott ki 2011 júliusában). Elsődleges célcsoportja: 12 és 30 év közötti zuglói fiatalok. Programjait a fiatalok számára majdnem minden esetben ingyenesen biztosítja. Lehetőség van internet használatra, álláskeresési és pályaválasztási tanácsadás igénybevételére a munkaerő piacra visszatérő nők, aluliskolázottak és nehéz helyzetben lévők számára.

2020. évben befejezett főbb aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök hatékonyságának vizsgálata szerint a vállalkozóvá válást elősegítő támogatás a kezdő vállalkozók által preferált piacok telítődése, a vállalkozói ismeretek és tőke hiánya miatt csak az álláskeresők egy viszonylag szűk csoportjának jelent kiutat a munkanélküliségből. A vállalkozóvá válás támogatása minimálbér összegű támogatás és/vagy maximum 3 millió forintig terjedő tőketámogatás (illetve ezek kombinációja) lehetett. A támogatás (illetve visszatérítendő támogatás esetén a visszafizetés) lejárta után hat hónappal vizsgálták, hogy működik-e az adott vállalkozás. (Forrás: www.munka.hu)

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A munkaerő-piacra történő belépés elősegítése elsősorban a hátrányos helyzetű munkanélkülieket és inaktívakat érinti. Ennek keretében foglalkoztathatóság javítását célzó aktív munkaerő-piaci eszközök a Budapest Főváros Kormányhivatala Foglalkoztatási Osztályain érhetők el.

A képzési programok meghatározása, lebonyolítása a Foglalkoztatási Osztály feladata, amely figyelembe veszi a foglalkoztatók igényeit, valamint a célcsoport összetételét, iskolai végzettségét, szakképesítését. A munkaviszonyban nem állók számára biztosított ajánlott képzések keretében a munkaügyi központok által javasolt képzéseket vehetik igénybe az álláskeresők. Az elfogadott képzések résztvevői egyéni igényeiknek megfelelő tanfolyamok elvégzéséhez kaphatnak támogatást.

Ez utóbbi tekintetében elmondható, hogy az álláskeresők közel 17%-a csak általános iskolai végzettséggel, vagy még azzal sem rendelkezik. Ezeknek a személyeknek a munka világába történő visszavezetése nagy kihívást jelent, a felzárkóztatásukhoz szükséges kompetenciák, valamint a képzés bemeneti feltételeinek biztosítása elengedhetetlen az érintettek munkaerő-piaci pozíciója javítása érdekében. A Foglalkoztatási Osztály egyéni tanácsadáson való részvételt is biztosít.

A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ munka- és pályatanácsadói működtetik az Állás-les Munkaközvetítő Irodát.
A magán-munkaközvetítői tevékenységet a munkaerő-kölcsönzési és a magán-munkaközvetítői tevékenység nyilvántartásba vételéről és folytatásának feltételeiről szóló 118/2001. (VI. 30.) Korm. rendelet szabályozza.
A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ Állás-les Munkaközvetítő Irodája, valamint az állásközvetítő csoport egyre nagyobb számban foglalkozik a Zuglóban élő, munkanélküli vagy munkával rendelkező, de más munkát kereső lakosokkal.

Munkatanácsadás célja az azt igénybe vevő személy elhelyezkedését akadályozó körülmények feltárása, valamint az azok megszüntetésére, a sikeres elhelyezkedés megvalósítására irányuló terv kidolgozása.
Pályatanácsadás, az igénybe vevő személy pályaválasztásának, pályamódosításának elősegítése, és számára érdeklődésének, képességének, személyiségének és a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő pályaterv kialakítása.
Álláskeresési tanácsadás célja azon személyek elhelyezkedésének az elősegítése, akik munkát akarnak vállalni, de nem rendelkeznek az álláskereséshez szükséges ismeretekkel.
Az Állás-les Munkaközvetítő Iroda ügyfelei komplex felkészítésben vehetnek részt. Az Iroda az álláskeresőknek egyéni tanácsadás keretében segítséget nyújt: mélyítik önismeretüket, fejlesztik kommunikációs és konfliktuskezelési képességeiket. A felkészítés eredménye, hogy az érintettek reális célokat tudnak kitűzni maguk számára, javul a motivációjuk, a stresszel való megküzdésük hatékonyabb. Próbainterjú során helyzetbe hozzák az ügyfeleiket, hogy átéljék, milyen egy állásinterjún részt venni, milyen nehézségekre kell számítani, hogyan lehet azokat jól megoldani. Az Iroda felkészíti az álláskeresőket arra, hogy a lehető legjobban tudjanak szerepelni, és így mihamarabb képesek legyenek elhelyezkedni. Elhelyezkedését követőn az ügyfelekkel átveszik, azt, hogy a próbaidő alatt mire kell felkészülniük, mit tanácsos tenni és hogyan, annak érdekében, hogy a megnyert állást hosszú távon is megtarthassák. Az ügyfél számíthat munkába állása kezdetén is segítségre, mert az Iroda követi elhelyezkedését, rendelkezésre áll, ha bármiben elakad, esetleg konfliktusa támad. Az Állás-les Munkaközvetítő Iroda megkeresi a budapesti munkáltatókat, és együttműködési megállapodás keretében díjmentesen munkaerőt közvetít számukra.
Az Álláskeresési Csoport célja, hogy az együttműködésre kötelezett ügyfelek az egyéni felmérés után - ha még az ügyfél nem alkalmas a munkavállalási tanácsadói szolgáltatás igénybevételére - a hiányzó alapkészségeket, képességeket fejlesszék.
A tartós munkanélküliség miatt a társadalomból, emberi kapcsolatoktól elszigetelődött személyt csak fokozatosan lehet visszavezetni, hogy képessé váljon egy munkahelyen aktív munkavállalóként, kudarcok nélkül teljesíteni. Az ügyfelek problémáira szervezik a csoportokat, így minimálisra tudják szűkíteni az ellenállást, ami az együttműködési kötelezettsége miatt kialakulhat.

A fővárosban számos lehetőség áll rendelkezésre, arra, hogy a lakosság az iskolarendszeren kívüli képzést igénybe vegyen (például: Szakmajegyzék). A munkaerőpiacról kiszorult személyek minél hatékonyabb munkába állításának fontos feltétele a korszerű, és piacképes szakképzések biztosítása a felnőttképzésben.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben a létszámkeret 1 830 fő. A helyi adatgyűjtés alapján az intézményekben a mélyszegénységben élőkre vonatkozóan adat nem áll rendelkezésre. A romák foglalkoztatási aránya átlagosan 5% körüli.[2]

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – munkanélküliek, megváltozott munkaképességűek, romák stb. – szorulnak ki a munkaerőpiacról. Ezáltal egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, így elveszítve a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok tagjai a munkaerő-piacon összetett hátrányokkal küzdenek. A munkaerő-piaci beilleszkedést a diszkrimináció is hátráltatja az alacsony képzettségűek, a romák körében. A foglalkoztatás növelése érdekében fontos a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, romák szakképzettséghez juttatása.
A szegénység a legkiszolgáltatottabb csoportok esetében továbbra is jelentős, különösen igaz ez a gyermeket nevelő családokra, a fogyatékossággal élőkre.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei

A digitalizáció rohamos és folyamatos fejlődése következményeként a megnövekedett otthoni és munkahelyi számítógép-, mobileszköz- és internethasználat megköveteli a kommunikációs eszközök használatával összefüggő ismeretek bővítését, folyamatos fejlesztését. A digitális írástudás elengedhetetlen feltétele a mindennapi életünknek, a magán- és hivatalos ügyek intézésének, a tanulásnak és az oktatásnak, a szabadidős tevékenységeknek, a munkaerő-piacon való sikeres megjelenésnek. Az infokommunikációs technológia korunkban éles határvonalat húz a digitális tudással rendelkezők és nem rendelkezők között, így alapvetően meghatározza az egyén lehetőségeit e téren. A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia által nemzeti erőforrásként megjelölt tudáshoz nélkülözhetetlen a digitális szakadék csökkentése.
Az alacsony digitális-ismeretszint leginkább a középkorúakra jellemző, míg az átlagos, és különösen az átlag feletti szintű digitális ismeretekkel rendelkezők aránya a fiatalabb korcsoportoknál a legmagasabb. Forrás: ksh.hu/sdg/1-23-sdg-4.html
A munka változó világa és az új munkavégzési formák megjelenése kihívást jelent a hagyományos foglalkoztatási formákra. Probléma a digitális írástudatlanság, amelynek fejlesztése halaszthatatlan, figyelembe véve, hogy munkaerő-piaci kihívás is, mert a jövőkép a digitális gazdaságé. Különösen nagy a lemaradás – az idősek mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, az alacsony végzettségűek körében, akiket a felnőttképzésbe indokolt bevonni. A képzések lehetőségeihez való hozzáférés a fővárosban a legjobb.
A COVID-19 világjárvány még inkább rámutatott a digitális készségek megerősítésének fontosságára. A világjárvány során a digitális készségek az uniós polgárok jelentős része számára elengedhetetlennek bizonyultak az üzleti tevékenység, az oktatási és képzési tevékenység folytonossága szempontjából, valamint a szolgáltatásokhoz, többek között az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosításához. A digitális készségek egyre nagyobb jelentőséget kapnak a munkaerőpiacon és a jövő társadalmaiban való teljes körű részvétel, továbbá a zöld és a digitális átállás támogatása szempontjából.
Forrás: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13251-2020-INIT/hu/pdf

[2] A cigányszármazás Magyarországon önbevalláson alapul, pontos számuk nem ismert, ezért a cigányok számát és arányát csak becsülni lehet.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetben nyújtott támogatásokkal kapcsolatos feladatok ellátása a Szoctv., valamint a szociális rendelet alapján történik.

A Szoctv. az önkormányzatok által kötelező feladatként meghatározott települési támogatások széles körű meghatározása mellett – a Szoctv. lehetőségként sorolja fel – teljes mértékben az önkormányzatok hatáskörébe utalja, hogy az alábbi támogatásokat az adott településen milyen feltételek mellett biztosítja:

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végző személy részére,
- gyógyszerkiadások viseléséhez,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A Szoctv. alapján az önkormányzat a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került és az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

A Képviselő-testület a Szoctv. rendelkezései alapján nyújtott ellátások kiegészítéseként a szociális rendeletben az alábbi fakultatív települési támogatások nyújtásáról döntött:

- **Minimumjövedelem-juttatás:** annak a személynek folyósítható, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó egyenlő értékű jövedelme nem haladja meg a 28 500 Ft-ot, és a háztartás tagjainak egyike sem rendelkezik a Szoctv.-ben meghatározott vagyonnal. A folyósítás megállapítása határozatlan időre történik, a jogosultságot évenként felül kell vizsgálni. Amennyiben a támogatás havi összege meghaladja a 13 000 Ft-ot abban az esetben a munkanélküli személynek vagy nagykorú munkanélküli családtagjának együttműködési kötelezettsége van a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központtal. Az együttműködési kötelezettség nem teljesítése esetén szankcionálásra (támogatás mértékének csökkentésére illetve megszüntetésére) kerül sor.
- Eseti szociális segély keretében belül nyújtható évente egy alkalommal **szociális kölcsön** is a Népjóléti Bizottság döntése alapján. A szociális kölcsön rendszeres jövedelem esetén maximum 250 000 Ft-ig nyújtható, amelyet az ügyfélnek a vállalásától függően, de legfeljebb 1 év alatt kell visszafizetni.

- **A tanévkezdési támogatás** megállapítható ha,
- a gyermeket gondozó családban az egy fogyasztási egységre jutó egyenlő értékű jövedelem nem haladja meg a 85 500 Ft-ot,
- a család tagjainak egyike sem rendelkezik a szociális rendelet szerinti vagyonnal,
- a szülő bejelentett zuglói lakcímmel rendelkezik,
- a gyermek nappali tagozaton tanulmányokat folytat és
- 19 évesnél fiatalabb, nappali oktatás munkarendje szerint folytatja a tanulmányokat,
- óvodába jár.

A támogatás összege a háztartás jövedelmétől függően 5 000 Ft, illetve 10 000 Ft.
Hivatalból történik a támogatás folyósítása, ha a szülő(k) minimumjövedelem-juttatásra, vagy lakhatási támogatásra jogosultak. (Lásd még: gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység fejezetnél)

- **Tűzifa-juttatás,** természetbeni támogatás, háztartásonként legfeljebb 5m^3 tűzifa (fabrikett) juttatható, amennyiben
  - a háztartásban élők egy főre jutó jövedelme nem haladja meg az 85 500 Ft-ot, és
  - a háztartás tagjainak egyike sem rendelkezik a szociális rendelet szerinti vagyonnal.

A kérelem elbírálásánál előnyt jelent, ha a háztartás valamelyikének tagja aktívkorúak ellátásában, időskorúak járadékában, adósságcsökkentési támogatásban vagy lakásfenntartási támogatásban részesül.

A kerületi képzési támogatásokról szóló önkormányzati rendelet alapján a felnőttképzésben résztvevő álláskeresők képzésük sikeres befejezése céljából **képzési támogatásban** részesülhetnek. A képzési támogatás összege egyszeri alkalommal 25 000 Ft.

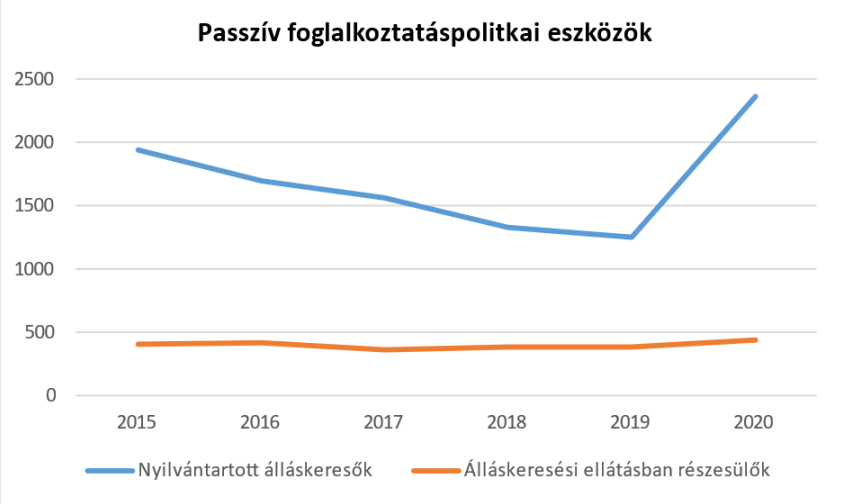
A nyilvántartott álláskeresők számára az álláskeresők ellátásait:

- egyrészt a Foglalkoztatási Hivatalok,
- másrészt a Kerületi Hivatalok,
- harmadrészt a Zuglói Polgármesteri Hivatal (minimumjövedelem-juttatás - lásd fentebb) állapítják meg.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	1938	2,59%	410	21,16%
2016	1695	2,28%	425	25,07%
2017	1566	2,08%	369	23,56%
2018	1335	1,77%	385	28,84%
2019	1258	1,64%	388	30,84%
2020	2367	3,16%	446	18,84%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

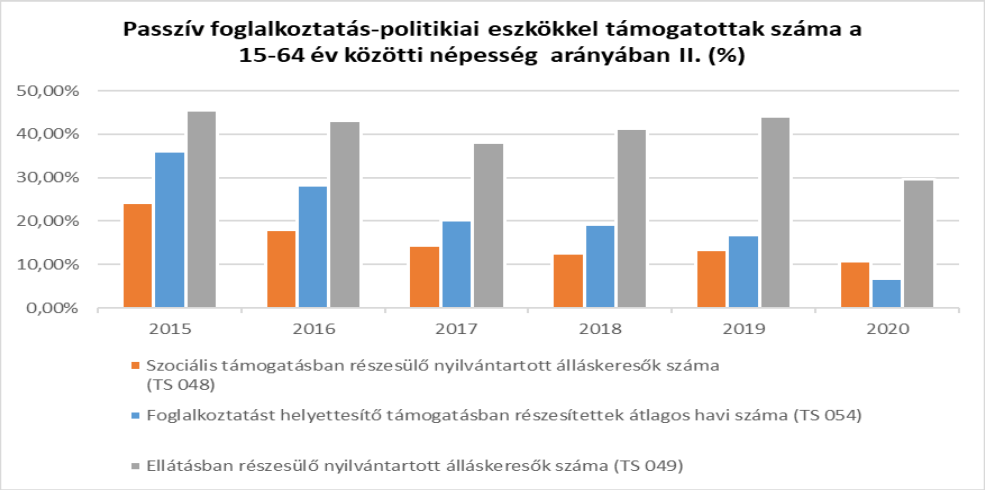
Passzív foglalkoztatáspolitikai eszköz az álláskeresési ellátás. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresési járadékra. A COVID-19 világjárvány hatására megemelkedett a foglalkoztatásból kikerülők száma, amely az álláskeresési támogatásban részesülők emelkedését eredményezte. A nyilvántartott álláskeresők száma a 15-64 év közötti népesség arányában 3,6%.
A nyilvántartott álláskeresőkből mindössze 18,84% rendelkezik álláskeresők ellátásával. Az ellátásban részesülők és nyilvántartott álláskeresők közötti rés mutatja az ellátatlanok körét.

Az alábbi ábra a passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak arányát mutatja be, amelyből látható, hogy valamennyi támogatási formában részesülők száma csökkent.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	471	24,30%	699	36,07%	881	45,46%
2016	305	17,99%	480	28,32%	730	43,07%
2017	226	14,43%	318	20,27%	595	37,99%
2018	167	12,51%	258	19,29%	552	41,35%
2019	167	13,28%	211	16,79%	555	44,12%
2020	257	10,86%	162	6,84%	703	29,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaerő-piaci változások hatására egyre több munkavállaló kerül abba a helyzetbe, hogy bár szeretne munkát vállalni, de idős kora miatt nehezebben talál számára megfelelő álláslehetőséget. Az álláskeresési segély azoknak a nyugdíjhoz közel álló álláskeresőknek nyújt segítséget az életvitelükhöz, akik tartósan nem tudnak munkaviszonyt létesíteni.

A járási (fővárosi kerületi) hivatal a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére **aktív korúak ellátására** való jogosultságot állapít meg, amennyiben a jogosultsági feltételek fennállnak.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, és nem jogosult egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét (amennyiben még nem nyilvántartott álláskereső), valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni. Az együttműködés keretében az álláskereső rendszeresen, az illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztálya által megadott időpontban személyesen felkeresi a járási hivatal foglalkoztatási osztályát, elfogadja a felajánlott munkát, képzési lehetőséget, munkaerőpiaci szolgáltatást, munkaerőpiaci programban való részvételt és önállóan is aktívan keres munkát.

A Képviselő-testület döntése alapján a munkanélküli személy részére nyújtott támogatás az aktív korúak ellátásán túl a szociális rendelet szerinti minimumjövedelem-juttatás, amely a szociális rendelet szerinti jogosultsági feltételek megléte esetén állapítható meg.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	128
2016	134
2017	128
2018	124
2019	111
2020	97

Forrás: TeIR, KSH

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra való jogosultságot a Szoctv. feltételei szerint a Járási (kerületi) Hivatalok állítják meg, annak a személynek

- aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban, és a gyermek ellátását napközbeni

ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudja biztosítani.

A fenti grafikon adataiból látható, hogy e támogatásban részesülők száma folyamatosan csökken, a 2020. évet megelőzően a támogatásban részesítettek átlaglétszáma 111 fő felett volt, míg e létszám a 2020. évben átlagosan 97 fő.

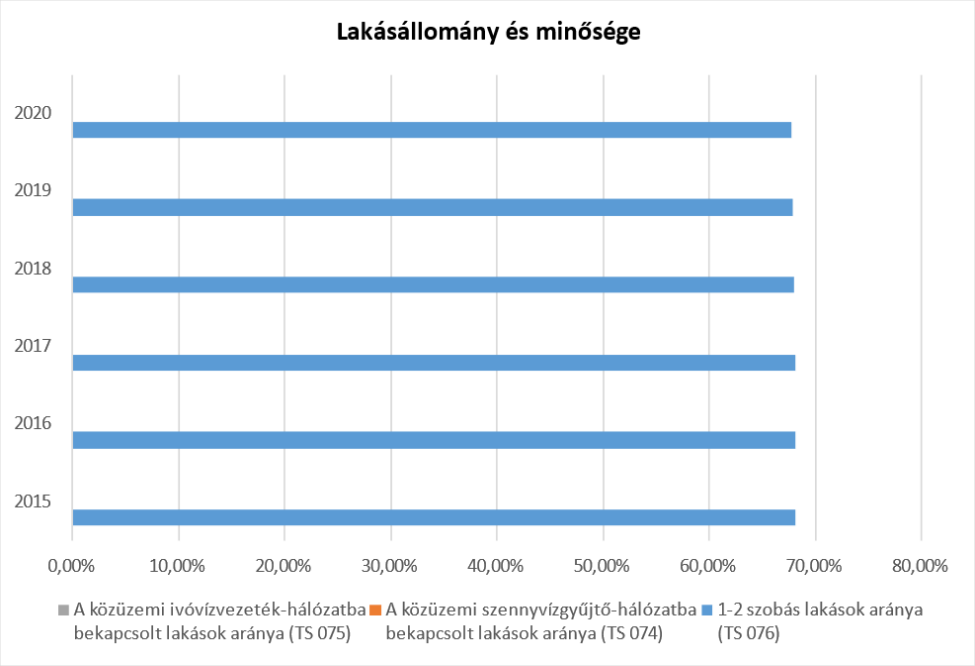
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	**Lakásállomány (db)** (TS 073)	**Épített lakások száma** (TSv 077)	**Épített lakások száma 1000 lakásra** (TS 078)	**1-2 szobás lakások aránya** (TS 076)	**A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 074)	**A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 075)
	db	**db**	**db**	**%**	**%**	**%**
2015	72660	85	1,17	68,16%	-	-
2016	72840	264	3,62	68,12%	-	-
2017	73107	298	4,08	68,08%	-	-
2018	73280	184	2,51	67,95%	-	-
2019	73352	83	1,13	67,88%	-	-
2020	73689	n.a.	n.a.	67,73%	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az utóbbi évtizedek egyik legalapvetőbb lakáspolitikai problémája a (szociális) bérlakások hiánya. Az önkormányzati bérlakások aránya a 90-es évek elejére 22%-ról 4%-ra csökkent, a magántulajdonú bérlakások aránya kb. 4%.
Zugló Önkormányzata a rendszerváltozást követően még kb. 35 000 db saját tulajdonú ingatlannal rendelkezett. Ez döntően a Lakástörvény hatályba lépésének köszönhető, amely vételi jogot biztosított a lakásbérlők mintegy 95%-ának, és kivételt csak a rehabilitációra kijelölt területeken lévő, vagy műemléki védelem alá eső lakások esetében tett.
Az állomány jelenlegi létszámára és összetételére zsugorodásához az évtizedes, elhibázott értékesítési stratégia is nagyban hozzájárult, ugyanis a költségvetési egyensúly megtartása érdekében az értékesebb, jó állapotban lévő, magasabb piaci árat képviselő ingatlanok kerültek eladásra, melynek következményeként az önkormányzati lakástömeg általános minősége fokozatosan romlott. Mára jellemzően csak a legrosszabb állapotú – alacsony jövedelmű és társadalmilag hátrányos élethelyzetű lakosság által lakott – lakások maradtak önkormányzati tulajdonban, ráadásul térben elaprózottan. Az alacsony színvonalú lakás- és épületállomány fenntartására fordított évenkénti költségvetési összeg nem képes átütő eredményt elérni a gazdaságosabban üzemeltethető ingatlanállomány elérése érdekében.

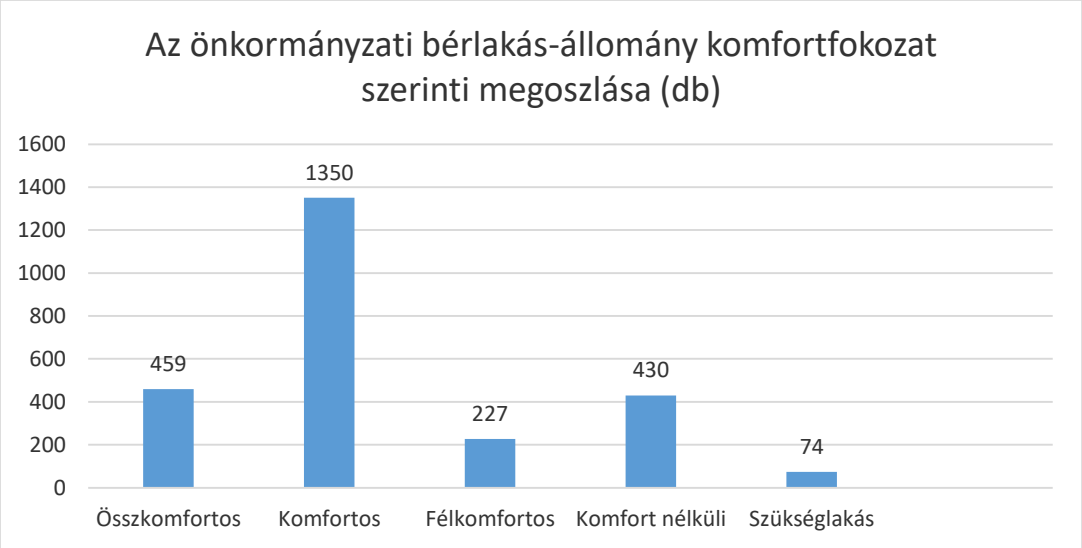
Az Önkormányzat a szükségesnél jóval kevesebbet tud fordítani a bérlakások felújítására és újak építésére, megvásárlására. Az elmúlt 15 évben csak 62 lakás épült bérbeadás céljából. Zugló 2004. évben indította el „Lakásért-életjáradék” elnevezésű programját, amelynek keretében az Önkormányzat 20 esetben kötött szerződést.

b) szociális lakhatás

Az „Ingatlangazdálkodási koncepcióban” prioritási szempontként került megjelölésre a lakásállomány – hosszabb távon – történő növelése, ennél fogva a cél elsődlegesen a bérbeadás. A Képviselő-testület 2015. decemberi ülésén fogadta el a „Közösségi lakhatási koncepciót”.
A „Közösségi lakhatási koncepció” tartalmazza a kerület lakhatással kapcsolatos jelenlegi állapotára és szociális szempontból felmerülő sajátosságaira, valamint a lakásgazdálkodással összefüggő feladatok sokszínűségére, megosztására és ezek összefüggéseire rámutató komplex vizsgálat eredményét, valamint a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés és a szociális bérlakás-állomány

bővítése, a lakhatáshoz kapcsolódó eladósodás megelőzése és kezelése érdekében, továbbá a hajléktalanná válás megelőzése, a fedél nélkül élő emberek ellátása és a hajléktalanság csökkentése érdekében fogalmaz meg javaslatokat. A koncepció egyes részei a szociális ellátórendszerre - a lakhatás biztonságával kapcsolatos önkormányzati támogatásokra - épülnek (adósságkezelés, lakásfenntartás, hajléktalan-ellátás).

2021. február 1-jétől hatályos a Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata tulajdonában álló lakások bérletének szabályozásáról szóló 44/2020. (XII. 18.) önkormányzati rendelet. Szabályozza többek között: az önkormányzati lakások hasznosításának feltételeit, a bérbeadások jogcímeit, szociális, költségalapú vagy piaci alapú lakásbérletre kiírt pályázati rendszer mellett.
A 2021. évi adatok szerint az Önkormányzat tulajdonában lévő 2 540 jelenlegi bérlakás-állományból 1671 lakás esetében rendelkeznek bérleti jogviszonnyal. Az önkormányzati lakások egyharmad része alacsony komfortfokozatú[3].
Az önkormányzati lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlása:

A lakások mintegy 27%-a üres, ezek jelentős része azonban szanálás miatt kiürített (szanálásra érett állapotú ingatlanok). A revitalizációval érintett vagy felújítandó, helyreállítandó; emellett alig néhány lakás tartozik az azonnal kiutalható kategóriába. Az állomány 44,4%-át kitevő, vegyes tulajdonú épületekben található önkormányzati lakások hátránya a korlátozott rehabilitációs lehetőség. Ugyanakkor előnynek tekinthető a szociális bérlakásban élő, leszakadó társadalmi rétegek viszonylag integrált, de nem nagy tömbökben való elhelyezkedése. Önkormányzati tulajdonú üres lakások száma összesen 694.
A bérlakások felújítására, illetve újak építésére jelenleg csak minimális összeg fordítható, pedig a kerület számára kiemelt jelentőségű volna, hogy megfelelő minőségű, költség- vagy akár piaci alapon bérbe adható bérlakás-állomány álljon rendelkezésre.
Az önkormányzat a szükségesnél jóval kevesebb lakással gazdálkodik: egyre szélesebb az a réteg (pályakezdők, fiatal házasok, az alsó- és középrétegekhez tartozó, már családot alapított két-, háromgyermekes családok), amelynek jövedelmi viszonyai nem teszik lehetővé önálló lakás építését, építtetését, illetve vásárlását. Ugyanakkor ennek a rétegnek a kerületbe vonzása a lakónépesség fiatalítását megvalósítani szándékozó önkormányzat számára fontos.
Az önkormányzatnál jelentkező lakhatási igények és a felszabaduló lakások száma között nagy a szakadék.

[3] Ez hozzávetőlegesen 731 lakást jelent.

A lakások forgási sebessége alacsony, így a számos igénylővel szemben hosszú évek óta csekély a kiutalható lakások száma.

Az önkormányzati lakásállomány bővítése és az időskorú lakosság életminőségének javítása céljából az országban elsők között indult el Zuglóban 2004-ben a **„Lakásért-életjáradék" program**. Az időskor életjáradékkal történő önkormányzati támogatásáról szóló önkormányzati rendelet szerint, azok az idős emberek vehetnek részt, akik legalább a 65. életévüket betöltötték, a tulajdonukban lévő budapesti ingatlan per-, teher- és igénymentes, továbbá legalább 30 m^2 alapterülettel rendelkezik, legalább komfortos és megfelelő jó műszaki állapotban van. Az életjáradékot házastársak és egyedülállók is igénybe vehetik, a legfőbb kritérium csupán, hogy az adott ingatlan tulajdonosaként legyen bejegyezve a szerződő fél. Az életjáradék nagysága az önkormányzat tulajdonába került lakás szerződéskori forgalmi értékétől, továbbá a járadékos életkorától függ. A tulajdoni jog átengedésével az életjáradéki jogosult továbbra is a lakásában lakhat, az ingatlan használati joga tehát változatlanul megilleti, sőt a havi életjáradék mellett a szerződéskötést követően egy összegben megkapja az ingatlan piaci értékének 50%-át. A lakáshoz kapcsolódó értéknövelő beruházás (liftcsere, szigetelés) az önkormányzat feladata. A 2021. évben az időskori életjáradékkal történő önkormányzati támogatásra („Lakásért-életjáradék") szerződés megkötésére nem került sor.

Az önkormányzati bérlakások alacsony száma mellett további problémát jelent, hogy jelentős az alacsony komfortfokozatú és kis alapterületű ingatlanok aránya. Az alacsony komfortfokozatú lakások körébe tartoznak a félkomfortos és komfort nélküli lakások, valamint a szükséglakások.

Az önkormányzati lakások felújítására a Zuglói Városgazdálkodási Közszolgáltató Zrt. 5 éves felújítási tervet készített. A felújításokra az éves költségvetésekben rendelkezés álló forrásoknak megfelelően kerül sor.

Komfortfokozat	**2016 (%)**	**2017 (%)**	**2018 (%)**	**2019 (%)**	**2020 (%)**
Összkomfortos	16,81	17	17	17,54	17,69
Komfortos	52,04	52,13	52.37	52,5	53,01
Félkomfortos	9,64	9,61	9,28	9,33	8,94
Komfort nélküli	17,93	17,68	17,83	17,89	17,66
Szükséglakás	3,59	3,58	2,9	2,72	2,68

Önkormányzati bérlakások komfortfokozat szerinti megoszlása, 2016-2020.

Kedvező változást jelent ugyanakkor, hogy a komfort nélküli és a szükséglakások száma kismértékben, de csökkent. A bérlakás-állományon belül 2021. évben a lakott lakások száma 1 846 db, az üres lakások száma 694 db. A jelenleg lakott lakások közül 156 db a jövőben szanálásra kerül, az érintett lakások bérlőinek cserelakást kell felajánlani, vagy pénzbeli térítésről gondoskodni.
A fennmaradó lakások közül sok helyezkedik el a kerület leromlott, szegregációval veszélyeztetett részein, így az Önkormányzat nem tudja bérbe adni ezeket. Jelentős azoknak a lakásoknak a száma is, amelyek életvitelszerű lakhatásra alkalmatlan állapotban vannak, a kiüríteni, bontani tervezett lakások száma: 439. Az önkormányzati lakások közül 1129 lakás található vegyes tulajdonú épületekben, ami nehezebbé teszi az épületek felújítását, rehabilitációját. Előnye ugyanakkor, hogy az itt lakók viszonylag integrált, de nem nagy tömbökben élnek, ami segítheti a szegregálódási folyamatok megelőzését.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokat lakás céljára nem adja bérbe. Az önkormányzat nem lakás céljára szolgáló bérleményei jellemzően a Thököly út, Nagy Lajos király útja és az Erzsébet királyné útja mellett találhatóak. Megvizsgálva a jelenleg bérbeadásra kínált, üresen álló, nem lakás céljára szolgáló helyiségeket, megállapítható, hogy azok egy jelentős része, kb. 30%-a – elhelyezkedése vagy fizikai adottságai miatt – bérbeadás útján nem, vagy csak korlátozottan hasznosítható. Ezek legtöbbje ugyanis polgári védelmi helyiség, légópince, garázs vagy társasházban önálló egységként leválasztott, közvetlen utcai bejárattal nem rendelkező, rossz műszaki állapotú helyiség, melyek használattól független költségei így az önkormányzati költségvetést terhelik. Az értékesebb, magas bérleti díjért kiadható helyiségek száma csekély, mert ezek az elmúlt évtizedekben már eladásra kerültek. Jelenleg gyakorlatilag egyetlen olyan helyiség sincsen, amit a bérlőnek ne kellene minimum közepes mértékben felújítani az üzletszerű tevékenység megkezdéséhez. (Forrás: ITS)

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Az önkormányzat bérlakás állományból (2 540) elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások (komfortnélküli, szükség- és egyéb lakások) száma 504 db. Az elégtelen lakhatási körülmények közé sorolt önkormányzati lakások a szükséglakások és a komfort nélküli lakások. **Az önkormányzati lakások bérlői közül a bérleti szerződés felmondására 2021. évben 23 esetben került sor.**

A hajléktalanság megoldandó problémává vált, a budapesti kerületekben, így Zuglóban is.
A KSH adatai szerint 2020-ban átlagban naponta 180 fő vette igénybe a nappali ellátást Zuglóban.[4]
Zuglóban a szociális alapszolgáltatások közé tartozó hajléktalanok nappali melegedőjét 2003. november 1. óta a Myrai Vallási Közhasznú Egyesület működteti – az önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján – a Cserei utca 10. szám alatt. A szolgáltatást az önkormányzati tulajdonú ingatlannak az Egyesület által bérbe vett részében üzemeltetik. Az Egyesület utcai szociális munkát 2005. december 28-tól végez Zuglóban, ugyancsak ellátási szerződés alapján. A leghidegebb téli éjszakákon a nappali melegedő éjszakai nyitva-tartásával nyújtanak krízisszolgáltatást részben önerőből, részben az önkormányzat által nyújtott célzott támogatásból. Általában 45-50 fő, életvitelszerűen Zuglóban élő hajléktalan vette igénybe éjszakánként ezt a szolgáltatást, főként olyan személyek, akik az egyéb hajléktalanellátó intézményekbe nem mentek volna be. Zugló Önkormányzata önként vállalt feladatként 2010 decemberében úgy döntött, hogy a zuglói hajléktalan személyek számára 40 fős éjjeli menedékhely szolgáltatást biztosít. Erre a célra az Ilka utca 8. szám alatti, több helyiségből álló ingatlanrészt biztosította. Az éjjeli menedékhely szolgáltatás 2011. április óta elérhető Zuglóban a hajléktalan személyek számára.
A Képviselő-testület 2015. novemberi ülésén a fedél nélkül élő emberek segítése érdekében hajléktalan-koncepciót és cselekvési tervet fogadott el. A már meglévő utcai szociális munkát végző szolgálat mellé egy új utcai szolgálat önként vállalt feladatként történő finanszírozására vállalt kötelezettséget. Pályázat keretében e feladatot a Menhely Alapítvány látta el 2016 és 2017. évben önkormányzati támogatással. 2018. január 1-jétől az Alapítvány bekerült a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság finanszírozási rendszerébe.
A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Vonat” éjjeli menedékhelyén szintén hajléktalan személyeket fogad, a feladat ellátását ellátási szerződés keretében az Önkormányzat által támogatva végzi.
A zuglói ellátórendszer kapacitása képes a rászoruló, illetve a látóterükbe került hajléktalan emberek gondozására. A téli időszakra történő felkészülés minden évben kiemelt feladatot jelent, még fokozottabb odafigyelést igényel.

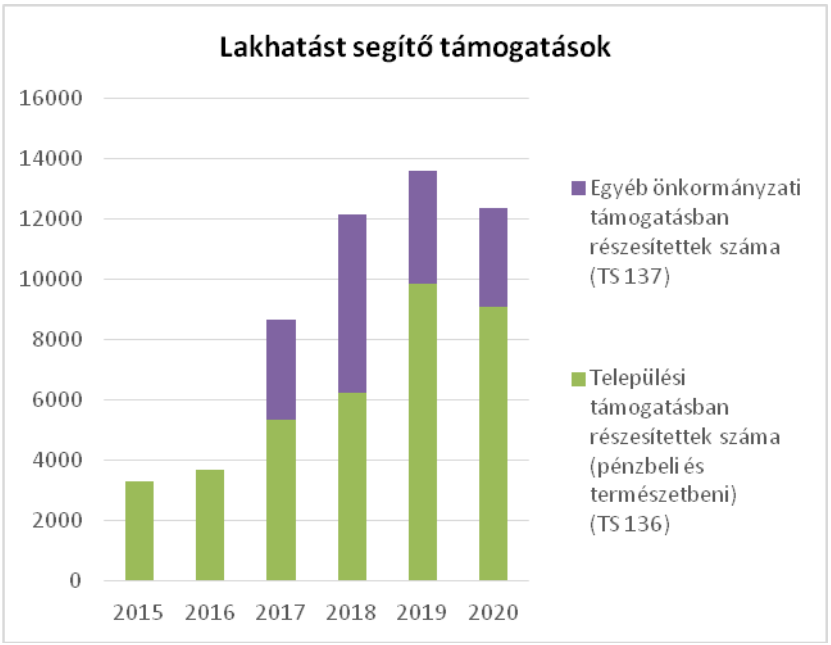
[4] A nappali ellátó intézmény átlagos forgalmára vonatkozó adat a TeIR-ből származik.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	3298	n.a.
2016	3668	n.a.
2017	5329	3308
2018	6214	5912
2019	9850	3721
2020	9093	3253

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szegénység egyik jellemzője a lakhatással összefüggő közüzemi díjhátralékok felhalmozódása, másik jellemző, hogy ugyanazon családok adósságállománya ismételten jelentkezik.

A lakhatást segítő támogatások a kerület valamennyi lakosára kiterjednek (bérlő, tulajdonos, haszonélvező).

A lakhatás során különösen jellemző a közműdíj-hátralékok, illetve lakáshitel-tartozások felhalmozódása. A szolgáltatóknak nem kötelességük a tájékoztatás, ezért a hátralékról és tartozásokról nem rendelkezünk releváns adatokkal.

A hátralékkal rendelkező családok részére a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ Adósságkezelési Csoportja nyújt segítséget a hátralék rendezéséhez.

Az Adósságkezelési Csoport eszköztárában a helyi adósságcsökkentési szolgáltatás mellett fontos szerepet töltenek be a Hálózat Alapítvány támogatásai is. A megfelelő támogatási forma kiválasztásánál azt vizsgálja meg a családgondozó, hogy melyik előnyösebb az ügyfél számára. A támogatás iránti kérelmeket az Alapítvány a kuratóriumi ülésein bírálja el.
A családgondozó elsőként az alapítványi támogatást igényli meg az ügyfél részére, a fennmaradó hátralékot az adósságcsökkentési támogatás segítségével rendezi. Természetesen ilyen esetben is van önerő, amelynek megfizetését az ügyfélnek vállalnia és teljesítenie is kell. Az önkormányzati adósságkezelési szolgáltatás keretében 2020. évben 56 szociálisan rászorult részesült, összesen 25 014 028 Ft összegben.

A legrászorultabb családokat továbbra is támogatni kell a lakásrezsijük kifizetésében. Az eddigi tapasztalatok alapján a bevezetett lakásfenntartási támogatás és az adósságcsökkentési támogatás – pozitív hatásai ellenére – az anyagi krízisbe került háztartások egy részében nem alkalmasak az eladósodás elkerülésére. A már jelentős adósságokat felhalmozott háztartások nem alkalmasak az adósság rendezésére, így a hajléktalanná válás veszélye további csoportokat is érinthet.

A hátrányos helyzetben élőknek segítséget jelent az előre fizetős mérőberendezések (kártyás órák) felszerelése. A szolgáltatók nem érdekeltek ezek felszerelésében.

Az önkormányzat által lakhatást segítő támogatás a rendszeres lakásfenntartási és az adósságkezelési valamint a fűtési szezonban történő időszaki fűtés támogatás, továbbá az eseti szociális segély.

- Rendszeres lakásfenntartási támogatás: A szociálisan rászoruló háztartás kérheti a kérelmező és a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy lakásként használt nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez.
- Adósságcsökkentési támogatás a következő adósságfajták esetén adható: közüzemi díjtartozás (vezetékes gáz-, áram-, távhőszolgáltatás, víz- és csatornahasználati, valamint szemétszállítási díjtartozás, több lakást tartalmazó lakóépületeknél, háztömböknél a központi fűtési díjtartozás), közösköltség-hátralék, lakbérhátralék, valamint az épület- és fűtéskorszerűsítéssel járó külön költség hátraléka, az ingatlan tulajdonosa, bérlője, és haszonélvezője vonatkozásában.
- Eseti szociális segély: a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő, szociálisan rászorult háztartások igényelhetik. (egy havi vagy éves elszámoló közüzemi számla kifizetésének elmaradása).
- Időszaki fűtés támogatás: fűtési idényben (november 1. – március 15.) a szociálisan rászorult személyek részére (háztartásonként 1 személy kérheti) nyújtott pénzbeli támogatás.

Fővárosi Lakás Rezsi Támogatás-ra többek között – azok a háztartások jogosultak, amelyekben valaki kerületi lakásfenntartási támogatásban, magasabb összegű családi pótlékban, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ápolási díjban, fogyatékossági támogatásban, vakok személyi járadékában, álláskeresési járadékban vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül, vagy közfoglalkoztatott, az álláskeresők nyilvántartásában szereplő, de ellátásban nem részesülő munkanélküli, vagy védendő fogyasztó. A rezsitámogatás víz-, csatorna, szemétszállítási díjtámogatás, amely havi 2000 Ft-tal csökkenti a fizetendő rezsi összegét a jogosultak számára.
Egy háztartás egy időben vagy a távhődíj-támogatást, vagy a víz-, csatorna- és szemétszállítási díjtámogatást veheti igénybe.

Az állam által nyújtott lakhatási támogatások elsősorban a rendszeres jövedelemmel, biztosítási jogviszonnyal rendelkezőknek jelentenek segítséget a saját tulajdonú lakhatás megteremtésére. A rossz lakáskörülmények között élők, bérleményben lakó családok lakhatási kérdése, megoldásra vár.

f) eladósodottság

A 2021. évi KSH jelentés adatai (1080) alapján: „A lakás bérlemények összes bérhátraléka az év végén 292 904 000 Ft volt, ebből a tárgyévben keletkezett 9 846 000 Ft."
Az összes követelést tekintve az évek alatt kialakult fizetési morál a lakásvagyonból származó bevételek befolyását ellehetetleníti, gyakorlatilag nem csak bérleti bevételtől esik el évek óta az önkormányzat, hanem a felmerülő költségek (közüzemi díjak) sem térülnek meg.
A hátralékkal rendelkező bérlők közül 850 fő tartozása már az egy évet is meghaladja, ezek behajthatósága igen kérdéses.
Az Önkormányzat célja, hogy a törvények és rendeletek következetes betartatásával, valóban hatékony megoldást találjon az önkormányzat felé történő lakbérhátralék felhalmozódásának kezelésére.
Tipikus hazai jelenség, hogy a lakásállomány döntő többsége magántulajdonban van, és ennek megfelelően az ingatlanfejlesztők által építtetett lakások is szinte kizárólag eladás céljából épültek: Zuglóban az elmúlt 15 évben mindössze 62 lakás épült bérbeadási szándékkal. Ez nagyban csökkenti a lakossági munkavállalói mobilitást, a lakáshoz köti a lakókat.
Ennek ellenére Magyarországon a saját tulajdonú lakások aránya a legmagasabbak közé tartozik Európában, az arány 90 százalék fölötti.

A lakosságot érintő adósságállományról, eladósodottságról (lakáshitel tartozás, közműtartozások) a szolgáltatóknak és pénzintézeteknek tájékoztatási kötelezettségük az önkormányzat felé nincs, ezért ezen adatokkal nem állnak rendelkezésre.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Zugló területéhez külterület nem tartozik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A területek lehatárolása a szegregációs mutató alapján történik, ez pedig a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül. A mutató úgy kerül kiszámításra, hogy a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kerülnek kiválasztásra, amelyekre egyenként jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek. A tömb népszámlálási célra létrehozott, általában közterületek és/vagy természetes és mesterséges tereptárgyak (például: vasútvonal, autópálya nyomvonala, vízfolyás partja), valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.
Budapest XIV. kerülete a kormányrendelet szerint a „Fővárosi kerület II. csoport"-ba tartozik. Szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek továbbá azok az egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.
Zugló Képviselő-testülete 2015. szeptemberi ülésén fogadta el a kerület Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS). Az ITS helyzetelemzése és az ITS-hez kapcsolódó Antiszegregációs Terv meghatározta a kerületben a szegregáció által veszélyeztetett területeket, elemezte az ott élő népesség helyzetét, továbbá javaslatokat fogalmazott meg az antiszegregációs aktivitásokra. Forrás: (ITS 2015. 150. oldal)

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)

A 2011. évi népszámlálási adatai alapján Budapest XIV. kerületében egy városszövetbe ágyazott szegregátum és egy szegregációval veszélyeztetett terület található.

A KSH által szegregátum: a Rákosfalva utca - Ond vezér sétány által határolt tömb az Ond vezér sétány 7. szám alatt található, a Fővárosi Önkormányzat által fenntartott Idősek Háza. A Központi Statisztikai Hivatal által előállított kartogram automatikusan generált adatlekérdezés útján került létrehozásra, ezért az adott területen azért volt megállapítható a 25%-osnál nagyobb szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül), mert itt idős emberek intézményi ellátása zajlik. A terület szegregációs szempontból irreleváns.
Azonban az 50 főt el nem érő területek közül a legnagyobb lakosságszámú, rossz szegregációs mutatóval rendelkező tömbök a következők:
● A kerület északi részén megjelölt terület (Komáromi út - Szuglói körvasút sor - Tengerszem utca - Csáktornya utca). Itt a lakosságszám 35 fő.
● A kerület középső részétől nyugatra elhelyezkedő területen (Adria sétány - Lengyel utca Csernyus utca) 38 fő lakik.

b) a telepen/szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya

Az ITS városrészi adatai alapján Zuglóban a vizsgálati szempontoknak megfelelő szegregátum nincs. (Forrás: ITS 2015)

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. melléklete meghatározza egy adott település szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeinek lehatárolásához és térképi ábrázolásához szükséges adatokat.
Stefánia út - Egressy út - Ilka utca - Cserei utca által lehatárolt tömb. Az Istvánmező városrészben található terület lakosságszáma 523 fő (2011. év), akik 273 lakásban laknak. A tömbben 2015. március 12-én gázrobbanás történt a Cserei utca 3. szám alatt, melynek következtében többen megsérültek és öt lakás lakhatatlanná vált. A ház szerkezete nem sérült meg. A terület közlekedési szempontból kedvező helyen, a Stadionok metrómegállótól 300 méterre található.
A területen 136 önkormányzati bérlakás található, mellette 2 intézményi épület és 8 gazdasági célú ingatlan.
KSH által a 2011-es népszámláláskor megállapított lakosságszám 523 volt. A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 128 fő (28,25%), rendszeres szociális segélyt ötvenhárman kapnak (11,7%), a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma 218 (48,1%) fő. Ezen adatok alapján meglepő, hogy a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a terület szegregációs mutatója mindössze 23,5%.
A 2011-es népszámlálási adatok szerint a területen 523 fő lakik 273 lakásban, melyeknek harmada alacsony komfortfokozatú és 61 százaléka egy szobából áll. A Fővárosi

Vízművek tájékoztatása szerint vízdíj nem fizetés miatti szerződés megszüntetésre a területen nem került sor, valamennyi elkülönített vízhasználó szerződése érvényben van.
A 0-14 évesek aránya megegyezik a kerületi átlaggal, azonban az idősek (a 60 évesek vagy annál idősebbek) aránya 4,7 százalékponttal magasabb a zuglói mutatónál.
A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya ötszöröse a kerületének, míg a felsőfokú végzettséggel rendelkezőké a fele.
A terület munkaerő-piaci mutatói lényegesen rosszabbak, mint a kerületé. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül közel ötszörös a tömbben, mint Zugló egészében. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül háromnegyede (mindössze 49,3%) a kerületi átlagnak. A munkanélküliségi ráta háromszor, a tartós munkanélküliek aránya közel négyszer magasabb, mint a kerületi arány. A tömb lakosai közül a közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2014-ben 17 fő volt. A segélyezési mutatókat vizsgálva egyértelmű, hogy a területen felülreprezentáltak a rossz szociális helyzetű családok. 2014-ben a tömbben lakók közül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma 218 fő volt, lakásfenntartási támogatásban részesült 128 fő, rendszeres szociális segélyt pedig 53 fő kapott.
(Forrás: ITS 2015. Antiszegregációs terv)

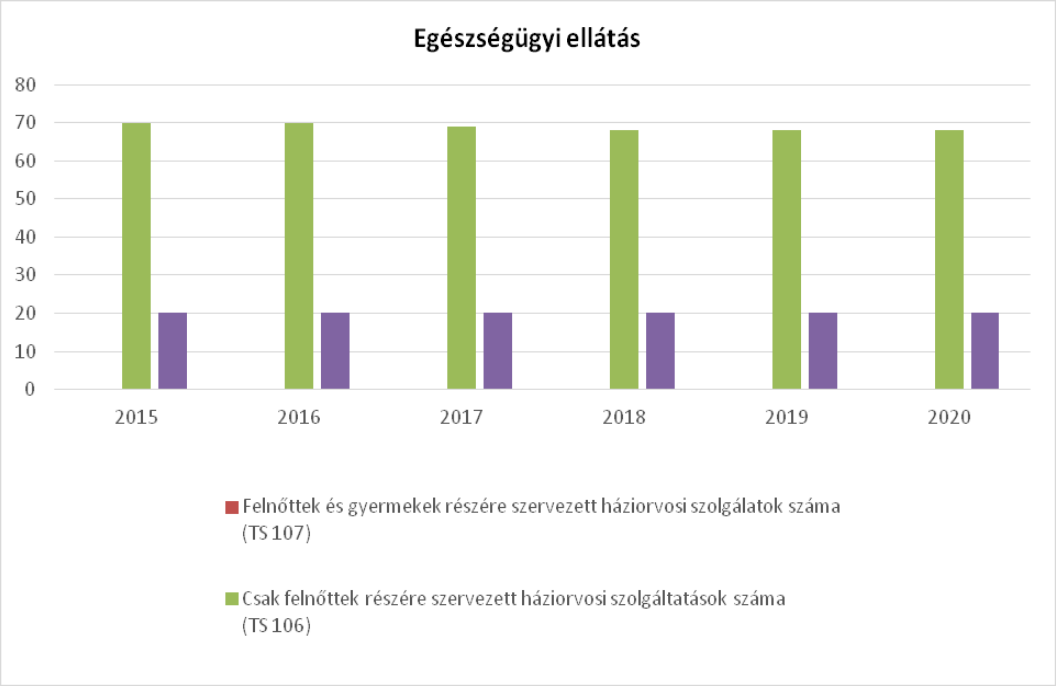
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	70	20	33	2216	n.a.
2016	0	70	20	33	1949	283
2017	0	69	20	33	1950	311
2018	0	68	20	32	1983	312
2019	0	68	20	32	2021	162
2020	0	68	20	33	1834	155

Forrás: TeIR, KSH-TStar

Zugló önkormányzata az alapellátás keretében gondoskodik az alábbi feladatokról:

1. Felnőtt háziorvosi ellátás

Zuglóban 66 felnőtt háziorvosi körzet található. A felnőtt háziorvosok 8 önkormányzati és 4 magán tulajdonú, illetve 1 bérleti jogviszonyú telephelyen működnek. 2021. évben az Egészséges Budapest Program (a továbbiakban: EBP) keretében az önkormányzat tulajdonában álló rendelőkben különböző mértékű felújítások valósultak meg.

Jelenleg a 66 praxisból 4 betöltetlen, ezek közül az egyik 2019. június hónaptól nincs betöltve. Az üres praxisokban a feladat-ellátás a Zuglói Egészségügyi Szolgálat (a továbbiakban: ZESZ) részére átadásra került és a beteg ellátás helyettesítéssel a ZESZ-szel kötött szerződés alapján történik.

A háziorvosok korfája alapján megállapítást nyert, hogy a jelenleg dolgozó felnőtt háziorvosok 30 %-a betöltötte a 65. életévét, 13 %-a pedig 60 és 65 év közötti.

2. Házi gyermekorvosi ellátás

Az Önkormányzat illetékességi területén 20 házi gyermekorvosi körzet működik 4 önkormányzati tulajdonú rendelőben. A rendelők közül kettőben történtek felújítások 2021. évben az EBP keretében.

A praxisok közül jelenleg 4 betöltetlen, melyek közül kettőben évek óta helyettesítéssel történik a betegellátás.

A házi gyermekorvosok korfáját megvizsgálva látható, hogy a jelenleg praktizáló gyermekorvosok 25 %-a 65 év feletti, 25 %-a 60 és 65 év közötti.

3. Fogorvosi alapellátás

Zuglóban 17 felnőtt fogorvosi körzet van, melyek 2 telephelyen működnek. Szintén 2 telephelyen találhatóak a gyermek-fogorvosi körzetek, melyekből összesen 8 van.

4. Az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás

A felnőtt háziorvosi ügyelet biztosítása a Hermina úti szakrendelőben (1146 Budapest, Hermina út 7.) történik folyamatos 24 órás szolgálat formájában.

A gyermekek számára a gyermekorvosi ügyelet teljes körű folyamatos ellátása munkanapokon 20.00 és 08.00 óra között, hétvégén és munkaszüneti napokon folyamatosan 08.00 és 08.00 óra között biztosított a XIII. Kerület Egészségügyi Szolgálat Közhasznú Nonprofit Kft. ügyeleti részlegén (1138 Budapest, Révész utca 10-12.).

A felnőtt és gyermek fogászati ügyelet a Semmelweis Egyetem Fogászati és Szájsebészeti Oktató Intézetében (1088 Budapest, Szentkirályi utca 40.) található és hétköznap, szombat, vasárnap, ünnepnap, valamint munkaszüneti nap 8.00 és 13.00, illetve 14.00 és 19.00 óra között érhető el a rendelés.

5. Védőnői ellátás

Az Önkormányzat illetékességi területén 34 védőnői körzet található, melyekben területi ellátási kötelezettséggel történik a feladat-ellátás. Jelenleg minden körzet betöltött. A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet szerint egy védőnői körzetben a védőnő által ellátható nők (várandós, gyermekágyas anyák), gyermekek (újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig) és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek száma összesen legfeljebb 250 fő lehet.

6. Iskola-egészségügyi ellátás

Az iskola-egészségügyi ellátás iskolaorvos és védőnő együttes szolgáltatásából áll. A kerületben 4 iskolaorvos, a házi gyermekorvosok és 16 védőnő látja el ezt a feladatot, melyben fogorvosok is közreműködnek.

Az alapellátáshoz kapcsolódik az otthoni szakápolás, melynek biztosítása a ZESZ közreműködésével történik. A szolgáltatás a beteg otthonában biztosít ápolási, gyógytornászi ellátást.

Az Önkormányzat a járóbeteg-szakellátást a ZESZ bevonásával biztosítja. A szakellátást az Örs vezér téri szakrendelőben, kb. 6 500 m^2-en, míg a Hermina úti szakrendelőben közel 4 700 m^2-en végzik. 2021. évben mindkét rendelőben történtek felújítások, illetve jelentős mértékű eszköz beszerzésre is sor került az EBP keretében. A ZESZ-nek a gyermekek tekintetében ellátási kötelezettsége további négy, a VII., X., XVI., és XVII. kerületre is kiterjed.
A ZESZ a Képviselő-testület 2019. januári ülésen mutatta be az intézmény teljes átvilágításáról és a tervezett rövid-, közép-, és hosszú távú fejlesztéséről szóló Megújulási Tervét, amelynek fő eleme a ZESZ működésének stratégiai fejlesztési koncepciója.

Az Önkormányzat számára nagyon fontos a lakosság megfelelő egészségügyi állapota, különösen a felnövekvő nemzedék egészségének megőrzése.
Az Önkormányzat 2021. évben is biztosította az általa fenntartott óvodákba járó nagycsoportos óvodásoknál a lisztérzékenység felismerésére szolgáló szűrővizsgálat elvégzését. A vizsgálatban 612 gyermek vett részt.
Továbbá az Önkormányzat támogatást biztosított a születési károsult és veszélyeztetett fejlődésmenetű gyermekek ellátására. 2021. évben 41 alkalommal került sor zuglói gyermekek kezelésére.

Az egészségügyi állapot összefügg a lakosság szociális helyzetével, életmódjával. A népesség egészségügyi helyzetére jellemző gyakori krónikus betegségek, magas vérnyomás (hipertónia), magas koleszterin, a szív- és érrendszeri betegségek (szívritmus-zavar), cukorbetegség, a daganatos betegségek helyzete az országosnál kedvezőtlenebb, főleg a nők körében.
Fontos a lakosság egészségi állapotának a felmérése, amely nélkül a kerület lakosságának az életminőségét egyrészt nem lehet javítani, másrészt további intézkedések meghatározása sem lehetséges. Ennek keretében került sor az **ötven év feletti zuglói lakosok egészségi állapotának** a felmérésére.

A **Zuglói Idősügyi Egészségfejlesztési koncepció** az 50 év feletti zuglói lakosság egészségfejlesztésére irányul.
A koncepció a részletes helyzetelemzésen túl beavatkozási javaslatokat is tartalmaz az 50+ lakosság egészségi állapotának javítása érdekében.

Beavatkozási javaslatok:

- onkológiai éberség program (promóció, vastagbélszűrés),
- mozgásszervi megbetegedések megelőzését célzó program (gyógytorna),
- dohányzás visszaszorítását célzó programok (leszokás támogatásának fejlesztése, intervenciós képzések),
- túlzott alkoholfogyasztás visszaszorítását célzó program,
- járóbeteg-szakellátás fejlesztése az idősek ellátásának irányába,
- időskorúak nappali ellátását (demens) biztosító intézmény kialakítása.

A ZESZ Örs vezér téri szakrendelőjében az országban elsőként nyílt meg a **Hypertonia Centrum**, amely szakrendelés keretein belül lehetőséget biztosít a hypertonia betegség diagnosztizálására, okainak tisztázására, a secunder hypertoniák felderítésére, az egyénre tervezett terápia kiválasztására, a gyógyszeres terápia követésére, a minőségi beteggondozásra. A Hypertonia Centrum közvetlenül az alapellátáshoz kapcsolódva, azzal együttműködve, azt hatékonyan kiegészítve, mint önálló belgyógyászati járóbeteg-szakellátó hely végzi a munkáját. Az Önkormányzat a Hypertonia Centrum személyi és tárgyi feltételeit biztosítja a zavartalan betegellátás érdekében.

A **Praxisközösség Zuglóban** a magasabb szintű program alapellátásért projekt keretében megvalósuló fejlesztések az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztéséhez kapcsolódó célok eléréséhez járul hozzá. A projekt átfogó célja, hogy javuljon a lakosság egészségi állapota, növekedjen a születéskor várható élettartam, növekedjen az egészségben eltöltött évek száma, fejlődjön a lakosság egészségtudatossága

Kórházi ellátás

Zuglóban négy kórház biztosít kórházi ellátást, ezek a következők:

- Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekkórháza,

1146 Budapest, Bethesda utca 3.

- Országos Mentális, Ideggyógyászati és Idegsebészeti Intézet,

1145 Budapest, Amerikai út 57.

- Uzsoki Utcai Kórház,

1145 Budapest, Uzsoki utca 29.

- MAZSIHISZ Szeretetkórház,

1145 Budapest, Amerikai út 53-55.

A kórházak elhelyezkedése 3 nagyobb kerületrészre összpontosul: a Városliget, Herminamező, Törökőr térségben helyezkednek el. A Városliget mellet található a Bethesda Gyermekkórház. A Herminamező – Törökőr városrészben van az Uzsoki Utcai Kórház és annak Krónikus és Rehabilitációs Belgyógyászata, valamint az Amerikai úti kórház-együttes a MAZSIHISZ Szeretetkórházzal, az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézettel.

b) **prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés**

Az 50 év feletti lakosság egészségi állapotának, szükségleteinek megismerése érdekében a ZESZ felmérést végzett, amelynek eredményeire építve egészségfejlesztési koncepciót és intézkedési tervet dolgozott ki. Az egészségi állapot felmérése során kiemelt szerepet kap a jódhiány és az ennek következtében jelentkező pajzsmirigybetegségek feltárása, valamint a pajzsmirigybetegségek és a hangulatzavarok közötti kapcsolat vizsgálata. A vizsgálat emellett kiterjed a célcsoport általános élethelyzetének, problémáinak megismerésére is.

A Zuglói Egészségfejlesztési Iroda (ZEFI) a Hermina úti rendelőben látja el tevékenységét, ami tovább bővíti az ellátási lehetőségeket. A ZEFI a tevékenységét az eddigi működési rend szerint folytatja, figyelembe véve a lakosság igényeit, az eddig tapasztalatokat, valamint a kerületi epidemiológiai és az egészséget meghatározó tényezők kerületi adottságait és jellegzetességeit szem előtt tartva. Ilyen tevékenység többek között, a lakosság szűrővizsgálatokon történő részvételének ösztönzése, betegklubok működtetése stb.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyermekek részére fejlesztő ellátások elérhetőek az óvodákban, iskolákban. Az óvoda és iskola alaptevékenységei között szerepel a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelés-oktatása. A súlyos és halmozottan fogyatékos, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása a szakértői bizottság véleménye alapján vehető igénybe a szülő igénye, a gyermek állapota és a szakértői bizottság javaslatának figyelembevételével.

A Közép-Pesti Tankerületi Központ (a továbbiakban: Tankerületi Központ) fenntartásában 3 országos és két regionális feladatokat ellátó gyógypedagógia intézmény is áll. Utazó gyógypedagógiai hálózatuk nemcsak Közép-Pest, hanem az ország teljes területén ellátja a rászorulókat.
A szakértői bizottságok véleménye alapján - sajátos nevelési igényű gyermek ellátásáról a szegregáltan oktató-nevelő intézmények, valamint az alapító okiratuk felhatalmazása alapján integráltan oktató-nevelő intézmények gondoskodnak. (Forrás: Közép-Pesti Tankerületi Központ Fejlesztési terv 2017-2022)

A zuglói egészségügyi ellátás különleges sajátossága, hogy a kerületben a fővárosi átlagnál több, nagy múltú, fogyatékossággal élőket segítő és ellátó intézmény működik, ilyen például:

- Zuglói Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (EGYMI)
- Gyengénlátók Általános Iskolája, EGYMI és Diákotthona
- Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Diákotthona, Gyermekotthona és EGYMI
- Vakok Állami Intézete
- Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége
- Siketek Nevelési Központja
- Mozgásjavító Általános Iskola, Szakközépiskola, EGYMI és Diákotthon
- Siketek Vakok Országos Egyesülete

Az önkormányzat által fenntartott intézményekben (bölcsőde (4 fő), családsegítő (1 fő), óvodák (4 fő) a gyógypedagógusok száma összesen: 9 fő

***d)* közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése**

A közétkeztetés keretein belül étkező szociális ellátásban részesülők számára egyaránt fontos, hogy az általuk elfogyasztott - a szolgáltatást biztosító Hungast14 Kft. által készített - ételek megfelelő minőségben és mennyiségben kerüljenek a kerület összes, a Vállalkozó által ellátott intézménybe.
Az étrendek összeállításánál alapvető szempont, hogy az adott korcsoport számára javasolt energia, fehérje, szénhidrát, zsír, vitamin, ásványi anyag és élelmi rost bevitel teljesítése. További szempont, hogy az étrend összeállítása során az egészségmegőrző és betegségmegelőző táplálkozás szemléletének érvényesülése, a változatosság, az idényszerűség és a korszerűség, mind a felhasznált nyersanyagok, mind az alkalmazott konyhatechnológiai eljárások esetében.

***e)* sportprogramokhoz való hozzáférés**

A kerületben az önkormányzat, valamint a magán tulajdonban álló sportlétesítmények fogadják a látogatókat, sportolni vágyókat.
A sport és szabadidős programokhoz való hozzáférést az Önkormányzat Zuglói Sport- és Rendezvényszervező Kft. által biztosítja. A sportolási lehetőség bővült Mogyoródi úti közösségi sportpálya funkcióbővítő fejlesztésével. Új sportpályák építésére került sor: gördeszka, kosárlabda, streetball pálya, szabadtéri edzőpálya, hegyi kerékpár pálya, pétanque pálya.

***f)* személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés**

Budapest Főváros XIV. Kerületi Zugló Önkormányzata az Szoctv.-ben valamint a szociális rendeletben meghatározott kötelező és önként vállalt feladatait egyrészt saját intézményein keresztül, másrészt szerződéses feladatellátás keretében biztosítja.
Önkormányzat által fenntartott önálló intézményként működik a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ, a Zuglói Szociális Szolgáltató Központ.

A Képviselő-testület döntésének megfelelően a szociális alapellátás biztosítása a Zuglói Szociális Szolgáltató Központ feladata.

Zuglói Szociális Szolgáltató Központ

telephelyek	**címe**	**szolgáltatások**
„Liget" Idősek Klubja	Bethesda utca 4.	- időskorúak nappali ellátása - étkeztetés,
Kerékgyártó utcai Gondozási Csoport „Eleven élet" Idősek Klubja	Kerékgyártó utca 33/B.	- étkeztetés, - házi segítségnyújtás, - jelzőrendszeres házi segítség-Nyújtás, - időskorúak nappali ellátása
Emília utcai Gondozási Csoport „Őszirózsa" Idősek Klubja	Emília utca 29-31.	- étkeztetés, - házi segítségnyújtás, - időskorúak nappali ellátása
Bánki Donát parki Gondozási Csoport „Árnyas kert" Idősek Klubja	Bánki Donát park 12.	- étkeztetés, - házi segítségnyújtás - időskorúak nappali ellátása
„Harmónia "Idősek Klubja	Fogarasi út 113.	- étkeztetés - időskorúak nappali ellátása
Tálaló-részleg	Csömöri út 28.	- étkeztetés
„Patrónus" Nappali Otthon	Gyarmat utca 58-62.	- fogyatékossággal élők nappali ellátása - nappali ellátásra épülő fejlesztő foglalkoztatás

A Szoctv. 62. §
(1) bekezdése szerint **étkeztetés** keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

a) koruk,
b) egészségi állapotuk,
c) fogyatékosságuk, pszichiátriai betegségük,
d) szenvedélybetegségük, vagy
e) hajléktalanságuk

miatt.

A Gondozási Központ az ellátottak étkeztetését

a) helyben fogyasztással,
b) elvitel lehetőségével,
c) lakásra szállítással biztosítja.

A kötelező napi egyszeri meleg étkeztetés biztosítása mellett az ellátás kiterjed a tízórai és az uzsonna biztosítására, valamint hétvégére is, a szociális rendelet szerint, az arra rászoruló igénybevevők részére.

A Szoctv. 63. §

(1) **Házi segítségnyújtás** keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.
(2) A házi segítségnyújtás keretében szociális segítést vagy - a szociális segítés tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani.
(3) **Szociális segítés** keretében biztosítani kell
a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítését.
(4) Személyi gondozás keretében biztosítani kell
a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
c) a (3) bekezdés szerinti feladatokat.

Házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A gondozási szükséglettel rendelkező házi segítségnyújtást igénylő személy ellátásáról köteles gondoskodni, a szakvéleményben megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában.

A Szoctv. 65/F. § szerinti **nappali ellátás** keretében Önkormányzatunk

- a Gondozási Csoportokhoz tartozó nappali ellátást (idősek klubját) működtet,
- fogyatékossággal élők nappali ellátását biztosítja „Patrónus” Nappali Otthon, és
- ellátási szerződést kötött hajléktalan személyek nappali melegedőben történő ellátásának biztosítására (lásd: szerződéses feladatellátás).

Az **idősek nappali ellátása** a tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosított lehetőséget nappali tartózkodásra, társas kapcsolatok valamint az alapvető

higiéniás szükségletek kielégítésére, napközbeni étkezés igénybevételére. Az időskorúak nappali ellátását az öt helyen működő idősek klubjában vehetik igénybe az ellátást kérők. Az idősek klubjai igény szerint napi étkezést, valamint tisztálkodási, mosási lehetőséget biztosítanak.

A „Patrónus" Nappali Otthonban a **fogyatékossággal élő személyek** nappali ellátása és fejlesztő foglalkoztatása történik. Az intézmény a saját otthonukban élő, önkiszolgálásra részben képes, de felügyeletre szoruló fogyatékossággal élők személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését, ezzel napközben tehermentesítve az ellátott családját. Az ellátottak száma viszonylag állandó, többnyire megegyezik a férőhelyszámmal (45 fő).

A Szoctv. 65/E. §-a kötelezően ellátandó feladatként írja elő az alapszolgáltatás keretébe tartozó nappali melegedő működtetését. A Képviselő-testület határozatlan idejű ellátási szerződést kötött a Myrai Vallási Közhasznú Egyesülettel **hajléktalan nappali melegedő**, és ennek keretében működő utcai szociális munka ellátására. A nappali melegedő – Cserei utca 10. – akadálymentes, 150 férőhellyel működik. A nappali melegedő igénybevételének feltétele a szükséges egészségügyi papírok megléte. A melegedőben lehetőségük van a fedélnélküli embereknek étkezésre, tisztálkodásra, mosásra. Az Önkormányzat a hajléktalan ellátással kapcsolatos feladatának eleget tesz. A téli időszakban a nappali melegedő éjszaka és hétvégén is (folyamatosan) fogadja a hajléktalanok személyeket.[5]

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat ellátási szerződés keretében „Vonat" éjjeli menedékhelyén 60 férőhelyen nyújt ellátást a hajléktalan személyek részére.

Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ **családsegítés** keretében biztosított szolgáltatásai:

A családsegítés keretében biztosítani kell

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossággal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők után követését biztosító esetmenedzseri feladatokat.

Az **Adósságkezelési Csoport** a **2020.** évben mintegy 338 hátralékos esettel foglalkozott. Az ügyfelek közel egyharmada vett részt különféle - helyi illetve a Hálózat Alapítvány által támogatott - adósságkezelési programban. A háztartások összetételét vizsgálva kitűnik, hogy azok 39%-ában él kiskorú gyermek, valamint az, hogy a háztartások 17%-át kizárólag 60 év felettiekből álló háztartások alkotják.

[5] Jelen HEP 26. oldalán már leírtuk, ám ezúttal is kiemeljük, hogy a leghidegebb téli éjszakákon a nappali melegedő éjszakai nyitva tartásával nyújt a Myrai Egyesület krízisszolgáltatást. Általában 80-85 fő, életvitelszerűen Zuglóban élő hajléktalan vette igénybe éjszakánként ezt a szolgáltatást, főként olyan személyek, akik az egyéb hajléktalanellátó intézményeket nem vették igénybe.
Zugló Önkormányzata önként vállalt feladatként 2010 decemberében úgy döntött, hogy a zuglói hajléktalan személyek számára 40 fős éjjeli menedékhely szolgáltatáshoz az Ilka utca 8. szám alatti, több helyiségből álló ingatlanrészt biztosította.

Lakhatási probléma az esetek 23%-ban volt fellelhető, 77%-ban a felhalmozott hátralék rendezéséhez kértek segítséget ügyfeleik.

Az adósságkezelésbe bevontak körében összesen mintegy 8 490 163 Ft hátralék a Hálózat Alapítvány által került rendezésre.

Az **Álláskeresési Csoport** munkaközvetítésében lévő teljes létszám 2020. évben 414 fő volt, amelyből munkavállalási szolgáltatással 357 fő volt érintett.
2017. óta 3 fővel működik egy speciális csoport, akik a minimumjövedelem-juttatásban részesülőkkel foglalkozik. Az érintettek helyzetének, állapotának felmérése után, az eredményektől függően, a munkakeresésre való felkészülés hosszabb-rövidebb segítő folyamat indul el, egyéni tanácsadás és/vagy csoportban történő segítés formájában. Ennek a munkának eredményeként a munkavállalási tanácsadásban részvevők közül 35 főnek sikerült elhelyezkedni.
2020-ban a korábbi évekhez képest nagyobb számban fordult elő a rövid, átmeneti időre igénybe vett minimumjövedelem-juttatás, mely pár hónap után sikeres elhelyezkedés miatt szűnt meg.
A 357 együttműködésre kötelezett ügyfél közül 175 nő, a nemek hasonló kiegyenlített aránya jellemző az előző években is.

Korcsoport szerint 218 fő 45-65 év közötti, ebből nyugdíj előtt 5 évvel (60-65 év között) 68 fő, mégis csupán 1 fő vált jogosulttá a nyugdíj előtti álláskeresési segélyre, amely egy magasabb összegű ellátás ugyan, de jogosultsági feltételek miatt nehezen elérhető az ügyfelek számára.
A Foglalkoztatási Osztályon keresztül indított képzések leállása a 25 évnél fiatalabb ügyfeleket - 30 fő - hátrányosan érintette.
Iskolai végzettséget figyelve továbbra is van:

- néhány ügyfél az általános iskola befejezése nélkül,
- de sajnos felsőfokú végzettségűek is előfordult az álláskereső ügyfelek között.

Legnagyobb számban a 8 osztályos végzettségűek vannak, valamint jellemző az elavult szakmai képesítéssel rendelkezés. Ügyfeleik többsége érintett valamely krónikus betegségben, magas vérnyomás, 2-es típusú cukorbetegség, de megnövekedett a daganatos betegek és a pszichiátriai/mentális betegséggel élők száma is.
A munkavállalási tanácsadáson 50 fő vett részt legalább egy alkalommal. A munkaerő-piacon elhelyezkedettek száma 35 fő volt.

Az együttműködésre kötelezett ügyfelek többsége

- tartós munkanélküli,
- alacsony iskolai végzettségű,
- jellemzően évek óta alkalmi munkából és
- különböző segélyekből élő hátrányos, vagy halmozottan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személy (egészségi problémák, roma származás, szociális problémák, egyedülálló szülő, lakhatási problémák, büntetett előélet stb).

E sokféle hátrány ellenére, célzott szolgáltatásokkal jóval nagyobb arányban lehet a munkavállalást elérni, ami gyakran időigényes, de nem lehetetlen.
2020-ra jellemző a COVID-19 világjárvány miatt külföldi munkavállalásból hazatért, vagy itthon korábban vendéglátásban, különböző rendezvényeken dolgozók, takarítást, gyermekfelügyeletet vállalók, saját kisvállalkozást szüneteltetni vagy felszámolni kénytelen ügyfelek megjelenése, akik nem jogosultak a munkanélküliek ellátására.

Ifjúsági Szociális Munka

Az utcai, lakótelepi szociális munka célja az idejét utcán töltő, kallódó gyermekek, kamaszok speciális segítése, valamint a lakóhelyéről önkényesen eltávozó vagy a gondozója által kitett, ellátás

és felügyelet nélkül maradó gyermekek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti vagy gyermekvédelmi gondozásának kezdeményezése.

Az utcai szociális munka célcsoportja: a tanköteles korú, tanulási, valamint életvezetési nehézségekkel, iskolai beilleszkedési zavarokkal küzdő diákok, vagy csellengő fiatalkorúak csoportja, akik sok esetben a szabadidő hasznos eltöltési módjait nem ismerik, vagy nincs rá lehetőségük, hogy hasznosan töltsék el azt. Problémáik leküzdéséhez nincsenek megfelelő eszközök, kompetenciák birtokában, hogy változtatni tudjanak sorsukon.

A zuglói fiatalok és fiatalkorúak elérését és programokba való bevonását és segítését egy fő szakember látta el félállásban, aki mellette esetmenedzser is. Ellátottak száma 2020-ban 70 fő. Az utcai lakótelepi szociális munka és a prevenciós tevékenységek megvalósítása érdekében egész évben együttműködött a következő partnerekkel, szakmai szervezetekkel: Myrai Vallási Közhasznú Egyesület hajléktalan utcai szolgálata, Zuglói Önkormányzati Rendészet (ZÖR), Zuglói Közbiztonsági Non-profit Kft. (ZKNP - Szomszédom a rendőr, Békés Iskolák program), Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Tiszta Jövőért Közhasznú Alapítvány, Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei (BMSZKI) Családok Átmeneti Otthona. Mentoráció koordinálása is az utcai szociális munkás feladata: azoknak a 10 éven felüli gyerekeknek szól, akik már ügyfeleink és látókörünkbe kerültek. A mentorálás egy négyszemközti kapcsolat, amely a mentorált szükségleteire fókuszál, segít az egyéneknek a jövőképük kialakításában, tanácsot ad az aktív közösségi kapcsolatok kialakításához. Az egyéni mentoráció célja a gyermekek lelki egészségének védelme a következő szempontok előtérbe helyezésével.

A Szoctv. 66. § (1) bekezdése szerint, ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az a települési önkormányzat, ahol 30 ezer főnél több állandó lakos él a Szoctvt. 86. § (2) bekezdés d) pontja szerinti időskorúak gondozóházát köteles biztosítani. Az Önkormányzat ezen ellátási kötelezettségének nem tesz eleget, de a fenti hatályos jogszabályi hely figyelembevételével, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény 2022. december 31. napjáig hozható létre.

Zugló Önkormányzata **önként vállalt feladatként** látja el a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, mint alapellátást.

A Szoctv. 65. § (1) bekezdése szerint a **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékossággal élő személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a házi segítségnyújtást végző szociális szolgáltató, illetve intézmény biztosíthat.
Jelenleg 318 készülék áll rendelkezésre a feladat ellátásra. A segélyhívásokat a Zuglói Közbiztonsági Non-profit Kft. diszpécser-központ fogadja, ezzel az ellátó rendszer hatékonyabbá, gyorsabbá és egyúttal olcsóbbá vált. A diszpécserközpont jelzése alapján a Zuglói Szociális Szolgáltató Központ gondozónői 30 percen belül keresik fel a segítséget kérő ellátottakat.
A gondozónők részére biztosított a feladat ellátáshoz szükséges mobiltelefon, készenléti táskák. A gondozónők helyszínre érkezését a ZKNP gépkocsija, valamint taxi-szolgáltatáson keresztül megoldott.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást célszerű más ellátási formával összevontan (pl. házi gondozás, étkeztetés, nappali ellátás) biztosítani, szem előtt tartva a gazdaságosság elvét.

A „Patrónus” Nappali Otthon - az önkormányzat tulajdonát képező ingatlanban, nappali ellátáson felül - szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett engedély birtokában legfeljebb 45 sérült személy fejlesztő foglalkoztatását látja el. A fejlesztő foglalkoztatás célja a gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerő-piacon történő elhelyezkedésre.

Az utcai szociális munka keretében biztosítani kell az utcán tartózkodó hajléktalan személyek helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához szükséges intézkedések megtételét. Az ellátás célja az utcán életvitelszerűen tartózkodó személyek szociális és mentális segítése, ügyeinek intézése. Az utcai szociális munka keretében a Myrai Vallási Közhasznú Egyesület munkatársai felkutatják a hajléktalan személyeket, intézménybe juttatják, információkkal látják el. Az Egyesület az utcai szociális munka keretében 100 fő hajléktalan személyt látott el.
A Képviselő-testület 2015. évben fogadta el a kerület hajléktalan-koncepcióját, amelynek keretében pályázatot írt ki a hajléktalan utcai szociális munka ellátására. Ezáltal a kerület területén két szervezet látja el a hajléktalan személyek utcai szociális munkához kapcsolódó feladatokat.

Zugló területén számos bentlakásos szociális intézmény található (Olajág Otthonok, Albert Schweitzer Református Szeretetotthon stb.)

f) drogprevenciós szolgáltatások

Az életprevalencia alapján a fővárosban a legmagasabb, 30,8%-os drogérintettség. A drog stresszoldó szerepet játszik, feszültségcsökkentő hatása azonnali eredménnyel jár, viszont a káros hatása időeltolódással jelenik meg.

A Szoctv. 65/E. § önként vállalt feladatként írja elő az alapszolgáltatás keretébe tartozó közösségi ellátás biztosítását. E feladat ellátására a Képviselő-testület a Tiszta Jövőért Közhasznú Alapítvánnyal évente ellátási szerződést köt a szenvedély betegek alacsony küszöbű ellátásra. Az alacsony küszöbű szolgáltatás célja a szenvedélybetegek és közvetlen környezetük minél szélesebb körének elérése, fogadása és ellátása, a szerhasználatnak, valamint járulékos ártalmainak a csökkentése, életviteli változás elindítása és segítése, ösztönzése. Az ellátottak a szolgáltatást anonim módon vehetik igénybe. Az Alapítvány a feladatellátás keretében a fiatalok (iskoláskorúak) számára biztosított alacsonyküszöbű ellátást; kortársképzési programban való részvételt, az iskolákban prevenciós programokat szerveztek.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor, mivel hátrányos megkülönböztetés senkit nem ért.

h) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. Népkonyha	
Év	**Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)**
2015	0
2016	0
2017	7 559
2018	15 896
2019	45 000
2020	45 000

Forrás: Önkormányzati adat, Ételt az Életért Alapítvány

Az Önkormányzat az Ételt az Életért Közhasznú Alapítvánnyal együttműködési megállapodást kötött a szociálisan rászoruló személyek ellátása céljából ingyenes ételosztás nyújtására.
Ételt az Életért Közhasznú Alapítvány legalább 100 szociális rászoruló személy részére ingyenes ételosztást biztosít, a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ által javasolt személyek részére.

A pénzbeli ellátások, a szociális pályázati bérlakáshoz jutás során pozitív diszkriminációval segíti az Önkormányzat a célcsoporthoz tartozó személyeket/családokat, a Képviselő-testület által megalkotott önkormányzati rendeletekkel. A közszolgáltatások szervezése során is érvényesül az előnyben részesítés (például: a rászoruló, beteg idős személyek szállítását a háziorvosi javaslat alapján az ZESZ saját gépjárművével oldja meg).

A ZESZ által megelőző hallásvizsgálat szűrés a Victofon cég segítségével jöhetett létre. Folyamatos a cardiovasculáris, emésztőszervi tumorok, nőgyógyászati cytológiai szűrés és gondozás. A prevenciós tevékenység része az influenza, illetve egyéb vaccinatiok (hepatitis, Pneumoccoccus stb.) propagálása, a dohányzásról való leszoktatás, az egészséges életmóddal kapcsolatos tájékoztatás is. A Hermina úti szakrendelőben dolgozó orvosok folyamatos felvilágosító tevékenységet végeznek. 15

éve működik a „Életmód klub”, amelynek a havonta, illetve a kéthavonta tartott előadásai népszerűek, sikeresek.

A Képviselő-testület a Magyarország Zsidó Hitközségének Miskolci Zsidó Hitközségével ellátási szerződést szociális konyha működtetésére. A Hitközség tevékenységével a szociális étkezés lehetőséget kívánja bővíteni a kerületben, azonban tevékenységét még nem kezdte meg.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
69	1	136496	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közművelődés feladata és célja, hogy különböző társadalmi rétegek, csoportok és egyének számára biztosítson szabadidős közösségi alkalmakat, tevékenységeket, rekreációs, életesélyt és életminőséget javító szolgáltatásokat, programokat, helyszínt és szakszemélyzetet. A közművelődési alapszolgáltatások valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről szóló 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet, valamint a közművelődési törvényben és a Zuglói esélyegyenlőségi programban is megfogalmazott célok érdekében kiemelten foglalkozik a gyermekek, és a gyermeket nevelő családok kulturális, sport és egészségmegőrzési igényeivel, a szomszédsági/lakossági közösségek összetartásával.

A közművelődési törvényben meghatározott feladatain túl a **Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. számos közösségfejlesztő szolgáltatást nyújt.**

A Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. szervezeti egységei közművelődési intézményként - és mint közhasznú szervezet is - egyaránt aktív szerepet vállal a gyermekvédelem, az esélyegyenlőség, a szabadidős programok, drogprevenció területén.

Telephelyei:

- Cserepesház Művelődési Központ
- Lipták Villa Művelődési Ház
- Zuglói Civil Ház Közösségi Színtér
- Zuglói Ifjúsági Ház
- Liget Galéria

Közművelődési megállapodásban került feladatként meghatározásra a Samodai József Zuglói Helytörténeti Műhely működtetése.

A Liget Galéria a kortárs hazai és külföldi, elsősorban közép-európai képzőművészek színvonalas, főleg szakmai közönség által látogatott kiállítóhelye folyamatosan lehetőséget biztosít képző-, ipar- és fotóművészeti alkotások bemutatására. Ezen kívül különböző koncertek, akciók, performanszok, vetítés, beszélgetések szerepelnek a programkínálatában.

Közművelődési feladatok a veszélyeztetettség megelőzését szolgálják és lehetővé teszik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű csoportok szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférését.

- Magyar Kultúra Napja rendezvényei
- Nyárbúcsúztató Vigalom
- Cserepesházi gyermeknap
- Karácsonyi készülődés
- Őszi-tavaszi szünidei foglalkozások
- Civilek „Uccája”
- Zuglói Civil Ház Közösségi Színtérben szervezett prevenciós- és szűrőprogramok biztosítják az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, az egészséges életmódra való ösztönzés fórumai az ételkóstolók.

A Cserepesház Művelődési Központ és a Lipták Villa számos családi-, gyermek- és ifjúsági programja szintén prevenciós célú, kulturális és sport, szabadidős tevékenységek (sportolási lehetőségtől az egészségmegőrző programokig, a táncoktatástól a kiállításokig, ismeretterjesztő előadásokig terjed a skála) színtere.
Munkavállalási tanácsadást nyújtanak egyéni és csoportos formában, munkahelykeresésben, önéletrajz írásában nyújtanak segítséget, lehetőség van ingyenes internet böngészésre fiatal felnőttek részére.

Tiszta Jövőért Közhasznú Alapítvány – roma integrációs programja az érintett célcsoport integrációját segíti elő, értékteremtő közösségi programok biztosításával.

Az önkormányzat minden évben különös hangsúlyt fektet a helyi közösséget megmozgató, összekovácsoló, a kerület nagyságához igazodó, fesztivál-jellegű rendezvények szervezésére.

Kerületünk változatos kulturális programok szervezésével is biztosítja a kerület lakosai számára a tartalmas együttlét, művelődés és szórakozás lehetőségét (Lipták Villa, Cserepes Ház Művelődési Központ rendezvényei). Zugló hatályos közművelődési és kulturális koncepciója alapelvként a minőséget, sokszínűséget, hozzáférhetőséget és az együttműködést nevezi meg.

A Szent István Király Zeneművészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola jelenleg felújítás alatt áll. A felújítást követően egy 330 férőhelyes, korszerű stúdióval és nagyzenekari hangversenyek megrendezésére alkalmas, teljesen felszerelt koncertterem áll majd az oktatás rendelkezésére. A 2001 januárjában felavatott barokk hangzású orgonájuk egyedülálló Budapesten.

A közösségi élet színterei a lakóközösségek („Virágzó Zugló” program[6]), a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

[6] A „Virágzó Zugló” program is azt mutatja, hogy közterületeink rendbetételét, tisztántartását a lakosság figyelemmel kíséri. Részt vállal lakóhelye utcafrontjának, előkertjének előkészítésében, virágosításában és az elkészült területet tovább gondozza. A programban való aktív részvétel a hasznos időtöltés egyik lehetősége.

A Képviselő-testület közösségi kertek kialakításáról döntött. Ezáltal a helyi lakosok közösen zöldséget, gyümölcsöt termeszthetnek saját fogyasztásra. Közösségi térként funkcionáló programoknak, találkozóknak, rendezvényeknek helyszínt biztosítva, ezzel erősítve a közösségi összetartozást.
A közösségi kertek a ZUG Közösségi Kertekért Egyesület által kerültek kivitelezésre. Az Egyesület célja a környezet és egészséges életmódra nevelés támogatása, új típusú szabadidős tevékenység kialakítása, rekreációs lehetőségek bővítése, a helyi közösségek bevonása.

A kerület lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységek során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémái együttesen kerülnek kezelésre.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média, a kerületi újság (Zuglói Lapok), szolgál, ezen túlmenően a Zugló tv, Zugrádió, Zugló facebook oldala is.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Zuglóra nem jellemzőek az etnikai konfliktusok. 12 nemzetiségi önkormányzat működik a kerületben, és mindenkivel élő és szoros az együttműködése Zugló Önkormányzatának.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Zuglóban több mint 160 civil szervezet működik, amelyből 110 civilszervezet aktív, melyek tevékenysége számos területen segíti a kerület lakosságának életét.
A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a kerület fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapi gondjait.
A szolidaritás és felelősségvállalás mind magánszemélyekben, mind a kerületben működő gazdasági szervezetekben jelen van.

A Magyar Vöröskereszt Budapesti Szervezete által a Bosnyák 13. szám alatt működő Adománybolt elsősorban ruhanemű, tartós élelmiszer és háztartási cikk adományokkal áll a rászorulók rendelkezésére, amely a lakosság körében egyre népszerűbb.
Az Adománybolthoz kapcsolódóan az alábbi programok valósultak meg:

- Az adománybolt csatlakozott az országos Adományboltok éjszakája rendezvényhez, melynek keretében kedvezményes vásárlási lehetőséget és ingyenes elsősegélynyújtás oktatást, arcfestést, egészségügyi szűréseket (vérnyomás, pulzus, vércukor, koleszterin, testzsír) kínáltak a látogatóknak.
- A „Szegénység elleni küzdelem világnapján” a családok részére juttattak nagyobb mennyiségű élelmiszerből, tisztálkodási és tisztítószerekből álló csomagot, valamint az iskolás gyermekeket nevelő családoknak tanszeradományt.

Számos, a kerületben működő civil szervezet (többek között: TündérPakk Alapítvány, Segítséggel, Jó Szívvel Közhasznú Alapítvány, Anyák az Anyákért Alapítvaány) segíti adományokkal a rászoruló személyeket/családokat.

A karácsony közeledtével egyre jobban nő az adakozók kedve. E célt szolgálja a Cipősdoboz-akció kezdeményezés, amely a nélkülöző zuglói gyermekek vagy idős emberek karácsonyát varázsolja szebbé.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

2019 októberében a választásokat követően 12 kisebbségi Önkormányzat alakult Zuglóban. Bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma (cigány), román, ruszin, szerb, szlovák, ukrán.
A Nemzetiségi Önkormányzatok részére biztosítottak a működési és tárgyi feltételek a Thököly út 73. szám alatti Nemzetiségek Házában, ahol a nemzetiségek zavartalanul bonyolíthatják hivatalos ügyeiket, tarthatják a kapcsolatot a Zuglóban élő lakosokkal. Itt lehetőség van arra, hogy a rendezvényeiket megtarthatják, és itt bemutathatják nemzetiségi életüket, tevékenységüket, kultúrájukat, közéletüket, művészetüket, történelmüket, ápolhatják hagyományaikat, megőrizhetik identitástudatukat, valamint nemzeti összetartozásukat. A kerületben található művelődési házakban, iskolákban és egyéb intézményekben is lebonyolíthatják programjaikat. Zuglóban található olyan óvoda, iskola, ahol a horvát, a német és görög nyelv oktatása is folyik.

A Nemzetiségi Önkormányzatoknak is vannak testvérvárosi kapcsolatai és közös utazásokat valósítanak meg a testvérvárosokba is (Bulgária, Németország, Lengyelország, Románia).

A nemzetiségi önkormányzatok főbb tevékenységi körei a kerületben:

- nemzeti oktatás és művelődés, nyelvtanulás, tanulmányi ösztöndíjak kiírása,
- anyanyelvi tanfolyamok lebonyolítása,
- nemzetiségi összetartozásuk, közéletük, művészeti életük fejlesztése, hagyományaik ápolását szolgáló rendezvények megtartása,
- belföldi utazások lebonyolítása, ismerkedés Magyarország tájaival, kultúrájával, hagyományaival,
- kapcsolatok ápolása és fejlesztése a belföldi nemzetiségi önkormányzatokkal,
- külföldi utazások lebonyolítása, ismerkedés az anyaország tájaival, kultúrájával, hagyományaival,
- kapcsolatok ápolása és fejlesztése az anyaországgal,
- nyári táborozások lebonyolítása belföldön és külföldön,
- nemzetiségek életét, tevékenységét, kultúráját, történelmét bemutató kiadványok, könyvek, folyóiratok, hang és képfelvételek készítése,
- a tervezett programok megvalósításához szükséges tárgyi eszközök beszerzése,
- kiadványok szerkesztése,
- nyomdai és reklámszolgáltatás igénybevétele.

e) helyi lakossági önszerveződések

A magyar közösségfejlesztés mintegy 35 éves történelme során a civil társadalom erősítését, az önszerveződést és önirányítást, önsegítést jelölte ki a maga számára fő beavatkozási területként.
A civil társadalom fejlesztésére irányuló jó közösségfejlesztési folyamat (helyi) mozgalom, amelyben a folyamatosan aktivizálódó lakosság keresi a maga hozzájárulási lehetőségeit a közösség életminőségének javításához, létrehozza saját intézményeit és együttműködési struktúrákat alakít ki.
A közösségi fejlesztésben folytonosan újabb és újabb egyének és csoportok aktivizálódnak a folyamat együttműködőiként, kritikájaként vagy alternatívájaként, s e közösségi szereplők állandóan új helyzeteket teremtenek, megváltoztatva a tervezési, döntési és kontroll-mechanizmusokat. Optimális esetben mindez a régi és az új szereplők folyamatos párbeszédét, közös gondolkodását és együttműködését jelenti.
A civil társadalom erősítése és erősödése az érintett szereplők kompetenciájának növekedéséhez, az egyes csoportok érdekeinek, kapcsolati hálójának, lehetőségeinek felismeréséhez, az érdekek megfogalmazásához és azok konstruktív módon való érvényesítéséhez vezet. Zuglóban már a közösségépítés gondolata 1968. évben elkezdődött a Kassák Klub létrehozásával az Uzsoki utca 59. szám alatti épületben.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szorosan együttműködik a kerületi intézményekkel, aktívan részt vesznek a közösségi programok szervezésében.
Az Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a pályázati tevékenységében, a tevékenységeik finanszírozáshoz nyújt támogatást.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénység élők és a romák helyzetének érzékelhető javítása, szegregáltságuk, kirekesztettségük enyhítése (tartósan rászoruló aktívkorúak, romák közül a munkanélküliek száma magas, nyílt munkaerő-piacra közvetítés szükségessége) a kitettek, az anyagi és szociális nélkülözésben élők - szegénységben élők vagy az elszegényedés és a társadalmi kirekesztés - kockázatának enyhítése, arányuk csökkentése	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek kihasználása, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, képzettségi szintjük emelése, tájékoztatás bővítése Szociális ellátások, szolgáltatások elérhetőségének, minőségének fejlesztése
Roma népesség átlagos életminősége, lakhatása az átlagnál rosszabb, a szegregációval veszélyeztetett területen a roma lakosság száma magasabb	Átfogó problémakezelés szükséges, a lakhatási körülmények, a lakhatás biztonságának javítása, lakhatási lehetőségek bővítése, (pályázati források igénybevétele)
Tartósan rászorulók, romák részére a prevenciós szolgáltatások megőrzése, egészségi állapotuk javítása	Kerületi szűrések népszerűsítése, egészséges életmódra való nevelés
Hátrányos helyzetek generációkon keresztüli öröklődése, a szegénység, a szociális kirekesztődés újratermelődésének megakadályozása	Kerületi szociális ellátó rendszerben működő szociokulturális hiányosságok pótlását segítő felzárkóztató modulokat is tartalmazó munkaerő piaci programban résztvevő védett tulajdonságú csoportokba tartozó tartósan munkanélküli ügyfelek számának növelése, a programok kapacitásának növelése, új programok bővítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia célja a gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek esélyeinek javítása. A Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy jelentős mértékben csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Valamennyi gyermeknek joga van olyan életszínvonalhoz, amely lehetővé teszi kellő testi, szellemi, lelki, erkölcsi és társadalmi fejlődését.

„….Hogy általuk legyen jobb!” **Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024** időintervalluma 15 év. A stratégia átfogó, horizontális és specifikus célokat, valamint az ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg, e korosztály társadalmi integrációjának szükségességét, a közösségi kapcsolatok és az esélyegyenlőség megteremtésében betöltött szerepüket, valamint a népesség gazdasági aktivitásának előmozdítását és a társadalmi részvétel növelése érdekében, az önbecsülés erősítését.

Az oktatás területén az iskolák fenntartása megszűnt. Az önkormányzatok feladata az óvodai ellátás, az intézményi és szünidei étkeztetés, szünidei napközbeni ellátás (nyári tábor) valamint a gyermekvédelmi támogatások, szolgáltatások biztosítása.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	50 805	61 556	112361	45,22%	54,78%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2 918	2,60%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	7 660	7 138	14798	6,82%	6,35%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1 420	1 295	2715	1,26%	1,15%

A fenti táblázatból látszik, hogy a 0-14 és a 15-17 éves korcsoport aránya - a két csoport nagysága együtt - a kerület állandó népességéhez viszonyítottan 15,58%. Az előzőekben említett korcsoportokon belül a 0-14 éves korosztály aránya lényegesen magasabb (13,7%), mint a 15-17

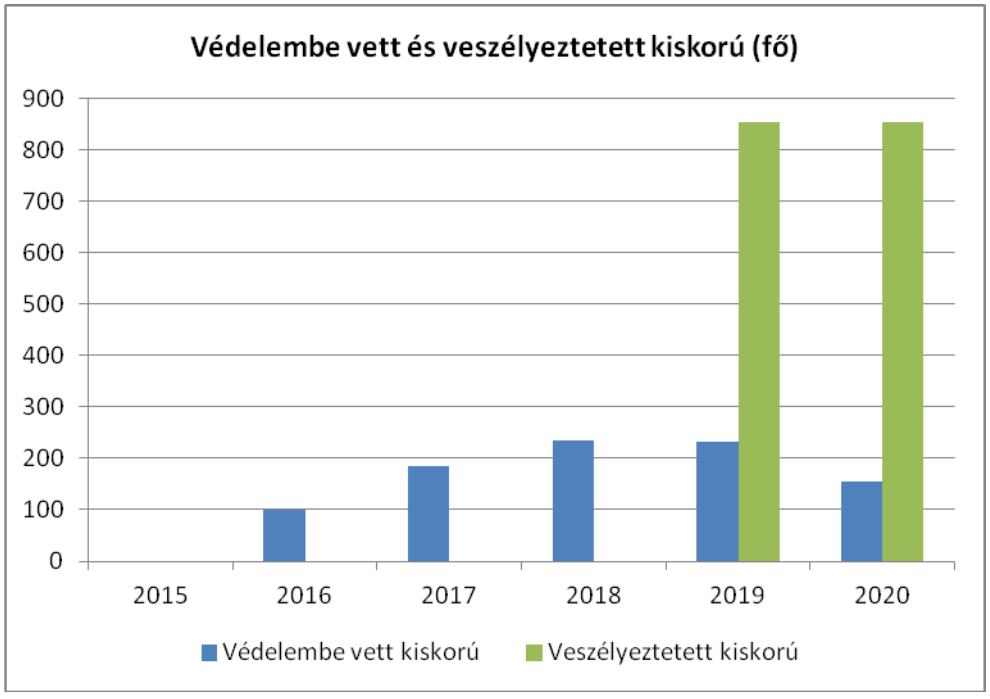
évesek aránya, amely mindössze 2,41%. A demográfiai adatokból látható, hogy a 0-17 éves korosztály aránya 29,28%, amely az állandó népességhez viszonyítva alacsony.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	101	n.a.
2017	184	n.a.
2018	234	n.a.
2019	231	854
2020	156	854

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot (egészségügyi, anyagi ok), amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).
A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: Központ) gyermekjóléti szolgáltatásaiban megjelenő valamely problémában érintett gyerekek aránya jelentősen csökkent (2019. évben 2 249 jelzés) 2020. évben 1 949 jelzés érkezett.
Veszélyeztetettségi kategóriákban a veszélyeztetett gyermekek száma: 2020. évben 854 kiskorú.
A hatósági intézkedések közül a védelembe vételi javaslatok száma a járványügyi helyzet ellenére nem sokkal csökkent. Az ideiglenes hatályú elhelyezések száma jelentősen lecsökkent, viszont közel kétszeresére nőtt a nevelésbe vételre tett javaslatok száma. Ha nem alakul ki a járványügyi helyzet, és a családok nem szeparálódnak ennyire el a segítőktől a védelembe vétellel talán megtarthatók lettek volna az érintett gyermekek a családjaikban. Sajnos járványügyi helyzet miatt a Központ a családokkal aktívan, személyes jelenléttel, a szociális segítő munkával, a szolgáltatások szervezésével, azokba való delegálással tudott foglalkozni, már a szülők rossz mentálhigiénés állapota, valamint a családi diszfunkció következtében kialakult állapotok, tehát a gyermek veszélyeztetettsége, annyira nagyfokúvá vált; illetve bántalmazás, súlyos elhanyagolás jelent meg, hogy már elkerülhetetlen volt a gyermekek családból való kiemelése. Továbbra is jelentős a gyermekeket ellátó intézmények diszfunkciója is, azaz maguk is részesei a veszélyeztetettség kialakulásának.

Központnál nyilvántartott védelembe vett gyermekek száma csökkent, illetve a hatóság részéről elindított védelembe vételi kezdeményezések száma is csökkent. Az aktív esetek száma nem csökkent, hanem nőtt. A védelembe vételi eljárás megindításának megtörténte a határozathozatalra több hónap után került sor, több esetben tolódnak a hatósági kirendelések.

- Továbbra is igaz, hogy a családon belül feszülő problémáikkal a család túl későn, vagy nem keres érdemi segítséget.
- Több esetben csak későn volt képes a jelzőrendszer felismerni a problémát. A jelzőrendszer tagjai, intézmények ráadásul a pandémiás helyzet miatt bezártak, vagy szüneteltették a szolgáltatásaikat, akadályozva működtek, így ez is késleltette a jelzésük megtételét.
- Hatósági döntések inkább a védelembe vétel lezárása ügyében, az illetékesség hiánya miatt lezárható ügyekben történtek meg. Emellett a 2 éven túlra elhúzódó védelembe vételeket is le kellett zárnia a gyámhivatalnak, így ez nagyfokú gyerekszám csökkenéshez vezetett. Sok esetben sajnos a gyámhatóság előbb szerez tudomást a gyermek körüli veszélyhelyzetről.
- Az illetékesség hiánya: sok védelembe vett család kényszerült a lakhatásuk elhagyására, - a magas albérleti díjak miatt - kénytelenek olcsóbb lakhatást keresni.
  Emellett sajnos az a tendencia is erős, hogy a kiskorú veszélyeztetése miatt érintett családok menekülnek a hatóságok, a segítő szolgáltatók elől, így sűrűn költöznek, bejelentés nélkül váltják lakhelyüket.
- Egyre több esetben a szülő/k mentális egészsége olyan mértékben problémával terhelt, hogy a megajánlott segítő szolgáltatást visszautasítják, így a gyermeki jogok érvényesülésére csak a hatóság intézkedését követően nyílik lehetőségünk. Ez kiegészült azzal, hogy a pandémiás helyzet következtében nem is tudtak igénybe venni egészségügyi
  szolgáltatásokat (addiktológia, pszichológia, pszichiátria), mivel a szolgáltatók bezártak. Így az érintett szülők állapota sok esetben tovább romlott. Meg kell továbbá említeni, hogy az elhúzódó, hosszú idő óta fennálló járványhelyzetből kialakult súlyos anyagi mentális terhet a családok nehezen viselik, sok esetben felerősödnek a mentális, párkapcsolati, gyermeknevelési zavarok.

A kialakult járványügyi helyzet legnagyobb vesztesei a gyermekek voltak. Főleg azok a gyermekek, akik segítségre szorulnak. A gyermekeket napi szinten figyelő intézmények bezártak, a bennük dolgozó jelzőrendszeri tagok nem találkoztak a gyermekekkel, a kijárási tilalom, a korlátozások a családokat otthonukba zárták. A családi diszfunkciók, konfliktusok nem kerültek, csak alacsonyabb számba napvilágra. Sok esetben csak későn derül fény, mi folyik családon belül. A látencia nagyon magas. Az erőszakból eredő súlyos élethelyzetek, az emberi életet, emberi méltóságot súlyosan sértő tartós állapot kockázata óriásira emelkedett.
Felhalmozódtak a bántalmazás, elhanyagolás miatt a szolgálat látókörébe került ügyek. Hiába jeleztek a családsegítők, kérték a hatósági eljárás lefolytatását, a központ bevonását, a fent leírtak miatt a hatósági eljárások nem zárultak le, így a kockázatok csökkentése érdekében mindkét szervezet jelentős mennyiségű pluszmunkát fordít az ügyfelek legfőbb érdekének érvényre juttatásához.
Összességében emelkedett a gyermekekkel szemben legsúlyosabb veszélyeztetettséget jelentő cselekmények száma. A családon belül fizikai bántalmazott gyermekek száma 9,4%-kal emelkedett. A kerületben élő 0-18 éves populáció nagyságát, valamint a közoktatási intézményekben lévő (~22 000 fő) tanulók nagy számát tekintve, még mindig jóval kevesebb gyerek kerül a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások, a hatóságok látókörébe a valóságosnál. Ha a becsült adatokat nézzük, akkor minden ötödik gyermek szenved el erőszakot a családján vagy az oktatási, nevelési intézményen belül, így ezek a mutatók főképp a látencia mutatói, miközben minden szám mögött lévő egy-egy gyermek szenvedésének megszüntetése komoly eredmény. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a különféle erőszak megvalósulásában egyre nagyobb szerepet játszik a szülő/k addikciói, a mentális zavarok, szülői kompetenciák alacsony foka. Évről-évre szignifikánsan nő a fizikai és érzelmi elhanyagolást elszenvedő gyermekek száma.

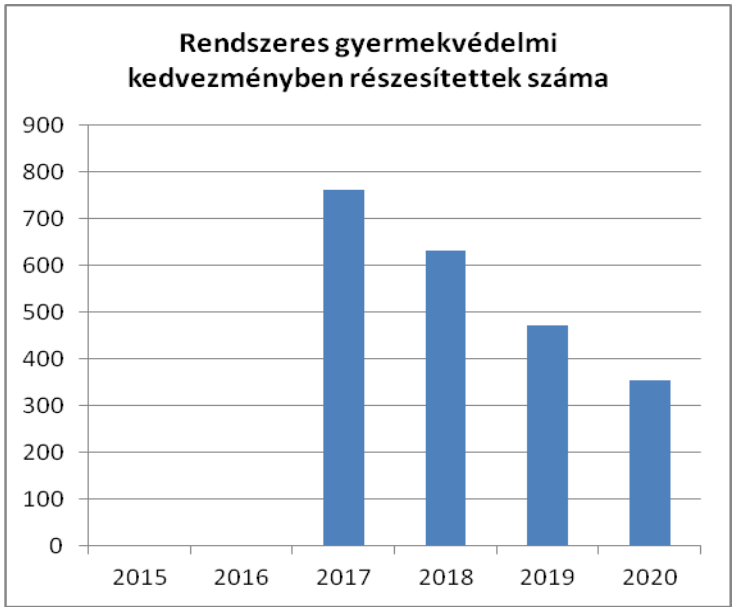
A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Járási (Kerületi) Hivatal Gyámügyi Osztálya a gyermeket védelembe veszi.
A védelembe vett kiskorú gyermekek száma 2019. évben 231 fő, 2020. évben 156 fő. A 2019. évhez képest csökkenést mutat.

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése határozza meg a **hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet** megállapításának feltételeit: a szülő vagy családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettségét, alacsony foglalkoztatottságát, és a gyermek elégtelen lakókörnyezetét, illetve lakáskörülményeit, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek. A jogosultság alapja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság.
2020. évben a megállapított hátrányos helyzetű gyermekek száma 75 fő, amely a 2021. évben 38 főre csökkent. A kerületben megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az előzőekben említett két évben nem volt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők helyzete

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	763
2018	632
2019	473
2020	354

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

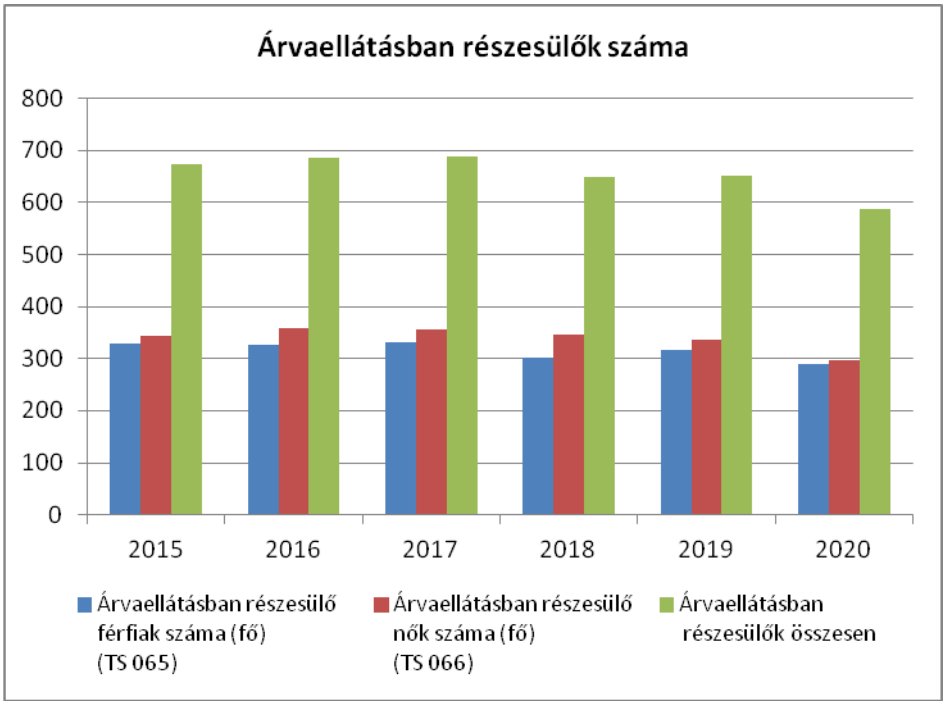
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának alakulása folyamatos csökkenést mutat: 2019. évben 473 család, 2020. évben 354 család.
A jogosultsági jövedelemhatár (2018. január 1-jétől) családban nevelkedő gyermek esetén az öregségi nyugdíj összegének 135%-a, ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy ha a kedvezmény megállapítását nagykorú gyermek kéri, abban az eseten az öregségi nyugdíj összegének 145%-a.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása esetén a gyermek jogosult a Gyvt. szerint normatív kedvezményekre, szünidei étkezésre, valamint évente két alkalommal pénzbeli támogatásra.
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására a járványhelyzet miatt nem került sor, veszélyhelyzetre való tekintettel a határozatok érvényessége folyamatosan hosszabbodott (korábbi okok: az egy főre eső jövedelem meghaladta a jogszabályban meghatározott összeget vagy a család vagyona meghaladta a jogszabályban meghatározott mértéket, amely magyarázza a jogosultak számának csökkenését is).

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	328	344	672
2016	327	359	686
2017	330	357	687
2018	301	347	648
2019	316	336	652
2020	289	298	587

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az árvaellátás megállapítása, az ellátás folyósítása a Magyar Államkincstár hatáskörébe tartozik.
A fenti táblázat csökkenést mutat, azonban a járványhelyzet miatt az ellátásban részesülők száma – sajnálatos módon – emelkedett. A 2022. januári adatok szerint kerületünkben 605 fő részesül árva ellátásban.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

A szociális rendelet szerint - a gyermekek jogán az alábbi **pénzbeli juttatásokat** nyújtja:
- **születési támogatás**:
  - 2020. évben 650 gyermek jogán,
  - 2021. évben 539 gyermek jogán, gyermekenként 40 000 Ft-tal segítette az önkormányzat a zuglói lakóhellyel rendelkező családokat.

- **tanévkezdési támogatás:**
- a gyermeket gondozó családban az egy fogyasztási egységre jutó egyenlő értékű jövedelem nem haladja meg a 85 500 Ft-ot,
- a család tagjainak egyike sem rendelkezik a szociális rendelet szerinti vagyonnal,
- a szülő bejelentett zuglói lakcímmel rendelkezik,
- a gyermek nappali tagozaton tanulmányokat folytat és
- 19 évesnél fiatalabb, nappali oktatás munkarendje szerint folytatja a tanulmányokat,
- óvodába jár.

A támogatás összege a háztartás jövedelmétől függően 5 000 Ft, illetve 10 000 Ft.
Hivatalból történik a támogatás folyósítása, ha a szülő(k) minimumjövedelem-juttatásra, vagy lakhatási támogatásra jogosultak. A 2021. évben 117 család gyermeke részesült a támogatásban.

A Képviselő-testület 2021. év decemberében döntött a **sajátos nevelési igényű gyermekek** szüleinek évi egy alkalommal történő pénzbeli támogatásáról.

A gyermekek jogán az alábbi **természetbeni juttatást** nyújtja:

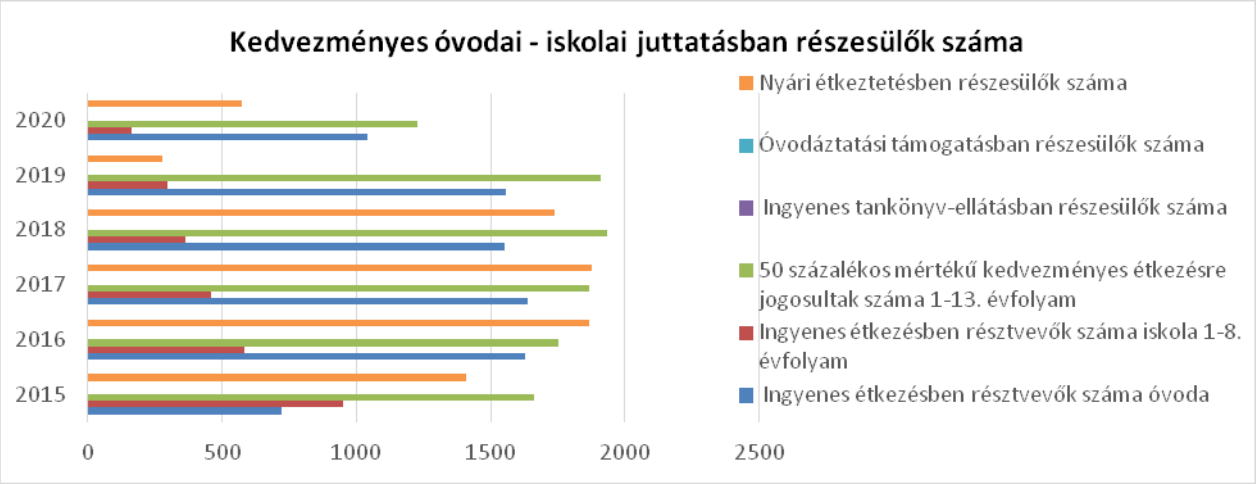
A zuglói gyermek születése alkalmából egyszeri alkalommal kiegészítő természetbeni támogatást (a továbbiakban: babacsomag) biztosít az önkormányzat a zuglói gyermek születésének rendkívüli önkormányzati támogatásáról szóló 5/2020. (III. 2.) önkormányzati rendelet szerint. A babacsomagok átadására 2020. április 1-jétől kerül sor a jogosult szülők számára. 2020. évben 245 db, a 2021. évben 389 db került átadásra.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az intézményekben biztosított az ingyenes/kedvezményes étkezés.
A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés b)–d) pontja és (2) bekezdése szerinti ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetés igénybevétele az alábbi jogcím alapján kérhető:

- A gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
- A gyermek tartósan beteg vagy fogyatékos
- A gyermek családjában három vagy több gyermeket nevelnek
- A gyermek nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság, vagy
- A gyermek utógondozói ellátásban részesül.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	719	949	1 664		5	1 407
2016	1 628	584	1 754			1 865
2017	1 637	457	1 869			1 878
2018	1 554	362	1 935			1 736
2019	1 559	295	1 909			278
2020	1 041	161	1 227			575

A gyermekétkeztetésben résztvevők száma a 2020. évben valamennyi intézményben csökkent. A 2020. évben a járványhelyzet miatt az iskolákban online oktatás volt, míg az óvodák a járványügyi intézkedések miatt zárva tartottak. A pandémia időszakán kívül megállapítható, hogy a gyermekétkeztetési kedvezményben részülő gyermekek száma emelkedést mutat.
A 2014. évben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 46. § (5) bekezdése értelmében ingyenes **tankönyvellátásban** részesültek az általános iskola első és második évfolyamán tanuló gyermekek. A támogatáshoz az önkormányzat saját forrásból nem járult hozzá. Majd ezt követően az évfolyamok számára felmenő rendszerben az állam folyamatosan ingyen biztosítja a tanulók számára a tankönyvellátást. Jelenleg valamennyi évfolyam térítésmentesen jut a tankönyvekhez.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma az intézmények összlétszámához viszonyítva intézményenként elenyésző.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Nincs rendelkezésre álló adat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

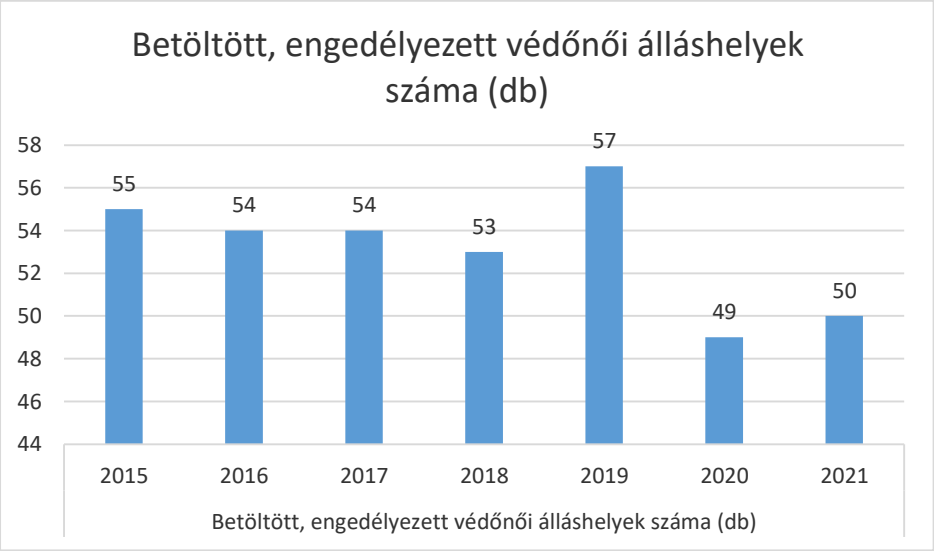
Az ITS városrészi adatai alapján Zuglóban a vizsgálati szempontoknak megfelelő szegregátum nincs. (Forrás: ITS 2015)

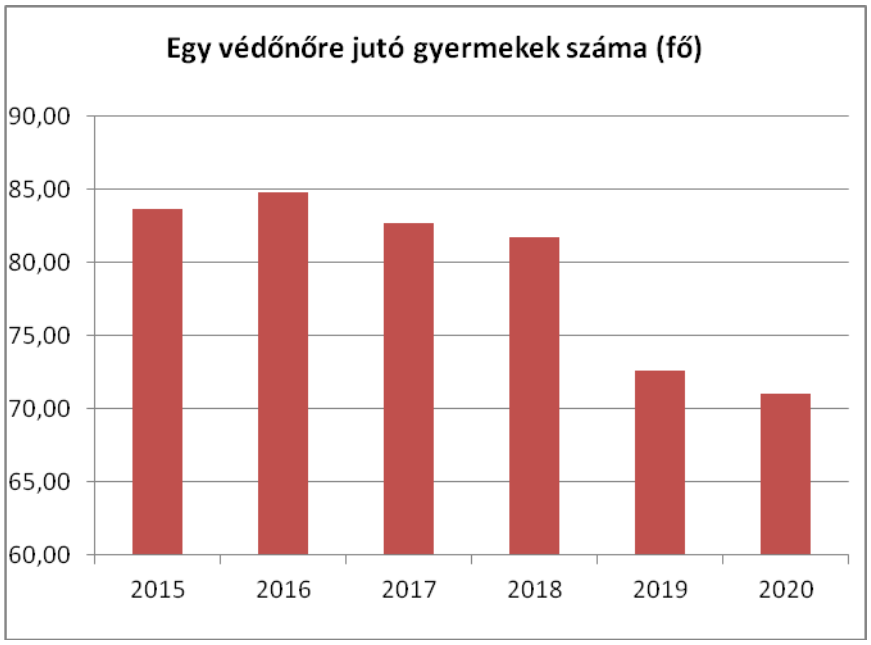
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	55	4 599	83,62
2016	54	4 579	84,80
2017	54	4 466	82,70
2018	53	4 333	81,75
2019	57	4 138	72,60
2020	55	3 906	71,02

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A fenti táblázat 0-3 éves közötti gyermeklétszámhoz viszonyítva az egy védőnőre jutó átlagos gyermeklétszámot mutatja: 71,02 fő.

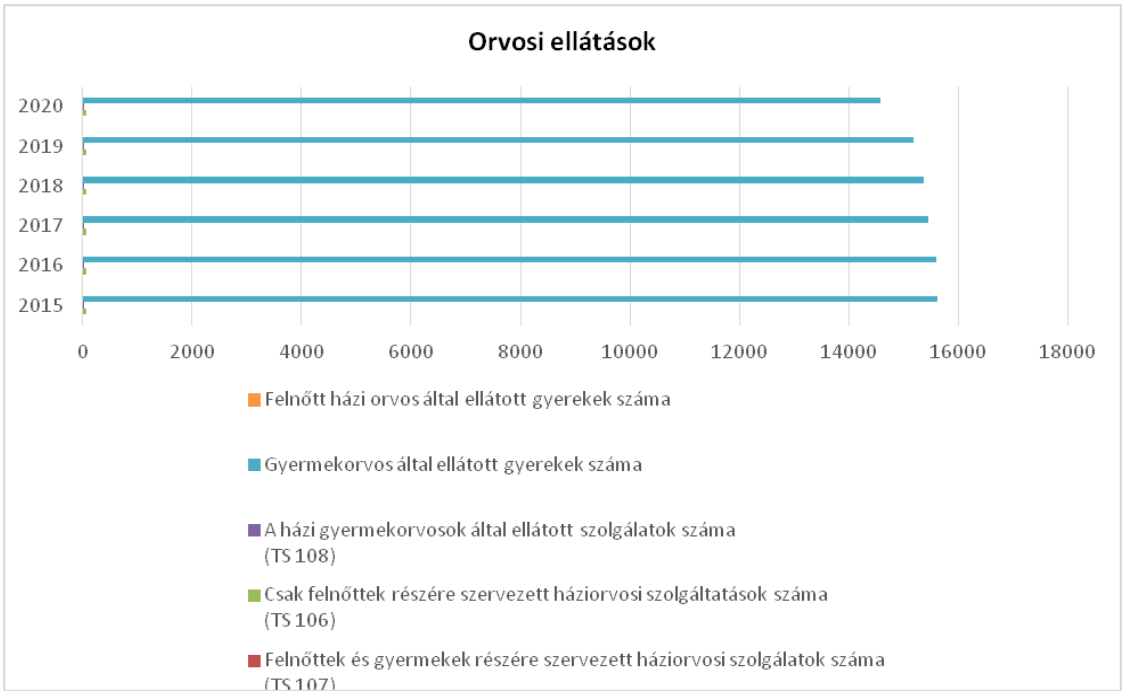
a) **gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)**

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő

2015	0	65	20	15 617	
2016	0	66	20	15 603	
2017	0	66	20	15 454	
2018	0	66	20	15 373	
2019	0	66	20	15 190	
2020	0	66	20	14 573	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

***b)* 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok**

A Zuglói Egyesített Bölcsődék a 2021. évben 47 fő sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek gondozását látta el.

Óvodai ellátás keretében a Zuglói Egyesített Óvoda a tagintézményeiben 95 fő SNI (autizmus spektrumzavarral küzdő, értelmi, érzékszervi, mozgásszervi, beszédfogyatékos) gyermek fejlesztését látja el.

Az Önkormányzat a Korai Fejlesztő Központot Támogató Alapítvánnyal kötött együttműködési megállapodást, melynek célja a korai gyermekkori intervenció biztosítása, a 0-6 éves korú megkésett, eltérő fejlődésű vagy fejlődési zavar szempontjából veszélyeztetett kisgyermeknek és családjának.

Az agresszió már óvodáskorban kezdődik. Az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karának kutatói dolgozták ki a „NyugiOvi” elnevezésű programot, amely az óvodai bántalmazás megelőzésére és felszámolására irányul és jól alkalmazható a viselkedészavaros, agresszív kicsik körében is. A programban résztvevő óvodákon felül cél, hogy valamennyi kerületi tagóvodában – a pozitív tapasztalok alapján – a program megvalósuljon.

c) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermekjóléti alapellátás keretében, a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást. Közreműködik a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Szakmai tevékenységük lényege a gyermekközpontú családgondozás. A Gyermekjóléti Központ a 2020. év folyamán 1955 kiskorú esetében látott el családgondozást, ebből: gyermek alapellátásban, védelembe vételben 318, szakellátásban (nevelésben, ideiglenes hatállyal elhelyezve) 153, illetve 9 utógondozásban lévő gyermekkel kapcsolatban láttak el gyermekvédelmi intézkedést.

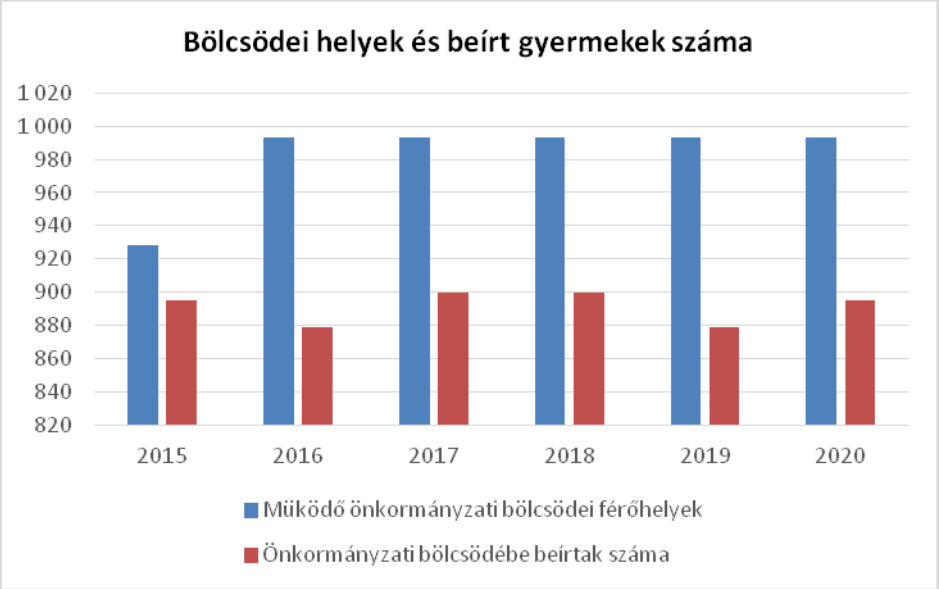
A Képviselő-testület a 2021. decemberi ülésén az iskolai lemorzsolódás csökkentésére felzárkóztatási program megvalósításáról döntött, amely a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai közreműködésével valósul meg. A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ számára a Képviselő-testület az iskolai lemorzsolódások csökkentésére, a többletfeladat ellátásához pénzügyi támogatást nyújtott.

d) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	928	895
2016	993	879
2017	993	900
2018	993	900
2019	993	879
2020	993	895

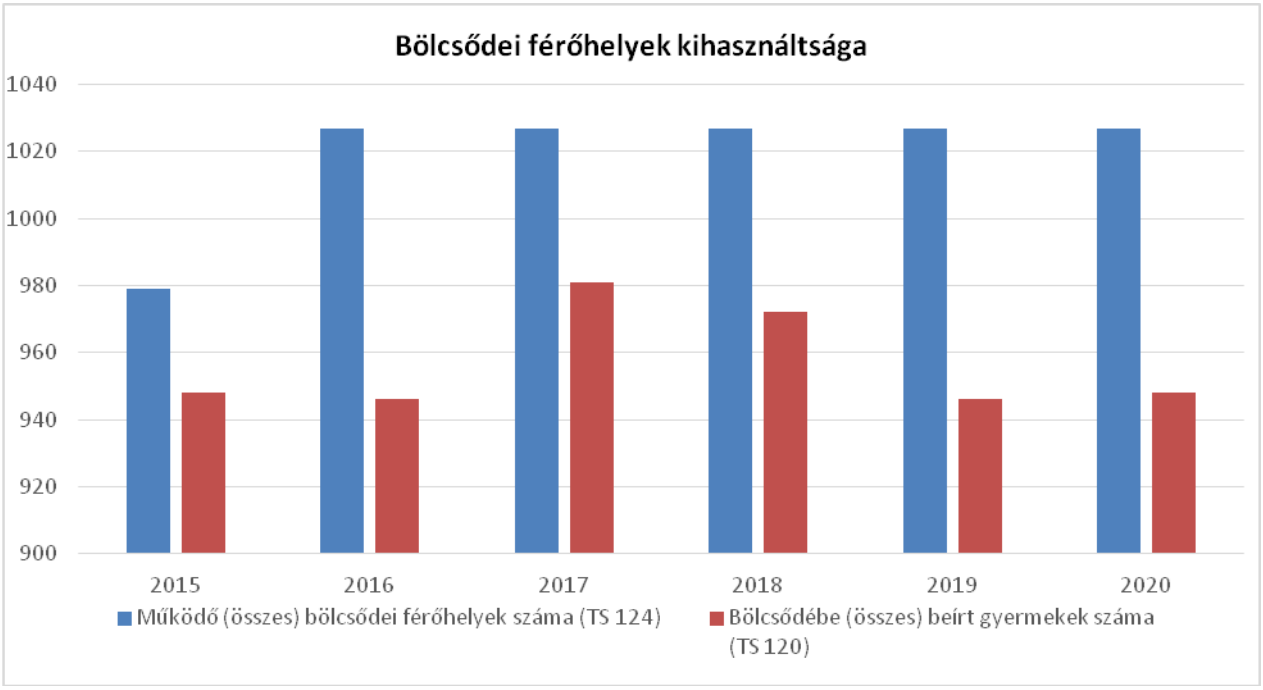
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	979	948
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1027	946
2017	0	0	83	81	n.a.	n.a.	1027	981
2018	0	0	80	72	n.a.	n.a.	1027	972
2019	0	0	78	67	n.a.	n.a.	1027	946
2020	0	0	54	53	0	0	1027	948

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kerületben az önkormányzat által fenntartott bölcsődei férőhelyeken kívül családi bölcsődék is működnek. A 2020. évben az összes bölcsődei férőhelyek száma:1027, ebből az önkormányzat által fenntartott férőhelyek száma: 993. Az önkormányzat által fenntartott bölcsődék rendelkeznek szabad kapacitással, a beíratott gyermekek száma (898 gyermek) kevesebb, mint a férőhelyek száma.
Az önkormányzati bölcsődék férőhelyei esetén fontos a magas színvonalú működési feltételek biztosítása, szolgáltatási lehetőségek bővítése (gyermek-játszócsoport), meglévő infrastruktúra (pl. konyhák) korszerűsítése.

A kerületben meglévő összes bölcsődei férőhelyek száma (1 027) azt mutatja, hogy a 0-3 éves korosztály számára elegendő férőhely áll rendelkezésre, a szülőknek van lehetőségük a választásra.

e) gyermekvédelem

A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, és fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások alanyi jogon járnak (óvoda, általános iskola) a gyermekek részére, más ellátások szociális rászorultság alapján (bölcsőde).
A gyermekjóléti alapellátás önkormányzati intézményeinek működéséhez az állami normatíván túl az önkormányzat saját költségvetéséből is biztosít forrást, továbbá a szerződéses ellátás keretében nyújtott ellátásokat is finanszírozza.
A veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében nyújtott különböző szolgáltatások keretében utcai szociális munkát végeznek szakemberek a csellengő gyerekek felkutatására, szabadidejük hasznos eltöltésének megszervezésére, különböző jellegű tanácsadásokat szerveznek, segítséget nyújtanak hivatalos ügyek intézésében. A kórházi szociális munka a területileg illetékes kórházakkal való együttműködésen alapul. Az intézmény munkatársai kapcsolattartási ügyeletet biztosítanak azon elvált családok számára, ahol a szülő-gyerek kapcsolattartás a szülők konfliktusai miatt problematikus.

A Képviselő-testület a gyermekek védelme érdekében elfogadta a Zuglói Gyermekvédelmi Koncepciót és végrehajtási tervét.
A koncepció elfogadásával az önkormányzat, intézményei, gazdasági társaságai valamint a partnerszervezetek olyan közös fogalmi és cselekvési keretet alakítanak ki, amely alkalmas arra, hogy az aktorok összehangolt cselekvése hatékonyan támogassa és szervezze a gyermekek védelmében végzett tevékenységet.

A Zuglói Gyermekvédelmi Koncepció olyan pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi tennivalók összessége, amelyek a gyermekek és fiatalok gondozását, ellátását, nevelését, érdekvédelmét hivatott biztosítani. A gyermekvédelmi koncepció alapozza meg azt a szemléletmód változást, hogy az érintett szakemberek, családok merjenek szakmai segítséget kérni a gyermekek érdekében.
Az észlelő és jelzőrendszeri tagok kötelezettséget vállalnak arra, hogy minden esetben jelzéssel élnek az illetékes szakmai szervek felé annak érdekében, hogy minden gyermek megkaphassa számára a szükséges segítséget, érdekvédelmet. A koncepcióban megfogalmazott alapértékeket az érintett szakemberek elfogadják, azok mentén végzik feladataikat, hozzáállásukkal példát mutatnak és mindent megtesznek azért, hogy a koncepció szemlélete érvényesüljön.
Az önkormányzat feladata az, hogy a közösen elfogadott cselekvési terv alapján segítse a gyermekvédelmi szakemberek munkáját, biztosítsa a munka jogi, szakmai, szervezeti és pénzügyi hátterét.

Mentoráció koordinálása is az utcai szociális munkás feladata: azoknak a 10 éven felüli gyerekeknek szól, akik már ügyfeleink és látókörünkbe kerültek. A mentorálás egy négyszemközti kapcsolat, amely a mentorált szükségleteire fókuszál, segít az egyéneknek a jövőképük kialakításában, tanácsot ad az aktív közösségi kapcsolatok kialakításához. Az egyéni mentoráció célja a gyermekek lelki egészségének védelme a következő szempontok előtérbe helyezésével.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzet esetén a családokat segítő szolgáltatások köre:

- Gyermekjóléti intézmény: Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ.
- A családok átmeneti otthonai (ellátási szerződés keretében):
  - Magyar Máltai Szeretetszolgálat,
  - Szociális és Rehabilitációs Alapítvány,
  - Oltalom Karitatív Egyesület,
  - SOS Krízis Alapítvány.
- A gyermekek átmeneti gondozása: Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesület.

- Gyermekek átmeneti otthonában történő ellátás:
  - Kőbánya X. kerület Önkormányzatával 2 fő gyermek illetve szabad kapacitás terhére további gyermekek elhelyezésének biztosítására.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A zuglói önkormányzati fenntartású óvodában és tagóvodáiban a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat prevenciós programjának keretében igyekeznek a lehető legkorábban kiszűrni a gyermekek fejlődési problémáit (kiscsoportos óvodás korú gyermekek szűrése nyelvi késésre).
A nevelési szakemberek szerint a mindennapi fejlesztés az igazán célravezető. Iskolás korra megtérül a befektetés, mert sokkal kevesebb lesz a kezelendő pedagógiai probléma. A hátrányos helyzetű gyermekek esélykompenzálását is fokozottan szolgálja a korai szűrési program, mivel a statisztikák szerint a különböző fejlesztési igények náluk gyakoribbak; illetve a kiscsoportos életkorban elkezdett szisztematikus fejlesztés jelentősen csökkenti a fejlődési hátrányokat az iskolás korra.

Az Önkormányzat Zuglói Sport- és Rendezvényszervező Non-profit Kft. útján a 2017. óta tábori programokkal járul hozzá az óvodás, az általános és középiskolás gyermekek részére színvonalas szünidei programok biztosításával.

A nyári napközis tábornak a Varga Zoltán sporttelep és a Mogyorói úti sportpálya ad otthont. A nyári napközis táborok 10 héten keresztül működnek. A gyermeklétszám az elmúlt évekhez képest emelkedett, ami már két tábori helyszínt igényel. A táborban változatosabb, színesebb, mozgalmasabb programokat, folyamatos sportolási lehetőségeket tudtak biztosítani a gyerekeknek, így vonzóbb lett számukra.
A szünidőben a nyári napközis tábor biztosítása étkeztetés biztosításával történik. A hátrányos helyzetű tanulók a táborban olyan programokban vehetnek részt, amelyek biztosítják a gyermekek felzárkózási esélyeinek növelését, és a szabad idő értelmes eltöltését.

A Soltvadkerten működő Zuglói Gyermektábor is a gyermekek számára biztosítja a táborozási, nyaralási lehetőséget.

A Lipták Villa Művelődési Ház is biztosít ingyenes Tábori toborzót.
Hétvégi nyitva-tartásával az iskolába, óvodába járó gyermekek és családok számára a tartalmas szórakozás és kikapcsolódás lehetőségét nyújtja.

A Zuglói Ifjúsági Ház (ZIH) kiemelt pontja a gyermek és ifjúsági korosztálynak. A ZIH helyiségei alkalmasak a nagy mozgás és térigénnyel megvalósítható közös játékokra, összejövetelekre, és az ingyenes programokra, többek között a függőséget, devianciát, az áldozattá válást megelőző programokra. Szabadpolcos rendszerben be lehet kapcsolódni a „Könyvet könyvért" mozgalomba.

A sport és szabadidős programokhoz való hozzáférés bővült a Mogyoródi úti közösségi sportpálya funkcióbővítő fejlesztésével. Új sportpályák építésére került sor: gördeszka, kosárlabda, streetball - pálya, szabadtéri edzőpálya, hegyi kerékpár-pálya, pétanque-pálya. Több iskola az új felületre szervezi a testnevelési óráit és szakköreit.

Az „OVI-FOCI, OVI-SPORT" elnevezésű program megvalósítására 9 tagóvodában került sor.

Évente egy alkalommal kerül megrendezésre a „Zuglói Ovi kupa", amely tematikusan épül fel. A kisgyermekek az olimpiai sportágakban mérik össze erejüket.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A Gyvt. 21/A. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat az általa fenntartott óvodában és a közigazgatási területén a tankerületi központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményben - a fővárosi önkormányzat tulajdonában álló ingatlanban működő nevelési-oktatási intézmények kivételével - a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést.
A közétkezésben résztvevők számára az étkező életkorának és egészségügyi állapotának megfelelő minőségű és mennyiségű ételt kell biztosítani, amelyre a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet előírásait kell alkalmazni.

A közétkeztetés keretein belül étkező gyermekek számára egyaránt fontos, hogy az általuk elfogyasztott - a szolgáltatást biztosító Hungast 14 Kft. által készített - ételek megfelelő minőségben és mennyiségben kerüljenek a kerület összes, a Vállalkozó által ellátott intézménybe.
Az étrendek összeállításánál alapvető szempont az adott korcsoport számára javasolt energia-, fehérje-, szénhidrát-, zsír-, vitamin-, ásványi anyag- és élelmi rostbevitel teljesítése. További szempont, hogy az étrend összeállítása során az egészségmegőrző és betegségmegelőző táplálkozás szemléletének érvényesülése, a változatosság, az idényszerűség és a korszerűség, mind a felhasznált nyersanyagok, mind az alkalmazott konyhatechnológiai eljárások esetében.

Friss gyümölcsöt hetente kétszer, zöldséget minden nap szállítanak a fő- és kisétkezésekhez megosztva. A kisétkezésekhez a napi előírt tejtermék mindig megtalálható az étlapon, ehhez még esetenként az ebéd is tartalmaz tejterméket. Ezáltal megfelelő mennyiségű kalcium, vas, C vitamin, és más fontos ásványi anyagok és vitaminok jutnak el minden nap a kicsikhez és nagyokhoz egyaránt.
Az egészséges étrend minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

A Zuglói Egyesített Bölcsődék saját főzőkonyhával rendelkeznek, ahol szintén a jogszabályi előírásoknak megfelelő, az egészséges táplálkozás szempontjainak figyelembevétel biztosítják az ételeket a kisgyermekeknek.

A Zuglói Egyesített Bölcsődék négy óvoda (bölcsődével egy épületben lévő óvoda) részére is biztosítja a napi étkeztetést. Az alapanyagok beszerzése egyedi beszerzések útján történt.
A speciális étrendre szoruló, bölcsődében elhelyezett gyermekek (gluténmentes) étkeztetését az intézmény három telephelyének a saját konyhájáról biztosítja. Egyéb táplálékallergiás gyermekek étkeztetése minden bölcsőben megoldott (tej, tojás). Szakképezett dietetikus élelmezésvezetők állítják össze az étrendet, annak elkészítése dietetikus szakácsok által történik. A speciális étrendre szoruló gyermekek étkeztetését szakorvosi vélemény (gasztroenterológus) alapján biztosítják.

A Gyvt. 21/C. §-a alapján az önkormányzatok kötelesek hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek (óvodás és iskolás) részére az **őszi,** a **téli és a tavaszi szünetben déli meleg főétkezést biztosítani**. Ezen kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

A szünidő teljes ideje alatt a kötelezően előírtakon felül minden rászoruló zuglói **gyermek** részére biztosításra kerül az étkeztetés. Az étel elvitellel, meleg étel, illetve készétel formájában került biztosításra.

Önkormányzatunk minden évben a nyári szünidőre megszervezi a nyári táborozást, ahol a gyermekek étkezését is biztosítja (lásd: h) pont).

Itt kell megjegyezni, hogy a II. Országos Növekedésvizsgálat testtömegindex (BMI) adatai szerint a 3-18 éves fiúk 6-23%-a, míg az ugyanilyen korú lányok 7-24%-a túlsúlyos, illetve elhízott. Az életkoruktól függően az egészségmagatartás még pozitív irányba befolyásolható, alakítható.

i) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Iskolai szünetben, a nyári táborban az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közös programokon vesznek részt.

j) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzat minden esetben törekszik az egyenlő bánásmódra. Ezért az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására egy esetben, a Zuglói Egyesített Bölcsődéknél került sor.

k) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Zugló Önkormányzata **ösztöndíj-programokkal támogatja** a kedvezőtlen szociális helyzetű, zuglói lakóhelyű diákokat.

- A **Bursa Hungarica** Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj, mely az esélyteremtés érdekében a szociálisan hátrányos helyzetű, rászoruló felsőoktatásban tanuló fiatalokat ösztönzi jobb tanulmányi eredmény elérésére.

- A kerületi képzési támogatásokról szóló önkormányzati rendelet az általános iskolában tanulók tanulmányi eredményének javítását ösztönző célból tanulói támogatásban részesülhetnek. A tanulói támogatás összege a szorgalmi időszakban (10 hónap) 7 000 Ft/hó.

A tanévkezdési támogatást 2015. március 1-jét követően az óvodás gyermekek szülei/törvényes képviselői is kérhetik. Azon szülők, akik minimumjövedelem-juttatásra és/vagy lakásfenntartási támogatásra jogosultak gyermekeik hivatalból válnak jogosulttá a támogatásra. A támogatás mértéke a jövedelemtől függően 5 000 Ft, illetve 10 000 Ft/gyermek.

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézményekben dolgozó közalkalmazottainak iskolakezdési támogatást nyújt valamennyi nappali tagozatos általános és középiskolai tanulmányokat folytató gyermekei számára.

Az Önkormányzat a kerületben dolgozó, köznevelési (óvodai), bölcsődei munkavállalókat továbbra is motiválja, egyrészt kitüntetések formájában, másrészt valamennyi, a szociális és köznevelés területén dolgozó közalkalmazott az un. „Zugló pótlék" keretében bérkiegészítésben részesül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek köznevelési lehetőségei és esélyegyenlősége

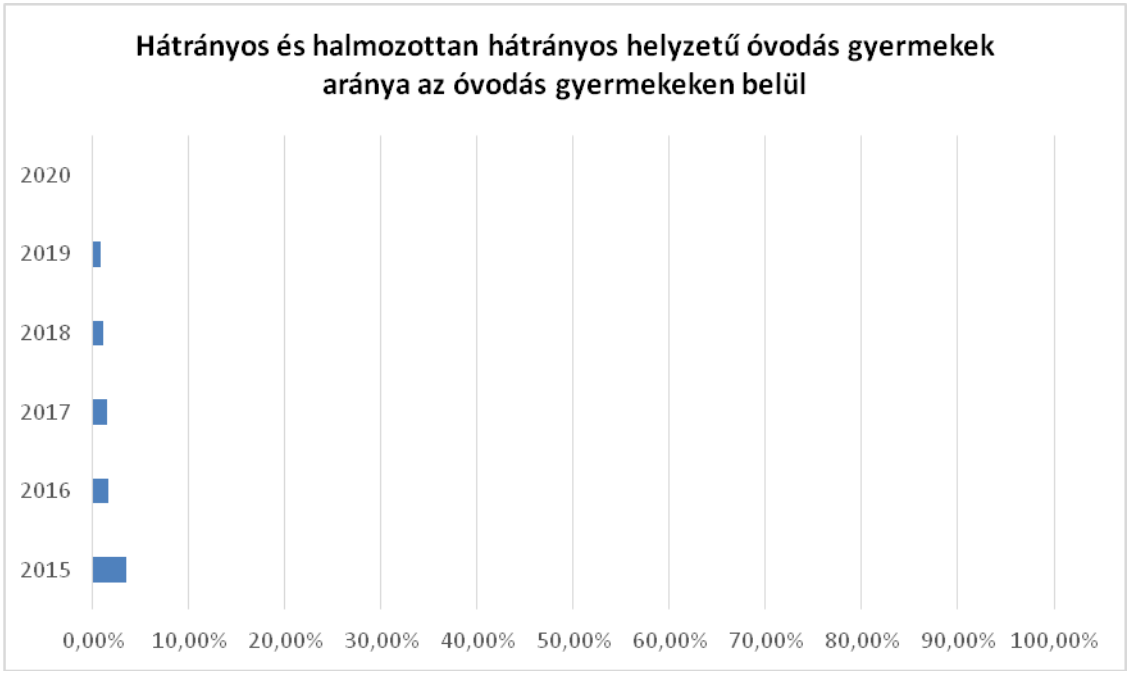
***a)* a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei**

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése határozza meg a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapításának feltételeit: a szülő vagy családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettségét, alacsony foglalkoztatottságát, és a gyermek elégtelen lakókörnyezetét, illetve lakáskörülményeit, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.
2021. évben a megállapított hátrányos helyzetű gyermekek száma 38 fő, a halmozottan hátrányos helyzet nem került megállapításra.

Intézményeink kiemelkedő figyelmet fordítanak a hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai ellátására, nevelésére. A tagóvodák többsége önként vállalt feladatként foglalkozik a különböző fogyatékossággal élő gyermekekkel.
Az óvodai ellátásba beíratott hátrányos helyzetű gyerekek száma 2020/2021. adatszolgáltatás alapján 8 fő, a beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nem volt.

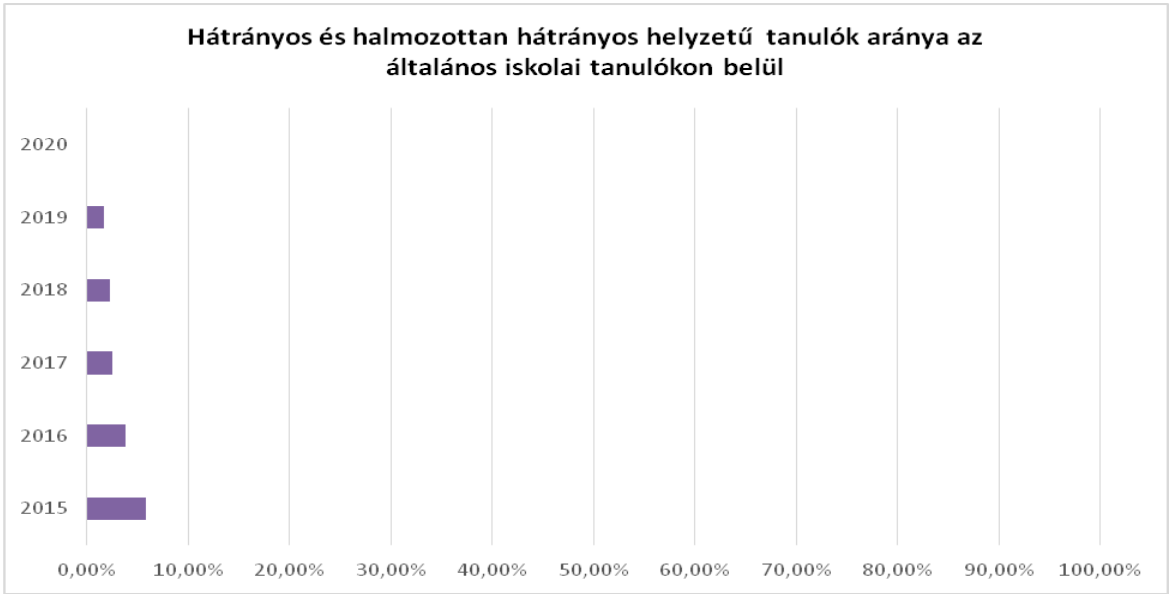
4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2015	3956	138	3,49%
2016	3909	62	1,59%
2017	3880	56	1,44%
2018	3907	42	1,07%
2019	3748	28	0,75%
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	**Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 094**)**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül** (TS 095)
	Fő	**Fő**	**%**
2015	9 055	528	5,83%
2016	9 205	347	3,77%
2017	9 216	232	2,52%
2018	9 141	206	2,25%
2019	9 152	157	1,72%
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma** (TS 096)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül** (TS 097)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban** (TS 098)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva** (TS 099)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma** (TS 100)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül** (TS 101)
	Fő	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2015	39	1,10%	n.a.	-	n.a.	-
2016	5	0,14%	152	9,03%	53	1,65%
2017	22	0,60%	77	5,50%	65	1,92%
2018	11	0,29%	78	6,73%	95	2,78%
2019	1	0,03%	28	2,24%	19	0,55%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2015	57	5
2016	66	4
2017	66	4
2018	70	1
2019	89	3
2020	75	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos helyzetű gyermekek intézményenkénti eloszlása változó képet mutat.
A jegyző által megállapított hátrányos helyzetű gyerekek száma alacsony. Ennek elsősorban az oka, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek szülei közül alacsony számban nyilatkoznak az iskolai végzettségükről.
A hátrányos helyzetű gyermekek nyomon követése már 3 éves kortól szükséges, ezeknek a gyermekeknek a korai óvodáztatása alapfeltétele az oktatási esélyegyenlőségeik biztosításához.

Sajátos nevelési igényű gyermekeket önkormányzati fenntartású óvodában fogadnak, folyamatosan nő a beilleszkedés, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN), valamint a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek száma:

	2020. év	**2021. év**
BTMN gyermekek száma/fő	74	74
SNI gyermekek száma /fő	95	95

A SNI gyermekek integrációját gyógypedagógia asszisztensek, gyógypedagógusok és utazó óvodapszichológusok segítik. Ezeket a státuszokat három fő – állami normatíva alapján finanszírozott óvodapszichológus kivételével önkormányzatunk önként vállalt feladatként finanszírozza.
Az érintett gyermekek száma folyamatosan nő, ezért az intézmény öt évre szóló szakmai továbbképzési programjának tervezésekor kiemelt hangsúlyt kell fektetni a gyermekek integrációját elősegítendő naprakész szakmai tudás megszerzésére.
Mindezt javasolt fenntartói irányelvként megfogalmazni az intézményi pedagógus-továbbképzések finanszírozása vonatkozásában.

A szakértői bizottságok véleménye alapján a nem integrálható sajátos nevelési igényű gyermekek neveléséről, oktatásáról a Tankerületi Központ alábbi intézményei is gondoskodnak:

Intézmény neve	Ellátott feladat
Zugló Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás, gyógypedagógiai/konduktív módszertani feladat (EGYMI)
Hallássérültek Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma	óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás, speciális szakiskolai nevelés-oktatás, kollégiumi nevelés-oktatás, gyógypedagógiai/konduktív módszertani feladat (EGYMI)
Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekotthona	óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás, speciális szakiskolai nevelés-oktatás, készségfejlesztő speciális szakiskolai nevelés-oktatás, kollégiumi nevelés-oktatás, gyógypedagógiai/konduktív módszertani feladat (EGYMI), gyermekotthoni feladatok
Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium	óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás, 4 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás, szakgimnáziumi nevelés-oktatás (közismereti képzés), kollégiumi nevelés-oktatás, gyógypedagógiai/konduktív módszertani feladat (EGYMI)

(Forrás: Közép-Pesti Tankerületi Központ Fejlesztési terv 2017-2022)

A fenti intézményeken kívül a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes tanulmányi előrehaladása, lemorzsolódás veszélyeztetettségének csökkentése érekében a Tankerületi Központ nagy figyelmet fordít a szükséges habilitációs/rehabilitációs órák biztosítására, e szempontot kiemelten kezeli a tantárgyfelosztások fenntartói jóváhagyásánál. A feladatellátáshoz szükséges gyógypedagógusok, gyógypedagógiai asszisztensek száma még nem teljes körűen biztosított. A gyógypedagógusok jellemzően a gyógypedagógiai, konduktív-pedagógiai intézményekben dolgoznak, de néhány iskolában, elsősorban ott, ahol nagyobb arányú az SNI és a BTMN-nel küzdő tanulók száma (pl. Kaffka Margit Általános Iskola, Széchényi István Általános Iskola, Zuglói Heltai Gáspár Általános Iskola), saját gyógypedagógus végzi a szükséges fejlesztéseket.
Két zuglói iskolában 1-3. illetve 1-4. évfolyam egy-egy osztályában integrálhatóan nem nevelhető beszédfogyatékos tanulók oktatása-nevelése zajlik „logopédiai osztályokban” (Németh Imre Általános Iskolában és a Móra Ferenc Általános Iskolában).

A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott fejlesztőpedagógusi szolgáltatás célja, hogy az intézmény látókörébe került, speciális szükségletű gyermekek igényeit felmérik, és mielőbb eljuttassák azokba az intézményekbe, ahol a számukra megfelelő speciális vagy többletsegítséget megkapják. A fejlesztőpedagógus segítséget nyújt a szülőknek megtalálni a gyermek számára legmegfelelőbb köznevelési intézményt. Továbbá szakmai segítséget nyújt azoknak az intézményeknek, ahová ezek a gyermekek már bekerültek vagy be fognak kerülni.
A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központban a feladatot 1 főállású munkatárs látja el. Az iskolai, tanulási nehézségek gyakran a legszegényebb gyerekeket érintik, akik gyakran egyéni munkarendben tanulnak (korábban: magántanuló) vagy lemorzsolódnak.
A fejlesztőpedagógus a 2020. évben 57 családból 60 gyermekkel foglalkozott. A 814 foglalkozásból a pandémia miatt nagy részben (567) online foglalkozás volt. Ezek főként a korrepetálásra, illetve az

adott anyagrész elmagyarázására terjedt ki, a 7-14 éves korosztályban. A munkatárs egy óvodáskorú gyermekkel foglalkozott 2020. évben. A foglalkozások rendszeressége is változó volt. Volt olyan, aki egyik héten 3 alkalommal volt, majd 2 hétig nem jelentkezett, ezután ismét jelentkezett. Volt olyan gyermek, aki minden héten rendszeresen részt vett a foglalkozásokon. Volt olyan gyermek is, aki a heti rendszerességhez mellett kérte a külön foglalkozást. Volt olyan is, aki csak a házi feladat megoldásában kért segítséget.
A fejlesztőpedagógus a nyári szünidőben 8 gyermeket készített fel záróvizsgára. Ezeknek a gyermekeknek sikerült a vizsga.

Zuglói Cserepes Nonprofit Kft. telephelyein iskolai időn kívül és hétvégén különböző kompetenciáikat fejleszthetik a gyermekek. A zene, tánc, kézműves, robotika stb. területeken tehetséggondozás történik.

***b)* a köznevelés hez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)**

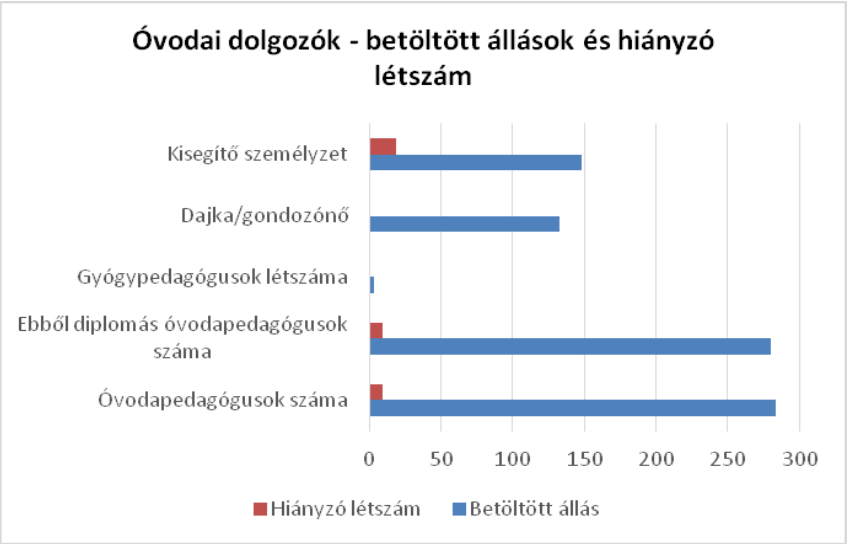
A sajátos neveléshez és oktatáshoz szükséges feltételek közé tartozik a fogyatékosság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és más segédletek megléte. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését fejlesztő pedagógusok végzik.

A szakértői bizottságok véleménye alapján - sajátos nevelési igényű gyermek ellátásáról a szegregáltan oktató-nevelő, valamint az alapító okiratuk felhatalmazása alapján integráltan oktató-nevelő intézmények gondoskodnak.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai
(A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	22	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	29	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	3 177	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	133	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30	17.30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	283	9
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	280	9
Gyógypedagógusok létszáma	3	1
Dajka/gondozónő	133	0
Kisegítő személyzet	148	19

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Az Önkormányzat által fenntartott Zuglói Egyesített Óvodában a 2021/2022. nevelési évben 292 óvodapedagógus-álláshely engedélyezett.

Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata fenntartásában működő óvoda és tagóvodái SNI integráló intézményként működnek, melynek keretében az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek integrált nevelése is történik.

Megállapítható, hogy az integráltan nevelhető SNI gyermekek száma folyamatosan emelkedik.

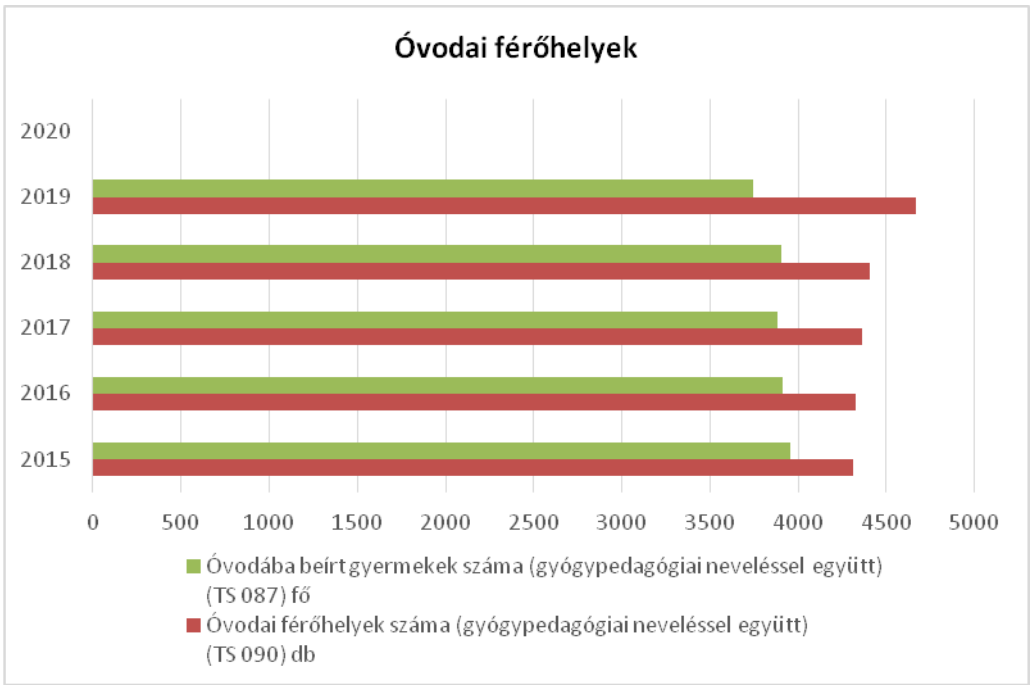
Zugló Önkormányzata mindig kiemelt hangsúlyt fektetett az esélyegyenlőségre, a sajátos nevelési igényű, az egyéni bánásmódot igénylő gyermekek szakszerű nevelésére, fejlesztésére, inklúziójára. Ennek érdekében az elmúlt években jelentős mértékben növelte az intézményekben a gyógypedagógusok (4 fő) és a gyógypedagógiai asszisztensek számát (22 fő). 2021. augusztus 1-től a sajátos nevelési igényű gyermekek számától függően, a Zuglói Egyesített Óvoda igazgatósága által kijelölt tagintézményekben látják el a munkaköri feladataikat. Annak érdekében, hogy a minőségi feladatellátás fennmaradjon, jelenlegi létszámuk megtartása – lehetőség szerint növelése- javasolt.

Az Önkormányzat és a Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma között együttműködési megállapodás megkötésére került sor, utazó konduktori szolgáltatás ellátására. Az ellátás nyújtása mozgásukban korlátozott, valamint mozgásfejlesztésre szoruló óvodás gyermekek részére történik, akik számára a Szakértői Bizottság konduktív pedagógiai és mozgásfejlesztő szakember által végzett fejlesztést írt elő, és akiknek az ellátására a Zuglói Egyesített Óvoda saját szakemberrel nem rendelkezik.

A Zuglói Egyesített Óvoda Kincskereső Tagóvodája a kerületben egyedüli Tehetségpontként gondoskodik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséről, többek között a kerületi Eszmélő-észmérő verseny megrendezésével.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek csoport-tok száma - gyógype dagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógyped agógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógype-dagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedag ógiai gyermekcso portok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermek-csoportra jutó gyermeke k száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	4 521	195	4315	47	3956	19	115	20,29
2016	4 326	196	4329	47	3909	20	127	19,94
2017	4 217	199	4360	49	3880	22	124	19,50
2018	4 198	198	4406	50	3907	20	116	19,73
2019	4 046	196	4668	51	3748	20	128	19,12
2020	3 913	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Az önkormányzat által fenntartott egyesített óvoda 27 feladatellátási helyen, 3 677 férőhellyel, 147 csoporttal, jelenleg 130 engedélyezett csoporttal működik.
Az Önkormányzat az óvodai elhelyezés iránti igényeket teljes mértékben ki tudja elégíteni.

2020-ban és 2021-ben lehetőség volt a „korfiatal”, még nem óvodaköteles korú gyermekek felvételére is, amennyiben a gyermek a felvételtől számított 6 hónapon belül töltötte be a 3. életévét.

A 3-6 éves korú gyermekek számához viszonyítva az egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma Zuglóban a 2015. évi 20,29 főhöz képest folyamatosan csökken.
A 2020. évre a kerület egészére vonatkozóan adat nem áll rendelkezésre.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	105	443	29	20,44	4,72%
2015/2016	104	449	30	20,50	4,60%
2016/2017	120	467	30	19,73	6,69%
2017/2018	114	464	30	19,70	6,22%
2018/2019	101	455	31	20,11	7,68%
2019/2020	129	410	23	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

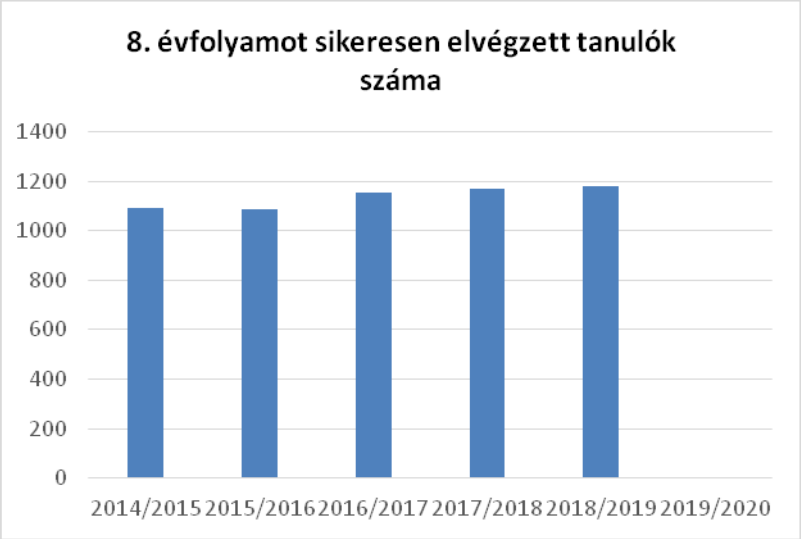
A 2020/2021. tanévet megelőző adatok a TEIR adatbázisból, míg a 2020/2021. tanévi adatok az Oktatási Hivatal KIR intézményi közzétételi listáiból kerültek leválogatásra. A 2020/2021. tanév adatai kizárólag a XIV. kerületben a Tankerületi Központ fenntartásában működő intézmények adatait tartalmazza. A számadatok közötti különbséget az adja, hogy a TEIR adatbázis valamennyi köznevelési intézményt (állami, alapítványi, egyházi, egyéb fenntartású) magában foglal.

Szakemberek	2021. XI. hó Álláshely (fő)
Gyógypedagógus /konduktor	362
Gyógytestnevelő	n. a.
Pszichológus	21
Tehetséggondozó pedagógus	n. a.
Fejlesztőpedagógus	9

A Tankerületi Központ által fenntartott intézmények vonatkozásában a 2020/2021. tanévre a fenti adatok állnak rendelkezésre, amely szakemberek az SNI és az egyéb, fejlesztésre szoruló gyermekeket látják el.
Az SNI gyermekek/tanulók eredményes nevelését, oktatását a megfelelő szakmai tudással rendelkező, felkészült gyógypedagógusok mellett iskolapszichológusok és fejlesztőpedagógusok segítik.
A Tankerületi Központ által irányított, XIV. kerületi iskolákban 2020/2021. tanévben alkalmazott iskolapszichológusok száma (közalkalmazotti jogviszonyban): 21 fő. (Forrás: Közép-pesti Tankerületi Központ, KIR közzétételi lista 2021. november)

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2014/2015	1091
2015/2016	1088
2016/2017	1157
2017/2018	1168
2018/2019	1182
2019/2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

A 2020/2021. tanévre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az alábbi táblázat mutatja a Tankerületi Központhoz illetékességi körébe tatozó általános iskolák és középfokú iskolák egyéb, nem tanórai foglalkozásra fordított órakeretéből a tehetséggondozásra, illetve a felzárkóztatásra tervezett óraszámot, valamint ezek összes órához viszonyított százalékát.

intézmény típusa	tehetséggondozás		felzárkóztatás	
	óraszám	%	óraszám	%
általános iskolák (28)	1168,5	3,7	1371	4,4
gimnáziumok (5)	213	4,0	28	0,5

A tehetséggondozás területén feltüntetett órák tartalmazzák a szakkörökre, sportkörökre, egyéni vagy csoportos tehetségfejlesztő foglalkozásra, tanulmányi versenyekre történő felkészítésre tervezett óraszámot. Sportkörökre kilenc intézmény nem tervezett be órát, tanulmányi versenyekre történő felkészítésre pedig mindössze öt intézmény tervezett órakeretéből.
A felzárkóztatás területén feltüntetett óraszám magába foglalja az egyéni vagy csoportos felzárkóztató, fejlesztő órákat, a tanulást, iskolai felkészülést segítő-, valamint a pályaválasztást segítő órákat. Ez utóbbi két területen tizennégy, illetve hat intézmény tervezett tantárgyfelosztásában órát.
A Tankerületi Központ illetékességi körébe tartozó valamennyi köznevelési intézmény a köznevelléshez való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést támogató szolgáltatások megvalósítása hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása, és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében. Jellemzően alkalmazzák a tanulási esélyegyenlőséget javító, egyénre szabott differenciált pedagógiai bánásmódot, megelőző jelleggel pedig előfordul az adaptív oktatás-és tanulásszervezési eljárások alkalmazása. Az esélyegyenlőség biztosításához járulnak hozzá a fejlesztő-, a tehetséggondozó foglalkozások, versenyekre történő felkészítések, kirándulások, kulturális programok, erdei iskola lebonyolítása is. A tehetséges tanulók bemutatkozására, megmérettetésére a 2016/2017. tanévben 138 kerületi szintű tanulmányi verseny megrendezésére került sor tankerületi szinten.
A Tankerületi Központ fenntartásában lévő köznevelési intézmények működése, feladatai jogszabályok által meghatározottak, azonban szinte minden intézmény törekszik sajátos többlet tartalommal színesíteni pedagógiai programját, vonzóbbá téve ezzel az intézményt a tanulók, leendő tanulók és a szülők számára.
A pedagógiai programokban fellelhető specialitások tekintetében a Tankerületi Központ intézményhálózatát a sokszínűség jellemzi. A népszerű, és látványos eredményekkel kecsegtető tehetséggondozás, a nyelvoktatás, a sport, a művészeti nevelés, az egészségnevelés mellett, az egyre nagyobb szülői, tanulói igények kielégítésére a pedagógiai programokban jelen van a felzárkóztatás, az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása, a beilleszkedési, tanulási, magatartási problémával küzdő tanulók nevelése-oktatása is, igaz intézményenként különböző mértékben.
(Forrás: Közép-Pesti Tankerületi Központ Fejlesztési terv 2017-2022)

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015				n.a.
2016				821

2017				1878
2018				1736
2019				278
2020				575

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók a Közép-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott XIV. kerületi intézményekben

A Tankerületi Központ illetékességi területén működő XIV. kerületi állami fenntartású köznevelési intézmények valamennyi típusú SNI tanuló ellátását a lehetőségeikhez mérten igyekeznek biztosítani az integrált, valamint a külön nevelés-oktatást ellátó intézményekben.
Az integráltan oktatott SNI tanulók száma a fogyatékosság típusa szerint:

Sajátos nevelési igény típusa		SNI tanulók létszáma 2019/2020	SNI tanulók létszáma 2020/2021
enyhén értelmi fogyatékos		7	5
érzékszervi fogyatékos	nagyothalló	5	5
	siket	1	0
	látássérült	2	4
	vak	0	0
mozgásszervi fogyatékos		8	9
beszédfogyatékos		58	54
autizmus spektrum zavar		31	43
egyéb pszichés fejlődési zavar		238	245
összesen		350	365

Az integráltan oktatott SNI tanulók száma intézményenként

Intézmény neve	SNI tanulók létszáma 2019/2020	SNI tanulók létszáma 2020/2021
Álmos Vezér Gimnázium, Pedagógiai Szakgimnázium és Általános Iskola	14	18
Budapest XIV. Kerületi Jókai Mór Általános Iskola	13	15
Budapest XIV. Kerületi Kaffka Margit Általános Iskola	20	17
Budapest XIV. Kerületi Liszt Ferenc Általános Iskola	15	12
Budapest XIV. Kerületi Móra Ferenc Általános Iskola	50	52
Budapest XIV. Kerületi Németh Imre Általános Iskola	42	44
Budapest XIV. Kerületi Széchenyi István Általános Iskola	20	22
Szent István Gimnázium	2	2
Budapest XIV. Kerületi Teleki Blanka Gimnázium	7	6
Csanádi Árpád Sportiskola, Általános Iskola és Gimnázium	5	9
Dr. Mező Ferenc Altalános Iskola	31	33
Hunyadi János Ének-zenei, Nyelvi Általános Iskola	12	20
Szent István Király Zeneművészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola	5	4
Városligeti Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	1	2
Zuglói Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	14	14
Zuglói Hajós Alfréd Magyar - Német Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	1	1
Zuglói Heltai Gáspár Altalános Iskola	70	72
Zuglói Herman Ottó Tudásközpont Általános Iskola	15	12
Zuglói Munkácsy Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	9	8
Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium	4	2
összesen:	350	365

Az egyre növekvő igényekre reagálva a Tankerületi Központ megteremtette a feltételeit annak, hogy a korábbi három zuglói általános iskola helyett tizenkét intézmény fogadjon integráltan nevelhető autizmus spektrum zavarral küzdő tanulókat.

A külön nevelést-oktatást igénylő gyermekeket/tanulókat a gyógypedagógiai intézmények profiljuknak megfelelően fogadják, illetve az ahhoz kapcsolódó halmozottan sérült gyermekeket is ellátják. Ellátásukat hat gyógypedagógiai intézmény, valamint két általános iskola logopédiai osztálya biztosítja.

A különnevelés-oktatás keretében ellátott SNI tanulók száma intézményenként

Intézmény neve	SNI tanulók létszáma 2019/2020	SNI tanulók létszáma 2020/2021
Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium	276	263
Gyengénlátók Általános Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma	113	100
Hallássérültek Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma	119	118
Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	217	206
Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekotthona	197	193
Zuglói Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	109	113
Budapest XIV. Kerületi Móra Ferenc Általános Iskola	28	18
Budapest XIV. Kerületi Németh Imre Általános Iskola	24	29

A Közép-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott, a XIV. kerületben működő önálló kollégiumokban ellátott SNI tanulók száma

Intézmény neve	SNI tanulók létszáma 2019/2020	SNI tanulók létszáma 2020/2021
Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégium	14	16
Deák Ferenc Középiskolai Kollégium	30	33
József Attila Középiskolai Kollégium	6	5
Középiskolai Leány Kollégium	0	0
Váci Mihály Kollégium	29	11

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma a Közép-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott XIV. kerületi intézményekben

Intézménytípus	Tanév		
		Hátrányos helyzetű tanulók száma (fő)	Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma (fő)
Általános iskolák	2019/2020	110	14
	2020/2021	65	8
Középiskolák	2019/2020	2	1
	2020/2021	1	1
Gyógypedagógiai intézmények	2019/2020	59	70
	2020/2021	38	62
Összesen	2019/2020	171	85
	2020/2021	104	71

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A Gyvt. lehetőséget biztosít a fenntartók számára, hogy a bölcsődei gondozásért is térítési díjat állapítsanak meg. A Képviselő-testület döntése alapján Zuglóban a bölcsődei gondozásért térítési díjat nem kell fizetni a szülőnek.

A Képviselő-testület döntése alapján szülői kérelemre, ahol a családban hármas ikrek születtek, a Zuglói Egyesített Bölcsőde nyugdíjas munkatársai megbízásai szerződés keretében több hónapon keresztül szakmai segítséget nyújtottak a családnak.

Az intézmények az intézményi költségvetés tervezésekor forrást igényelhetnek a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátásához szükséges eszközök beszerzésére.

Kedvezményes táboroztatás. A nyári napközis táborban csak az étkeztetést kell fizetni a szülőnek, a programokat a gyermekek térítésmentesen vehetik igénybe.
Az Önkormányzata által korábban fenntartott, működtetett intézménnyel, intézményi jogviszonyban álló gyermekek, tanulók, továbbá az önkormányzat illetékességi területén lakó, bármely nevelési-oktatási intézménnyel ellátotti, tanulói jogviszonyban álló gyermekek, tanulók számára biztosítja a nyári kikapcsolódást a Soltvadkerten működő Gyermektábor.

Rászorultság alapján - három és többgyermekes családok gyermekei, tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermekek, rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermek, valamint akik gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak - különböző kedvezmény igénybevételére van lehetőség, amit a Zuglói gyermektáborok igénybevételének módjáról, feltételeiről, a fizetendő térítési díjakról szóló 27/2015. (IV. 28.) önkormányzati rendelet szabályoz.

Az Önkormányzat a Gyvt.-ben meghatározott szünidei étkezésen felül a kerületben rászoruló zuglói óvodás, általános és középiskolás gyermek számára biztosít étkezést.

A Madách Tánc- és Színművészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola és az Önkormányzat közös pályázat keretében tehetséggondozó ösztöndíjat indított el a zuglói hátrányos helyzetű gyermekek számára. Az Önkormányzat és az iskola között megkötött együttműködési megállapodás alapján a pályázat keretében 7 200 000 Ft tandíj elengedésére van lehetőség. 2020/2021. tanévben 12 fő részesült a támogatásban.

A Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. a gyermekek szabadidejére és érdeklődésére is építve olyan általános célú foglalkozásokat tartanak, amelyek az általános műveltség növelését szolgálják, hozzájárulnak a gyermekek személyiségének fejlődéséhez, a társadalmi esélyegyenlőség kialakulásához. Többek között: ringató foglakozások, intenzív művészeti foglalkozásokat tartanak az iskolai szünetek idején, az egészségi állapot javítására élménytorna, gerinctorna, gyermekjóga, óvodás és kisgyermekek számára alapozó terápia.

Az iskolai lemorzsolódás csökkentésére felzárkóztatási program megvalósításáról döntött a Képviselő-testület, amely Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársainak közreműködésével valósul meg.

Ugrincs óvodai fejlesztő program, az ugrásszerű fejlődésért célja: az integrálás, felzárkóztatás. A hátrányos helyzetükből adódó, kortársaiktól elmaradó, atipikus viselkedésű óvodáskorú gyermekek fejlődését elősegítése. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat.
Thomas Alva Edison: „Amikor azt gondoltad, hogy már minden lehetőséget kimerítettél, még mindig van legalább egy."

A Zuglói Egyesített Óvoda a mozgásukban korlátozott, valamint mozgásfejlesztésre szoruló óvodás gyermekek részére, akik számára a Szakértői Bizottság konduktív pedagógiai és mozgásfejlesztő szakember által végzett fejlesztést ír elő, biztosítja az intézményen belüli ellátást.

A digitális oktatásra való áttérés, a bezártság, újfajta nehézségek elé állította a családokat, diákokat és a pedagógusokat egyaránt. A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai a pedagógusoktól kaptak jelzéseket azokban az esetekben, amikor a diákok hiányoztak az online órákról, vagy lemaradtak a tanulásban. Az iskolák és szülők, illetve a nagyobb diákok között nem mindig működött jól a kommunikáció, vagy az információk áramlása, ezért gyakran közvetítő szerepet töltöttek be az iskolai szociális munkások.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek, fiatalok közül kiemelt figyelmet igényelnek a szegénységgel veszélyeztetett családokban élők és a roma származású fiatalok. Iskolai lemorzsolódásuk aránya magas.	A megelőzés (prevenció) érdekében családsegítő szakembereinek közreműködése, „nyári iskola" korrepetálás, pótvizsgára történő felkészítés, tanoda lérehozása
Egészséges életmódra nevelés hiányossága, tápanyaghiányos gyermekek száma magas, a szegénységgel veszélyeztetett családokban a megbetegedések aránya magasabb, mint kortársaiké	Egészséges táplálkozás, egészségmegőrzés, egészséges életmódra való nevelés
Többségi társadalom érzéketlensége a fogyatékkal élő, védett tulajdonságú emberek problémái iránt, gyermekek elfogadó-képességének mértéke alacsony	Óvodások számára a védett tulajdonságú csoportokkal kapcsolatos érzékenyítés, ismeret átadás valósuljon meg a különböző óvodai programok keretében, szolgáltató civil szervezetek bevonásával, ismeretadó érzékenyítő programok átadása
Fogyatékkal élő gyermekek tanórán kívüli	Nyári napközis tábor biztosítása a fogyatékkal élő

elfoglaltságának biztosítása, elsősorban a nyári szünidő idejére	gyermekek számára
Veszélyeztetett gyermekek száma évről-évre emelkedést mutat, „csellengő” gyermekek számára közösségi tér hiánya	A gyermekek esélyegyenlősége érdekében a prevenciós gyermekvédelmi szolgáltatások, programok szervezése, bővítése, szakemberek képzése, közösségi tér kialakítása
Agresszió már az óvodáskorban kezdődik	„NyugiOvi” program kiterjesztése a kerület által fenntartott valamennyi tagóvodára.
A célcsoporttal foglalkozó szakemberek szemléletmód-váltását segítő fejlesztések, és módszertani képzések	Növekedjen a védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos továbbképzések biztosítása a kerületi önkormányzati intézmények, gazdasági társaságok szakemberei részére.
A bölcsődei szolgáltatások bővítése egyéb kora-gyermekkori gondozással (játszócsoport), a meglévő infrastruktúra (konyhák) folyamatos korszerűsítése	bölcsődei ellátás formáinak szélesítése, infrastruktúra javítása
A kerületi gyermekek/ifjúság élethelyzetének megismerése	ifjúságkutatás
COVID-19 járvány negatív hatással volt a gyermekekre, amely növelte a gyermekvédelmi ellátó rendszer feladatait	gyermekvédelmi rendszer nehézségeinek feltárása, jó gyakorlatok adaptálása, szakpolitikai ajánlások kidolgozása

5 A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Bár az egyenlő munkáért járó egyenlő bér elvét a Római Szerződés már 1957-ben bevezette, az úgynevezett bérszakadék továbbra is makacsul fennáll.
Az egyenlő díjazás kérdését uniós irányelv szabályozza, de az EP már többször is kérte annak felülvizsgálatát, és további, szigorúbb intézkedéseket. Az elmúlt években csupán minimális javulást sikerült elérni ezen a téren Európában.
A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést egyes jogszabály tiltja ugyan, (ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény 66. §-a és 70. §-a és a Munka Törvénykönyv 5. §-a) de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és - értelemszerű - felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság.

Zuglóban – hasonlóan, mint az országos szinten – a nők aránya magasabb,

- a kerület állandó népességének 54,78%-a nő,
- aktív korú lakosságból a nők aránya 31,84%-a,
- nyugdíjas korú nők aránya: 15,44%,
- nők aránya a regisztrált munkanélküli statisztika alapján: 1,92%.

Esélyegyenlőségi problémák, amelyekkel a nők találkozhatnak:

- akadályok (családi kötelezettség – gondozás), amelyek visszatartják a munkaerő-piacra történő visszatérést,
- család és a hivatás összeegyeztetése,
- az egyenlőtlen családi feladatmegosztás,
- a 45 év felettiek esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés,

- a pályakezdők szakmai tapasztalatának hiánya,
- a munkahelyről a hosszabb idejű távolmaradás (képzés, szakmai ismeretek frissítése),
- a jövedelmek, a munkahelyi előmenetel lehetőségének egyenlőtlensége.

***a)* foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében**

A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon 2010 óta jelentős mértékben javult. A 15-64 éves korosztály esetében 2010-ben 50,2% volt a nők foglalkoztatási rátája, 2019-ben pedig 63%. Különösen szembetűnő a növekedés a gyermeket nevelő nő körében.
Forrás: https://www.ksh.docs/hun/xsadat_eves/i_qlf002.html

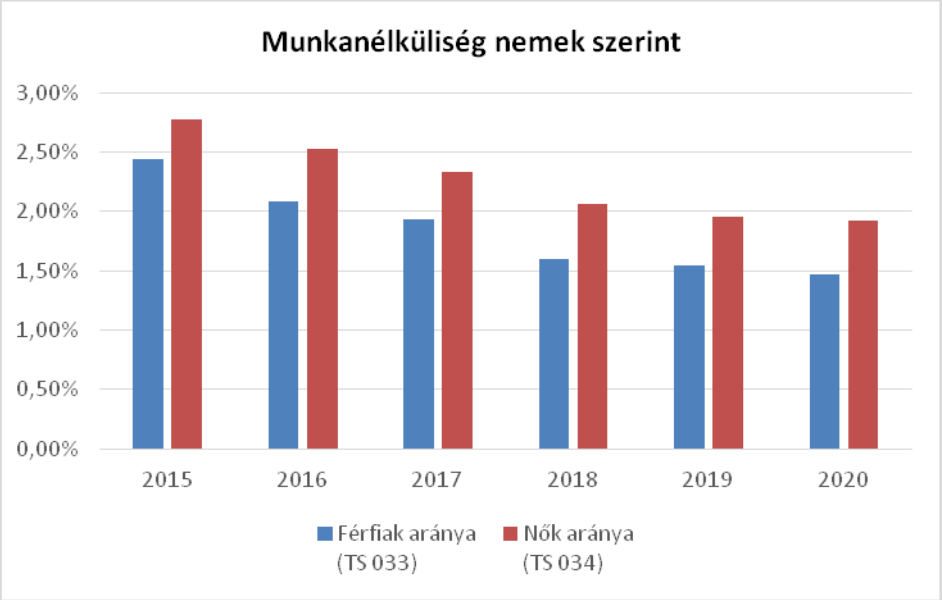
A munkavállalási korú inaktív nők állománya 2 csoportból áll: a gyermeknevelési támogatásokat igénybe vevőkből és a háztartásbeliekből.
A részmunkaidős foglalkoztatás területén a nemek közötti különbség továbbra is jelentős. Mivel leggyakrabban a nőkre hárul a gondozási feladatok java, ők hajlamosabbak a munkaidejük csökkentésére.

Ennek ellenére Budapestre érvényes az, hogy a nők foglalkoztatási arányát jelentősen meghaladja a férfiakét.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	2,44%	2,78%	2,61%
2016	2,08%	2,53%	2,31%
2017	1,93%	2,33%	2,13%
2018	1,60%	2,06%	1,83%
2019	1,55%	1,95%	1,75%
2020	1,47%	1,92%	1,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

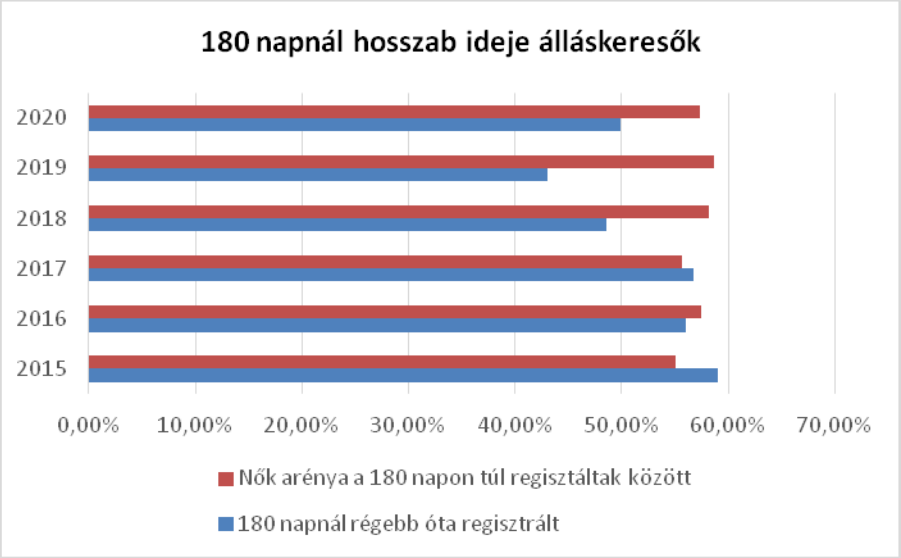

A Foglalkoztatási Osztálynál a regisztrált zuglói álláskeresők számát tekintve megállapítható, hogy körükben a nők aránya láthatóan magasabb, mint a férfiaké. Bár a 2019. és a 2020. évben csökkent a regisztrált munkanélküli nők aránya, de még mindig magasabb volt, mint a férfiaké.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2015	58,98%	55,03%
2016	55,99%	57,43%
2017	56,70%	55,63%
2018	48,61%	58,24%
2019	43,08%	58,67%
2020	49,89%	57,41%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

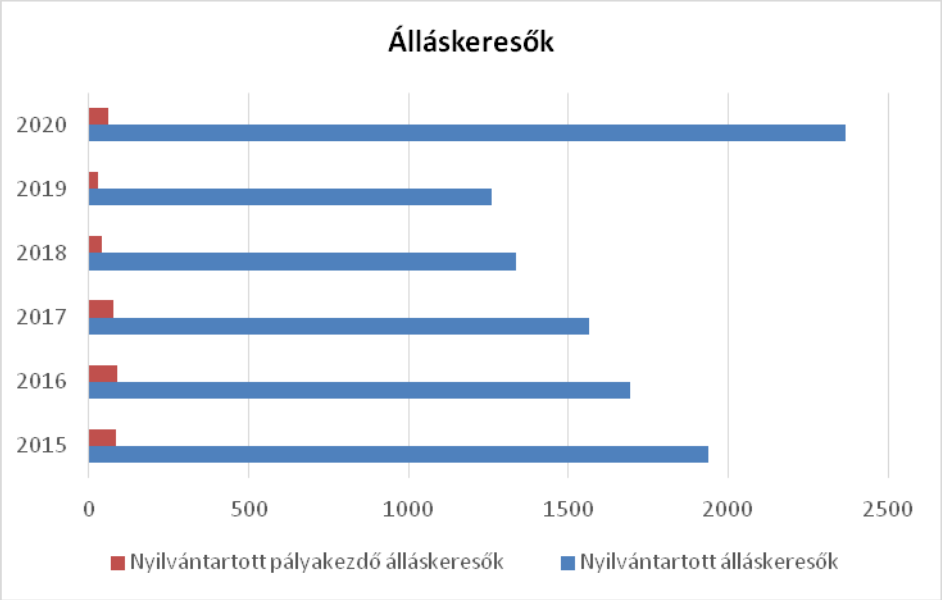

Az álláskeresők között a 180 napnál régebb óta regisztrált álláskeresők arányához viszonyítva a nők aránya évek óta magas, meghaladja az 55%-ot.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	1938	84
2016	1695	89
2017	1566	77
2018	1335	41
2019	1258	30
2020	2095	136

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők számarányát tekintve alacsony a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva. A fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációjának segítését az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló program segítheti elő, amely különböző szolgáltatásokat foglal magában, mint pl. gyakornoki program, vállalkozóvá válás támogatása, stb.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők elsődleges munkaerő-piaci integrációját az „Út a munkaerőpiacra" programok valamint az egyéb munka-erőpiaci programok egyaránt támogatják. Az „Út a munkaerőpiacra" kiemelt projekt keretében megvalósuló munka-erőpiaci program célja a 25–64 éves kor közötti álláskeresők és inaktívak foglalkoztathatóságának javítása és nyílt munka-erőpiaci elhelyezkedések támogatása.
A programok keretében a foglalkoztatási szolgálat a tanácsadás és mentorálás mellett, elhelyezkedést, vállalkozóvá válást, piacképes szakképesítést, illetve az annak megszerzését lehetővé tevő általános iskolai végzett megszerzését kínálja az munkanélküli személyek számára. A „Nők a családban és a munkahelyen" projekt keret keretében a munkába visszatérni kívánó kisgyermekes nőket kívánják segíteni a magánélet és munka összehangolását segítő szolgáltatásokkal.
A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ szervezésében a Kapcsolat ügyelettel párhuzamosan folyó Baba-mama Klub igénybevételére van lehetőség. A Zuglói Egyesített Bölcsődék időszakos gyermekfelügyeletet biztosítanak az anyák részére.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Zugló mind országos, mind pedig fővárosi viszonylatban kedvező képzettségi, foglalkoztatási és jövedelmi mutatókkal rendelkező kerület. Iskolai végzettségbeli alapvető eltérések nem magyarázzák a zuglói nők rosszabb munkaerő-piaci pozícióját. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket.
A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése.
A *„Nő az esély - képzés és foglalkoztatás"* programok célja romák (elsősorban roma nők) foglalkoztatásba ágyazott képzése, valamint továbbfoglalkoztatása, elsősorban a szociális, és gyermekvédelmi, köznevelési szolgáltatást nyújtó fenntartók által működtetett intézményekben. Az

un. RITA Program hátrányos helyzetű rétegek számára fejlesztett alkalmazás, amely a mindennapi élethelyzetekben és az ahhoz kapcsolódó ügyintézésben nyújt segítséget.

Az Állás-les munkaközvetítő iroda igénybe vevőinek 62%-a nő, akik számára a munkába állást segítő, és egyéb problémákat kezelő női csoportokat indítottak 2020-ban, havi rendszerességgel.

***d)* hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)**

A bérkülönbségnek több oka lehet: iskolai végzettség, betöltött pozíció, ágazat, ahol foglalkoztatják. Az egyes ágazatokban eltérő arányban dolgoznak nők és férfiak. Számos munkakörben, amelyek elnőisedtek jóval alacsonyabbak a bérek, mint a férfiak uralta szakmákban. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik, a férfiakat a nőknél gyakrabban léptetik elő.
A nők jóval nagyobb arányban látnak el nem fizetett feladatokat, mint a házimunka, gyermekek gondozása. A magas női foglalkoztatási arányt képviselő ágazatokban (egészségügy, polgármesteri hivatalok, szociális gondozás, bölcsődei dolgozók) történt béremelésekre valamelyest mérséklődött a nők kereseti hátránya. A nők és a férfiak jövedelmi viszonyai közötti bérkülönbségben továbbra is elmaradás tapasztalható.
A nők hátrányos helyzetével tehát nemcsak a foglalkoztatás, hanem a jövedelmi viszonyok terén is lehet találkozni.

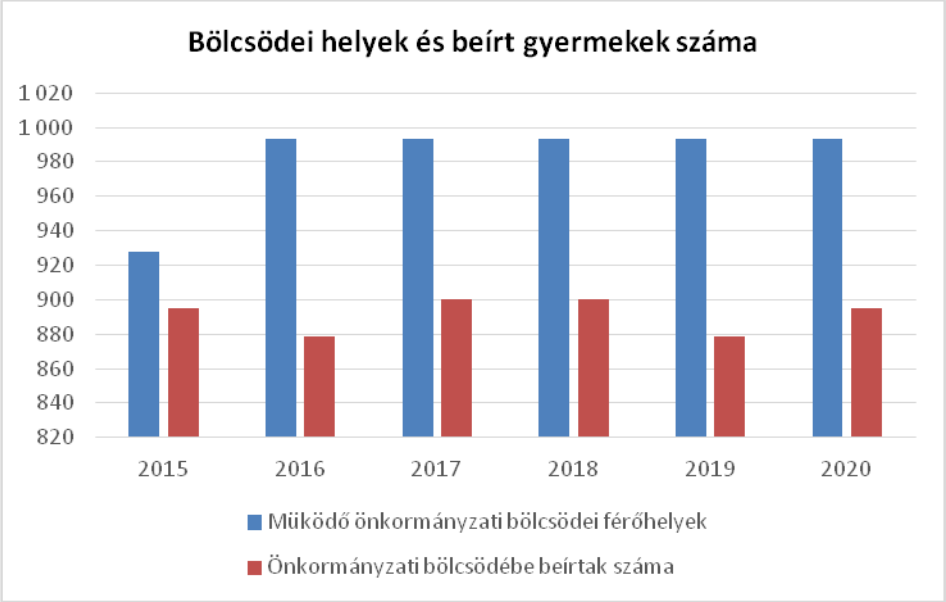
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhely-hiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A mai gazdasági-társadalmi helyzetben a kisgyermeket nevelő családok többsége hosszú távon nem tud lemondani a két keresetről, ezért a GYED, GYES igénybevételét követően általában mindkét szülő teljes munkaidőben dolgozik. Még ha van is lehetőség részmunkaidős foglalkoztatásra, az alacsonyabb kereset nem, vagy csak nehezen biztosítaná a család megélhetését. Ezzel szemben a rugalmas munkaidő biztosítása nagymértékben segítheti a családi élet, az ebből adódó kötelezettségek és a munkavállalói lét összeegyeztetését.
A munkaerő-piaci kérdésekhez szorosan kapcsolódik a munkahelyi kötelezettségek és a család vagy magánélet összeegyeztetése.
A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásában, de ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepük.
A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyeit. A munkavállalást hátráltatja a szolgáltatási hiányosságok elégtelen száma. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek növelése tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek számának biztosítása.
Idősödőben lévő kerületként, fontos, hogy a fiatalok ne mondjanak le a gyermekvállalásáról, azért mert nincs elég bölcsődei férőhely, vagy az egyik szülő minél korábban vissza akar térni a munka világába.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	928	895
2016	993	879
2017	993	900
2018	993	900
2019	993	879
2020	993	895

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Kerületünkben a bölcsődei szolgáltatás 2021-ben a Zuglói Egyesített Bölcsőde 12 telephelyén, 993 férőhelyen működik. Bölcsődei telephelyek időszakos gyermekfelügyeletet is ellátnak, mely azoknak az édesanyáknak nyújt segítséget, akik vagy részmunkaidőben dolgoznak, vagy gyermekük beszoktatását szeretnék zökkenőmentessé tenni, a korábbi munkahelyükre történő visszatérésig, vagy amíg új munkahelyet keresnek.

A nők alacsonyabb foglalkoztatási szintje a kisgyermekesek alacsony foglalkoztatási arányából is fakadhat. Kerületben a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődékben és a családi napközi hálózatban meglévő férőhelyek száma elegendő a 3 év alatti gyermekek bölcsőde gyermekek elhelyezésére. Fontos a bölcsődék által nyújtott minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, ami elősegíti a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérési lehetőségét.

A kerületben 23 telephelyen működnek a tagóvodák, összesen 3677 férőhelyen fogadják és nevelik a zuglói 3-7 éves, óvodáskorú gyermekeket. Az óvodai jogviszonnyal rendelkező gyermekek száma 2020. évben 2993 fő, 2021-ben 2743 fő volt.

A bölcsődék, óvodák fejlesztése mellett fontos a családbarát gondolkodásmód erősítése is, a közösségi kert kialakítását nemcsak szociális szempontok, hanem közösségformáló szándék is motiválta. Ezáltal a helyi lakosok közösen zöldséget, gyümölcsöt termeszthetnek saját fogyasztásra - közösségi térként funkcionáló programoknak, találkozóknak, rendezvényeknek helyszínt biztosítva - ezzel erősítve a közösségi összetartozást.

A roma nők számára elérhetetlen a munkaerő-piaci integráció a korai gyermekvállalás miatt. Azok, akik a családalapítás miatt lemondanak továbbtanulási szándékukról, akár egész életükre elvesztik annak az esélyét, hogy valaha stabil munkahelyük legyen. A családalapítás és a munkaerő-piaci esélyek konfliktusával fiatalabb korban (kevesebb tapasztalat birtokában) szembesülnek a romák.

Az Önkormányzat által fenntartott intézményeknek, gazdasági társaságoknak, a polgármesteri hivatalnak a jogszabály által előírt esélyegyenlőségi tervvel kell rendelkeznie, amelynek elő kell mozdítani a család és a munkahelyi kötelezettségek összehangolását, a GYED-ről, a GYES-ről visszatérő munkavállalók beilleszkedését, kérelmükre a munkaidő a megfelelő munkaidő megállapítását, rugalmas munkaidő beosztást engedélyezését, a szabadságok kiadásánál figyelembe kell venni az óvodai és az iskolai szünetet. E tekintetben a foglalkoztatás, illetve a munka és a családi élet összeegyeztetése kulcsfontosságú.

A gyermekvállalás, a gyermeknevelés a nők munkaerő-piaci esélyeit befolyásolja. A fogyatékkal élő gyermeket nevelő nők munkaerő-piaci esélyei rosszabbak. A nők az előzőekben írtak miatt gyakrabban hagyják el időszakosan a munkaerőpiacot, amely hatással lehet a későbbi jövedelmeikre.

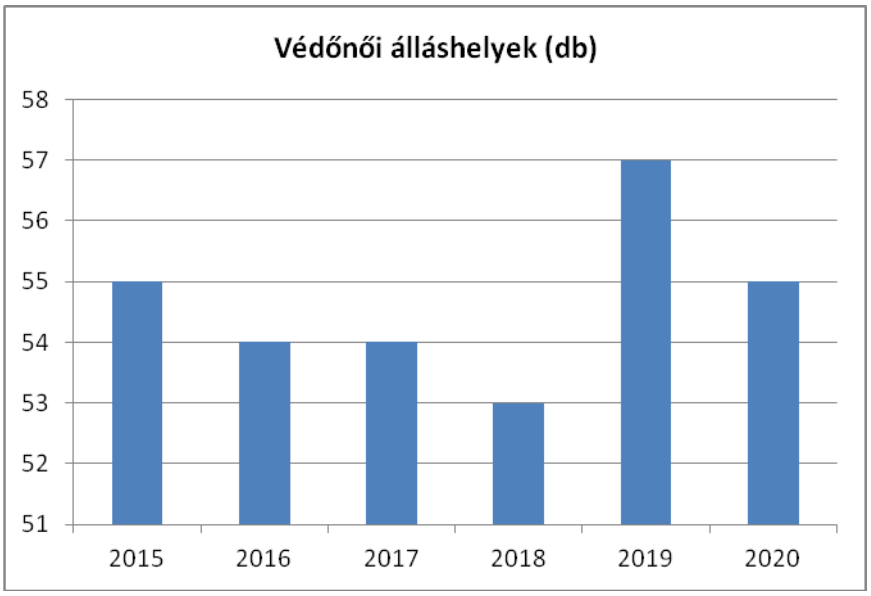
Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.
E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.
Fontos kiemelni, hogy Budapest Főváros Zuglói Polgármesteri Hivatal külön figyelmet fordít azon női munkatársaival a folyamatos kapcsolattartásra, akik gyermekgondozást segítő ellátást vagy gyermeknevelési támogatás igénybevétele miatt (GYED, GYES stb.) kisgyermeküket otthon nevelik.
A Humánpolitikai Osztály munkatársai végzik folyamatosan a tájékoztatást a hivatali munkarendben, szerkezetben bekövetkezett változásokról.
A COVID-19 járvány egyik következményeként megnőtt a „home office” vagy távmunka keretében dolgozók aránya. A Zuglói Polgármesteri Hivatalnál a „home office” munkavégzési forma hatékonynak bizonyult, ezért a korlátozások megszüntetése után is a gyakorlatban maradt.
A hivatalban dolgozó, 14 év alatti gyermeket nevelő munkavállalók munkaidő-kedvezményre jogosultak.
A nők munkahelyi esélyegyenlőségének biztosításához szükség van munkáltatók szemléletformálására, a családok szemléletformálására a családi szerepek praktikus átrendeződésének támogatásához, illetve az elhelyezkedést támogató gyermekellátó és egyéb rendszerek fejlesztésére is.
A gyermekekre irányuló fokozott figyelem miatt a Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. Családbarát szolgáltató és Családbarát munkahely címmel rendelkezik.

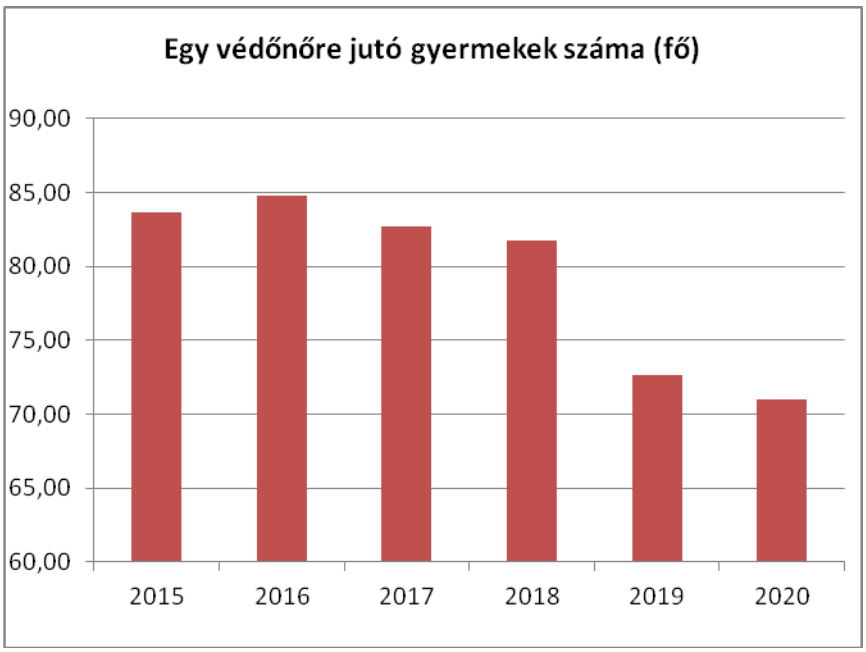
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	55	4599	83,62
2016	54	4579	84,80
2017	54	4466	82,70
2018	53	4333	81,75
2019	57	4138	72,60
2020	55	3906	71,02

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az egészségügyi alapellátás része a védőnői ellátás. A védőnők közreműködnek a nő, anya, gyermekek egészségének védelmében. A leendő szülők számára a védőnők a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. A védőnők a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. Segítséget nyújtanak a szociális juttatások megismerésében is. A 2021. évben a védőnők száma 1 fővel emelkedett, igazodva a szakmai rendelet által előírt gyermeklétszámhoz.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak „kezelése", illetve megelőzése, vagy a rászorultak segítése mindig is fontos volt, ám sokáig a társadalomban ezt „családi belügyként" kezelték. Változás ezzel kapcsolatban 2004. május 1. hazánk EU-s csatlakozása után történt, mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 1582 (2002) számú ajánlásában kifejtette, hogy a családon belüli erőszak fizikai bántalmazásként, nemi erőszakként, fenyegetésekként és megfélemlítésként egyaránt megnyilvánulhat. Felszólította a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a családon belüli erőszak áldozatainak ingyenes jogi tanácsadásról, az áldozatoknak nyújtandó pszichológiai és pénzügyi segítségről, az áldozatok hatékony védelméről a sérelem elkövetése után és a jogi eljárás alatt, az áldozatokkal foglalkozó nem - kormányzati szervezetek támogatásáról és megfelelő szakemberek képzéséről.
A nők elleni erőszak visszaszorításában hazánk az elmúlt években aktív lépéseket tett, mind a jogszabályok módosítása, mind az áldozatokat támogató intézményrendszer kiépítése és fenntartása terén. Így bevezették a távoltartás jogintézményének több formáját: 2008 óta büntető törvénykönyvi tényállás a zaklatás, és a büntetőjogi kódex tervezett változtatása módosítja az erőszakos közösülés tényállását is, amely így igazodik a nemzetközi elvárásokhoz. Törvényi szabályozást nyert a megelőző, valamint az ideiglenes megelőző távoltartás is. A családon belüli erőszak megelőzésére és hatékony kezelésére irányuló nemzeti stratégia kialakításáról szóló 45/ 2003. (IV.16.) országgyűlési határozat és a 115/2003. (X.28.) országgyűlési határozat a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiája előírja és meghatározza a kormány feladatait.

A családon belüli erőszak megelőzése a nemzeti stratégia fontos része, egyben a Kormány és a Belügyminisztérium számos külön intézkedést hozott ezen feladatok eredményes kezelése érdekében.

A családon belüli gyermek-, vagy feleségbántalmazás legnagyobb része látens marad, a legtöbbször ez a pont a sértett-bántalmazott szégyenérzete miatt nem kerül nyilvánosságra, vagy nem válik ismertté még a közeli hozzátartozók és szűkebb környezet számára sem.
Jellemzően a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.
Fentiek alapján ki kell alakítani egy diszkrét jelzőrendszert annak érdekében, hogy az esetleges családon belüli erőszak a rászorulók védelme érdekében beavatkozást eredményezhessen.

A jelzőrendszerben a gyermekjóléti szolgálat, a védőnői, háziorvosi hálózat, köznevelési intézmények, a polgárőrség, egyéb civil szervezetek (egyház is) komoly szerepet kapnak. Fokozottan veszélyeztetettek az idősek, a nők, a gyermekek, a hajléktalanok, fogyatékossággal élők vagy munkanélküliek is.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A gyermekek átmeneti gondozásának érdekében az Önkormányzat a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel kötött szolgáltatási szerződést, helyettes szülői szolgáltatás nyújtására. Az Egyesület vezetékes telefonról ingyenesen hívható zöld szám működtetésével biztosítja a kerületi családok számára azt, hogy a szolgáltatás igénybevételét kezdeményezhessék. 2021. évben 1 családból érkezett az egyesülethez megkeresés és 2 gyermek elhelyezését biztosították, összesen 238 gondozási napon. Az elhelyezést a szülő munkavégzése, és lakhatási problémája miatt kérte.

A családok súlyos lakhatási problémáinak megsegítése céljából az Önkormányzat ellátási szerződést kötött a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal és a Szociális és Rehabilitációs Alapítvánnyal valamint az Oltalom Karitatív Egyesülettel, továbbá az SOS Krízis Alapítvánnyal, amelyben a családoknak az intézményeikben történő átmeneti elhelyezésre biztosítanak lehetőséget.
A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a 2021-es évben a Családok Átmeneti Otthonában, és az un. 10 „kiléptető” lakásban valamint az Anyaotthonban összesen 20 zuglói illetékességű család elhelyezését biztosította, amely 92 fő, és közülük a gyermekek száma 62.

2021. évben a bekerülés okai az alábbiak voltak:
- nem felelő lakhatási körülmények (rokonnal laktak együtt),
- másik családok átmeneti otthonából érkeztek,
- harmadik ok: családegyesítés.

A kiköltöző családok száma 26. 3 család albérletbe, rokonokhoz költözött. Visszatértek vidéki lakóhelyükre 11 család, más szociális intézménybe 12 család költözött.

A Szociális és Rehabilitációs Alapítvány által működtetett intézményben 2021. évben 26 család elhelyezését biztosították, 49 felnőtt és 57 gyermek került felvételre. Az Önkormányzat Szociális és Rehabilitációs Alapítvány részére három önkormányzati tulajdonban lévő lakás használatát biztosítja az átmeneti otthonból kikerülő családok ideiglenes elhelyezésére.
A 2021. évben a családok kedvezőtlen szociális helyzete, lakhatási problémák, családtagok közötti kapcsolati problémák és a szülők életvezetési problémái miatt kerültek az intézménybe. Három család tudta tartósan rendezni lakhatási helyzetét. Két család jutott önkormányzati bérlakáshoz, és egy család saját tulajdonú ingatlant vásárolt. További négy család albérletbe, két család rokonokhoz költözött.

A Fővárosi Önkormányzat által fenntartott Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei Családok Átmeneti Otthona 2021. évben 7 zuglói család elhelyezését biztosította, amely 8 felnőttet és 14 gyermeket érintett. A családok kedvezőtlen szociális helyzetük miatt kérték felvételüket.

Budapest Főváros X. kerület Önkormányzatával kötött ellátási szerződés keretében gyermekek átmeneti otthonában 2 férőhely biztosítása, igény esetén szabad kapacitás terhére további férőhelyeket biztosítanak.

A szegénység által fokozottan veszélyeztetettek az egyszülős háztartások, melyek döntő többségében az anya neveli egyedül a gyermekeket. A támogatások igénylése a nőkhöz kapcsolódik, ezért a nők aránya a gyermekek támogatásához, védelméhez kapcsolódó támogatási formák igénybevételénél jelentős.

A megelőzés érdekében az önkormányzat és a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ ingyenes jogi tanácsadást biztosít.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Magyarországon a nők a politikai életben alulreprezentáltak. Ahhoz, hogy egy csoport döntő befolyást fejthessen ki a politika alakulására, arányuknak el kell érnie a 30%-ot - ez az ún. kritikus tömeg. Jelenleg a hazai arányok ettől elmaradnak.
Az Önkormányzatunk példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Önkormányzati képviselők közül a nők száma öt. Az Önkormányzat által létrehozott bizottságokban a bizottsági elnökök közül egy fő, és a tanácsnokok közül három fő nő. A bizottságok tagjainak összetételét tekintve a nők száma, aránya alacsony.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A családi szerepek tradicionális értelmezése a nőket gyereknevelési és háztartási feladatokra bíztatja, amelyet azonban a modern társadalom nem, vagy csak kevéssé ismer el aktív munkavégzésként. Sok nő számára ez elfogadható, a társadalmi tradíciónak megfelelő. Magyarországon is egyre több nő és férfi gondolja úgy, hogy a tradicionális szerepfelosztások megoszthatóak.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.
Önkormányzatunk a kerületünkben folyamatosan megújuló terek, közparkok kialakításával pihenő és sétáló területeket alakít ki. A Bosnyák tér így alkalmassá válik rendezvények, vásárok rendezésére és színpad felállítására, amellyel a szabadidő hasznos eltöltésére szolgáló „családbarát” környezet kerül kialakításra.
A Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. szervezeti egységei aktív szerepet vállalnak rendezvényeikkel, folyamatosan megújuló program kínálatában játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, egyaránt megtalálhatók. Például: torna, joga, csecsemőgondozási tanfolyam, egészségi állapot javítására szervezett foglalkozások, baba-mamaklub.

A „Válaszkész” Szülők Egyesülete Szoptatást támogató klubbal és a Ringató Klub tevékenységével segíti a szülőket a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében. A kismamák kórusa biztosítja a fiatal szülők közösségének épülését és kulturált szórakoztatását.
A Családcentrum Alapítvány és az Anyák az anyákért Alapítvány rendezvényeivel színesíti az anyák/szülők lehetőségeit.

A szabadidő hasznos eltöltési igényeinek kielégítése érdekében a Varga Zoltán Sporttelep és Mogyoródi úti sportpálya folyamatosan rendelkezésre áll.

5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása
Kisgyermeküket egyedül nevelők, fogyatékossággal élő gyermeket nevelők, illetve több gyermeket nevelők számára nehéz a munkahelyi feladatok összeegyeztetése	Kisgyermeket nevelő szülő részére foglalkoztatást segítő és tehermentesítő szolgáltatás biztosítása
Családon belüli erőszak eseteinek számáról nincs adat, az országos tendenciákat figyelembe véve a jelzőrendszert (szakembereket) fel kell készíteni a fizikai bántalmazást megelőző preventív intézkedésekre	A jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása, megismertetése a családok belüli erőszak különböző stációival, hogy már a fizikai bántalmazás előtt be tudjanak avatkozni
Nemek közötti családi feladatmegosztás kiegyensúlyozatlansága	Nemek közötti családi feladatmegosztás kiegyensúlyozottsága érdekében a nők és a férfiak közötti munkamegosztást ösztönző szemléletformáló kerületi programok, kampányok szervezése, előzetesen kapcsolat felvétel az ezzel foglalkozó civil szervezetekkel, munkamegosztás
A Zuglói Polgármesteri Hivatal és az önkormányzat saját fenntartású intézményrendszerében a munkahelyi esélyegyenlőségi program megléte	Jogszabályi előírás szerinti aktualizált munkahelyi esélyegyenlőségi programok

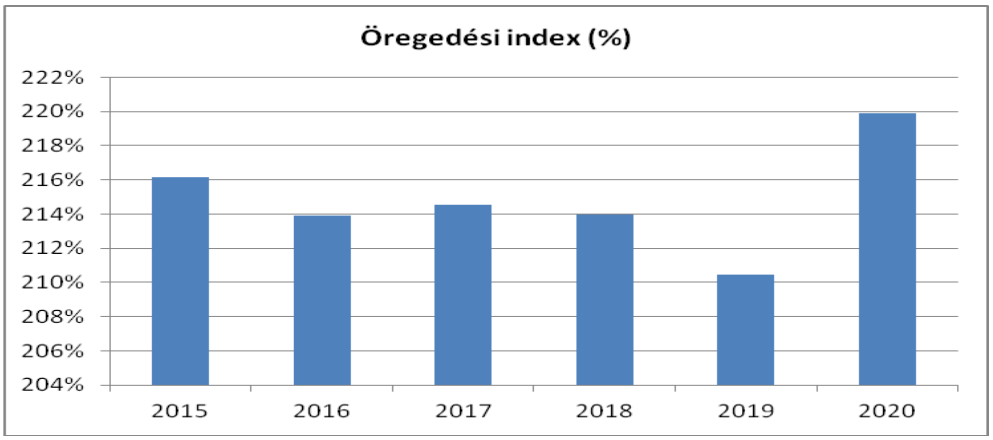
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Zuglóban a 60 év feletti állampolgárok száma 2020. december 31-én 32 544 fő, az idős személyek nemek szerinti megoszlására 2/3 nő (20 615 fő) és az 1/3 férfi (11 929 fő) a jellemző.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2015	34 102	15 775	216,18%
2016	33 828	15 813	213,93%
2017	33 640	15 678	214,57%
2018	33 224	15 528	213,96%
2019	32 195	15 299	210,44%
2020	32 544	14 798	219,92%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az idősödő társadalom jelének egyik mérőszáma az öregedési index, amely a 65 év felettiek és a 14 év alattiak arányát mutatja. A kerület idősödésének másik fontos mutatója a születéskor várható időtartam. A születéskor várható átlagos élettartam folyamatosan, de emelkedést mutat. Kerületi ellátórendszer iránti igényeket befolyásolja a lakosság időskorú népességének az alakulása. A 2020. december 31-én a 65 év feletti állandó lakosok száma 32 544 fő, a 0-14 éves korú állandó lakosok száma 14 798 fő, az öregedési index ~220%. A statisztikák a kerületi időskorú lakosság létszámának és arányának növekedését mutatják.

A munkaerő idősödése egy globális jelenség, amelynek érdemi következményei vannak az európai országokra vonatkozóan. Ezt a tényt az elmúlt ötven év egyre tökéletesebb egészségügyi ellátó rendszere okozza az orvosi ellátás fejlődése révén, az egyén születés előtti időszakától egészen a késő időskorig. Az európai népesség idősödése azonban az ő aktivitásuk meghosszabbítását is megköveteli, többek között azért is, hogy tovább legyenek alkalmazhatóak a munkaerőpiacon. Ez a szükséglet egybeesik az egyre növekvő várható élettartammal is, vagyis a várható élettartam növekedésével gyakorlatilag Európa összes részén. 2005-ben az 55-65 évesek csupán 42,3%-a volt jelen aktívan az Európai Unió munkaerőpiacán. Azonban az aktív munkában való részvétel még mindig növekszik. A legfrissebb elérhető európai uniós adatok szerint 2019-ben már az aktív népesség 62,3%-a dolgozott. Mindemellett, az idősebb emberek alkalmazási aránya jelentősen

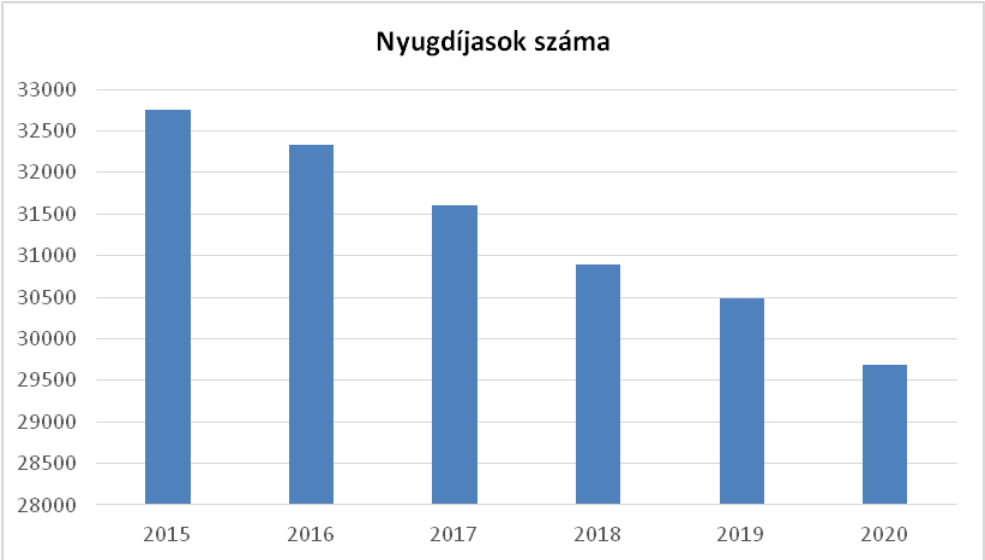
különbözik az egyes európai országokban. Míg Hollandiában és Németországban az arány már több, mint 70%, addig Magyarországon és Szlovákiában ez csak körülbelül 60%-ot ér el.
Forrás: aktív idősödés munkahelyi támogatás https://www.nnk.gov.hu/attachments

A hazai és nemzetközi jó példák megismerése érdekében Zugló Önkormányzata nyitott a kapcsolatfelvételre más budapesti kerületekkel, illetve más hazai vagy európai városokkal, hiszen az idős lakosság fizikai és szellemi aktivitásának, munkaképességének meghosszabbítása elengedhetetlen ahhoz, hogy az ellátásukból fakadó társadalmi költségek ne emelkedjenek elviselhetetlen mértékűvé. Ennek érdekében különösen fontos napjainkban az önkormányzat és a civil szféra, az egyházak, karitatív szervezetek folyamatos együttműködése, összefogása.
Fontos tudatosítani, hogy az időskorúak összetett, heterogén csoportot alkotnak koruk, egészségi állapotuk, anyagi lehetőségeik, életmódjuk, fogyasztási szokásaik és szükségleteik tekintetében. Nő az egyszemélyes háztartásban élő, segítségre, ápolásra szoruló idős emberek száma, de sok az olyan frissnyugdíjas is, aki aktív életmódra alkalmas, azonban anyagi, történelmi vagy kulturális okok miatt nem integrálódik a közösségi életbe, és idős korára haszontalannak érzi magát. A cél az, hogy egyre több idősember élhessen minőségi, aktív, illetve biztonságot nyújtó, gondtalan éveket.

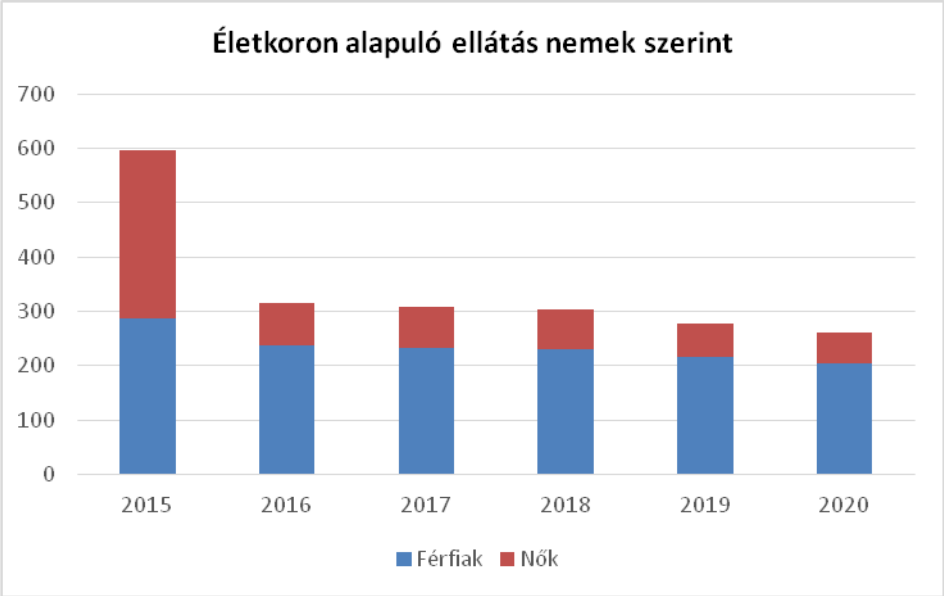
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

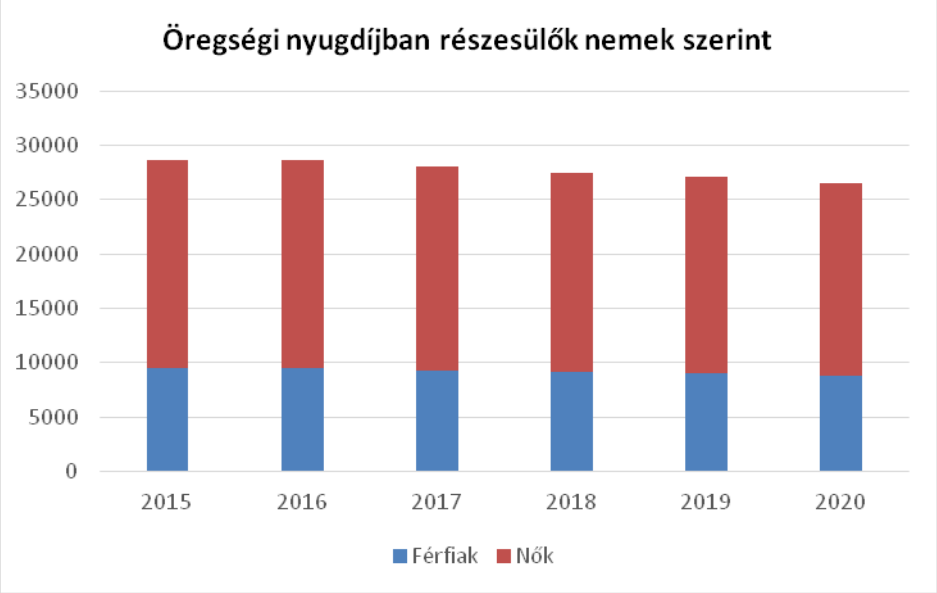
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2015	11295	21455	32750
2016	11214	21124	32338
2017	10914	20696	31610
2018	10655	20238	30893
2019	10543	19938	30481
2020	10226	19457	29683

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	286	310	9538	19153	38	302	
2016	237	77	9518	19128	39	272	
2017	232	75	9256	18746	44	262	33
2018	230	73	9088	18354	33	247	39
2019	215	63	9009	18127	32	231	41
2020	205	56	8763	17711	24	228	43

A Magyar Államkincstár Közgazdasági és Elemzési Főosztály állománystatisztikája szerint a 2020. évben, kerületünkben 27 136 fő részesült öregségi nyugdíjban. A kerület lakónépességéhez viszonyítva az öregségi nyugdíjban részesülők aránya a 2020. évben 22,1%. Kerületünkben az öregségi nyugellátásokban részesülő személyek teljes ellátásának átlaga a 2020. évben 172 318 Ft/fő.

A valamennyi ellátásban részesülők száma: 2020. évben 30 481 fő. Valamennyi ellátásban részesülő átlagjövedelme 2020 évben 163 084 Ft/fő. A Magyar Államkincstár Közgazdasági és Elemzési Főosztály által megküldött statisztikai adatokból megállapítható, hogy 2020. évben a férfiak esetében a valamennyi ellátás átlaga 172 128 Ft/fő, a nők esetében 158 302 Ft/fő volt.

Ha a fenti tábla adatait vizsgáljuk látható, hogy öregségi nyugdíjban részesülő nők aránya magasabb, mint a férfiaké. Ez összefügg a kerületi népesség nemek szerinti összetételével. Megállapítható, hogy a kerületben élő 60 év feletti nők aránya magasabb, így az öregségi nyugdíjban részesülő nők aránya is magasabb, mint a férfiaké.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
	Fő összesen	**1 938**	**1695**	**1566**	**1335**	**1258**	**2368**
41-45 év (TS 042)	Fő	262	204	200	173	188	356
	%	13,52%	12,04%	12,77%	12,96%	14,94%	15,03%
46-50 év (TS 043)	Fő	240	226	193	159	149	310
	%	12,38%	13,33%	12,32%	11,91%	11,84%	13,09%
51-55 év (TS 044)	Fő	223	192	179	159	135	261
	%	11,51%	11,33%	11,43%	10,64%	10,73%	11,02%
56-60 év (TS 045)	Fő	307	214	202	150	153	239
	%	15,84%	12,63%	12,90%	11,24%	12,16%	10,09%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	242	232	236	211	150	227
	%	12,49%	13,69%	15,07%	15,81%	11,92%	9,59%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak az 56 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (41-55 év körüli), még aktív korú korosztályoké is. Erre utal, a fenti táblázat, amelyben kerületi összes regisztrált - 2020. év decemberi munkaerő piac jelzőszáma szerint - a korcsoport szerinti nyilvántartásban szereplő álláskeresők 46,2%-a az 55 év feletti korosztályba tartozott.
A 25–54 év közötti korosztályt a munkanélküliségi adatok még kedvezőtlenebbül érintették, mint az idősödő népességet.
A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon (3%), Budapesten e mutató az országos értéknek több mint duplája (7%), de elmarad az EU-15-ök átlagától (8%).

Az idősebb munkavállalók jobban ellenálltak a COVID-19 világjárvány hatásának a munka-erőpiaci eredmények tekintetében.
Az idősek nyugdíjazásuk utáni foglalkoztatása mindenkinek előnyös lenne, hiszen a szervezeti klímát, a munkafolyamatokat és a külső környezetet jól ismerve mentorként is segíthetik a fiatalabb munkatársakat. A nyugdíjasok foglalkoztatása egyrészt aktív időskori életet tesz lehetővé, másrészt számukra jobb életkörülményeket teremt. Bár meg kell jegyezni, hogy az időskor előrehaladtával a nyugdíjas szegénység csökken. A foglalkoztatottság a tekintetében továbbra is jelentős az elmaradás, annak ellenére, hogy nyugdíjasok foglalkoztatását számos jogszabályi változás segíti (járulék alóli mentesség, nyugdíjas szövetkezetek).

***b)* tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen**

A jelenlegi oktatási-képzési rendszerben a 45 évesnél idősebb korosztály csekély mértékben vesz részt felnőttképzési programokban. Hiányzik az oktatásban az idősekkel kapcsolatos szemléletformálás, alulreprezentált az idősek ellátásához kapcsolódó szakirányok, specifikációk aránya. A képzések megszervezése a Foglalkoztatási Osztályok feladata, amelynek a munkaerő piacra gyakorolt hatása kedvező, egyrészt hasznos, másrészt az egyén önbizalmát is növeli. Alig akad olyan képzés, amely az idősödők és az idősek sajátos igényei szerint szerveződik. A munkaadók a munkavállalókat az életkor előre haladtával egyre kevésbé szívesen alkalmazzák**.** A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkahelyet, végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre az esély csekély, kivéve, ha speciális tudással, gyakorlattal rendelkeznek, amelyet a munkaadó nem tud más személy foglalkoztatásával megoldani.

***c)* hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén**

A legtöbb vállalkozásnál kevéssé, vagy egyáltalán nem aknázzák ki az idősebb munkaerő tudásátadással kapcsolatos hasznosságát. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezetik vissza a munkaadók, amely problémák költségessé teszik az idősödő munkavállalók alkalmazását. Ugyanakkor a munkaadók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében. A tanulás és a számítógép használat hiánya különösen nagy problémát jelent a munkaerő piacról kiszorulók körében. A foglalkoztatási aktivitás akadálya lehet az informatikai tudatlanság, amely a munkaerőpiacról történő kirekesztődés veszélyét jelenti.

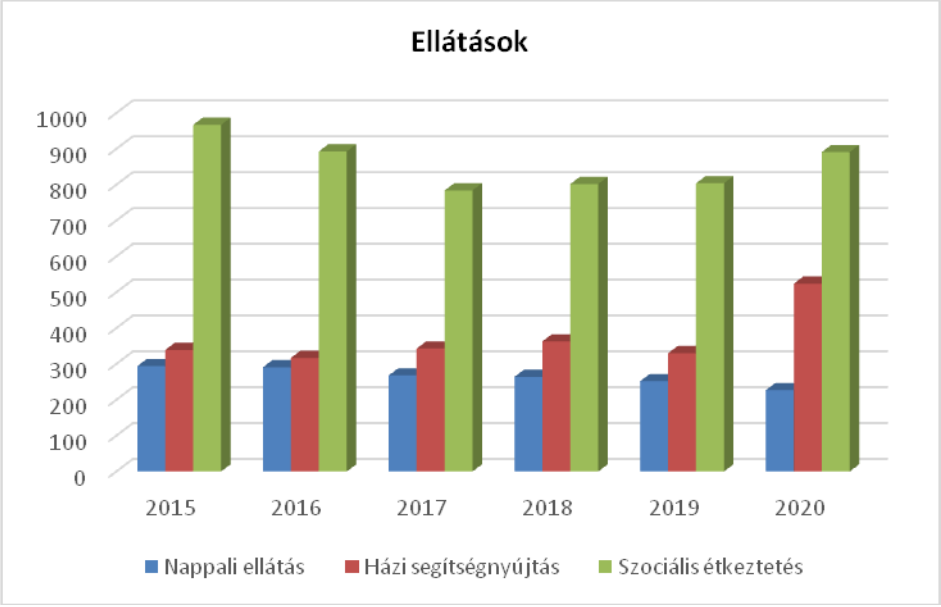
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatások infó-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Ugyanakkor a kormányablakok indításával és az ügyfélkapus ügyintézési rendszer kialakításával elindult egy pozitív folyamat, mutatók híján nehezen lehet mérni a változásokat.
Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a kerületünket érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok.
A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősek számára is biztosított, a 65 év feletti személyek ingyenesen vehetik igénybe. A Budapesti Közlekedési Központ (BKK) és a BKV járműfejlesztési akciójának eredményeként az 5-ös, és a 7-es busz család vonalán új autóbuszokat állítottak forgalomba és a 3-as és az 1-es villamosok vonalán alacsonypadlós járművek is közlekednek.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2015	34 102	294	339	967
2016	33 828	291	317	893
2017	33 640	268	343	784
2018	33 224	264	363	802
2019	32 195	252	330	804
2020	32 544	227	524	891

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetszerűleg fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés.
Az életkor előrehaladtával emelkedik a mindennapi életvitelükben korlátozott személyek száma, ápolásra, gondozásra szorulók aránya. E feladat egyes elemeinek ellátása megjelenik az egészségügyi és a szociális ágazatban is.

Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet fog jelenteni. Az idősek szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különösen a bottal, vagy más gyógyászati segédeszközökkel közlekedőkét, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

Az egészségügyi, szociális szolgáltatások a kerület minden állampolgára részére biztosítottak, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Az elemi életszükséglet kielégítését szolgáló étkezés és házi segítségnyújtás biztosított.
Az önkormányzat önként vállalt feladatokat is ellát, mint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, és a napi háromszori étkezés biztosítása.
Az alapellátáshoz tartozik a családsegítői szolgáltatás igénybe vétele is.
Jellemző a kerületi önkormányzati szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja.

A 62 év feletti korosztálynál jelentős a mentális probléma, amely önellátási és életvezetési nehézségekben nyilvánul meg. A demenciát mutató személyekre jellemző, hogy többségük otthonukban magányosan élnek, nincs olyan személy, aki ápolásukról, ellátásukról gondoskodna, kapcsolatrendszerük nincs. Sokszor komoly higiénés problémák mellett önmagukra és környezetükre is veszélyt jelentő körülmények között élnek. Megtagadják az együttműködést, a segítést. A problémát egyrészt az intézmények közötti jobb együttműködéssel, másrészt a „demens" nappali ellátás nyújtásával lehet megoldani, amellyel az érintettek körülményei javíthatóak.
Egyre több a mentális problémákkal, a demencia tüneteivel küzdő idős személyről érkezik jelzés, rendszerint a környezetéből, az egészségügyi intézményektől, rendőrségtől. Többségük súlyos problémával küzd, és ellátás nélkül van.

A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ demencia tanácsadás keretében a demencia kórképben szenvedő személyek professzionális és informális gondozásában érintettek részére módszertani támogatást és segítségnyújtást vezető szakértői feladatok ellátásával - az EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001 azonosítószámú - kiemelt projektben vett részt. A járványügyi helyzet kapcsán konzultáció a programban résztvevő társintézménnyel (Biatorbágy és Budapest Főváros V. kerület), nehézségek és megoldási javaslatokat egyeztettek. A folyamatban lévő eseteik száma: (tanácsadás, családlátogatás): 10 fő, kapcsolatfelvétel: 16 fő esetén történt.

Kerületünkben található nem önkormányzati intézmények, akik aktívan részt vesznek az idős ellátásban a Magyar Pünkösdi Egyház (MPE) Országos Cigánymisszió Segítő Szolgálat (Gizella u. 37.) házi segítségnyújtás biztosításával kapcsolódik a kerület szociális ellátórendszeréhez; Myrai Vallási Közhasznú Egyesület nappali ellátása, az utcai szociális munka és éjjeli menedékhely működtetésével nyújt ellátást hajléktalan idős személyek számára is.

Szakember segítségével elindulhat az **Alzheimer Cafe (Memória Kávézó),** - nemzetközi holland mintára - létrejött olyan segítő közösség, ahol az Alzheimer-kórban, illetve a demencia más típusában érintettek, családtagok, gondozók, valamint a téma iránt érdeklődők hallgathatnak meg szakértői előadásokat. Támogatói légkörben kaphatnak választ kérdéseikre, valamint lelki támogatást egymástól havi egyszeri, fix időpontban.

A demenciában szenvedő idősek számára nappali ellátást biztosító demens-ellátás nem működik, az alapellátás szolgáltatási kínálatából még hiányzik a családtagoknak kínált szolgáltatás.
Fontos az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az idős korban igénybe vehető szolgáltatások lehetőségeinek megismertetése.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Mind a főváros, mind a kerület kulturális élete gazdag. A jelentős kulturális intézmények a főváros tulajdonát képezik.
A kerület által nyújtott kulturális, közművelődési szolgáltatások jó minőségűek, egy része kerület minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Az

idősek többségének a kultúrára, szórakozásra már kevés pénze marad. Azonban Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. foglakozásain, színházi előadásain kedvezményesen vehetnek részt, amelyre egyre nagyobb az igény. Igyekeznek kihasználni az egyesületek, idős - „klubok" adta lehetőségeket, ahol ingyenesen vagy nagyon kedvezményesen jutnak kulturális és szórakozási lehetőséghez.
Az Önkormányzat a nappali ellátás keretében (idősek klubja) szervezi a klubtagok részére a programokat. Az idősek nappali ellátása során folyamatosan gondoskodnak a klubtagok hasznos időtöltéséről, szórakozásáról, magányuk oldásáról, társas kapcsolatok alakulásáról. A programok összeállításánál figyelembe veszik az idősek érdeklődési körét, az igényeit.
Népszerűek az irodalmi órák, verses délutánok megtartása, filmvetítés, zenehallgatás. A klubtagok szeretnek kártyázni, társasjátékot játszani, és kreatív foglalkozásokon részt venni.
Közkedvelt a színházak, múzeumok látogatása. Sokszor adódik alkalom zenés összejövetelek szervezésére, ezt különösen szeretik.
A Zuglói Polgármesteri Hivatal is több alkalommal biztosított ingyenes színház és koncertjegyet a klubtagoknak, akik tekintélyes létszámmal vettek részt ezeken az eseményeken.
A különböző rendezvényeken, amelyeket a Zuglói Polgármesteri Hivatal rendez, mindig nagy az érdeklődés, és sok a résztvevő.
Az Önkormányzat számára fontos, hogy az idős korosztály számára a közművelődés eszközeivel a tanulási lehetőségeket megteremtse, ezért a szellemi frissesség megőrzése érdekében fontos az új tudás megszerzése.
A Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. az idős lakosság szabadidejére és érdeklődésére is építve a közművelődés eszközeivel a kulturált szabadidő eltöltés, az ismeretszerzés, az önfejlesztés, a hagyományőrzés, a művészetek, a sport terén több száz különböző programot valósít meg. Többek között: egészséggel kapcsolatos rendezvények, színházi előadások, nyugdíjas klubfoglalkozások.
Fontos a meglévő programok, kezdeményezések kommunikációja, a folyamatos tájékoztatás, hiszen a kerületben számos olyan szolgáltatás, program, intézmény működik, ami az idősek érdekében elismerésre méltónak tekinthető. Azonban erről sok esetben csak érintettek tudnak, és vannak olyanok személyek is, akik egy-egy szolgáltatást, programot igénybe vennének, ha lenne információik róla.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról nem áll rendelkezésre releváns információ. Az idősödő és idős emberek bizonyos területeken széles körű szakismeretekkel rendelkeznek, ugyanakkor az információs-kommunikációs technológiai ismeretek terén a fiatalabb korosztályokhoz képest le- és elmaradások tapasztalhatók. A fiatalabb generáció informatikai jártassága egyértelmű, ők segíthetik az idősebb korosztály fejlődését is e téren.

d) a generációk közötti programok

A társadalmi kohézió egyik alapfeltétele a különböző generációk közti egészséges kapcsolódás. Napjainkban a családok sok esetben szétesnek, szétszóródnak, a generációk együttélése ritkán valósul meg. Valamennyi korosztály megérzi az intergenerációs kapcsolatok hiányát. Az idősek esetén csökken a társadalmi aktivitás szintje. A generációk közötti együttműködéshez tartoznak a közösségfejlesztő programok, amelyre jellemző, hogy az idősek aktívabban vesznek részt. A fiatalok részvétele és együttműködése az idősebb korosztállyal nő a közösségfejlesztők által is szervezett folyamatokban. A fentiek megvalósításához lakossági és a civil szervezetek részéről szervezés és kapacitás szükséges.
A generációs szakadékot szolgálhatja a nagyszülői gyermekgondozási segély. Hagyomány a kerületben, hogy az óvodások a nyugdíjas pedagógusokat köszöntik.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalomszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; védőoltások beadására (influenza ellen, COVID-19 járvány elleni). Fontosak az idősödő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadások, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód megismerésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, továbbá a testi és lelki egészség megőrzéséhez (Zuglói Egészségfejlesztési Iroda programjai: életmódváltás, speciális beteg klubok, életmód tanácsadások, egészségfejlesztő közösségi programok).

A meglévő szolgáltatások, pénzbeli és természetbeni ellátások célzott biztosítása meghatározó az idősek létbiztonsága szempontjából.
- A Szoctv. többféle szolgáltatást tesz elérhetővé az idős emberek számára. Az Önkormányzat egy kiszámítható és a változásokhoz is igazodni tudó szolgáltatási rendszert működtet. Az idősek nappali ellátása keretében az időskorú személyek megfelelő módon, aktívan és tartalmasan tölthetik idős éveiket. A Zuglói Szociális Szolgáltató Központ az ellátotti igények változásaira képes reagálni, mint például: a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás folyamatos igényekhez igazodó biztosítására.
A szociális rendelet alapján a 90. év feletti személyek jövedelmüktől függetlenül térítésmentesen vehetik igénybe az alapellátást (étkezés, házi segítségnyújtás stb.).

Az Önkormányzat az időskor életjáradékkal történő támogatása keretében életjáradéki szerződést köt a 65. életévet betöltött vagy annál idősebb, budapesti lakással rendelkező lakossal, lakása tulajdonjogának átruházása fejében. Az életjáradéki jogosultat életjáradéki előleg, élete végéig rendszeres (havonként fizetendő) pénzösszeg, a lakáson holtig tartó használati jog illeti meg, amelyért lakbért, használati díjat nem kell fizetnie.

Idősek biztonságának további két meghatározó eleme az otthonuk védelme, a lakásbetörések megelőzése, a 60 év felettiek áldozattá válásának elkerülése. Az idős állampolgárok a bűnelkövetések szempontjából fokozott veszélynek kitett csoport. Tapasztalatok szerint kevés ismerettel rendelkeznek a potenciális veszélyeket illetően. Feladat az idősek részére az áldozattá válás megelőzését szolgáló ismeretek terjesztése, felhívni a figyelmüket a fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, részükre figyelemkeltő előadások, ismeretterjesztő anyagok minél szélesebb körben történő eljuttatása. Ezért fontos a személyes biztonság, a saját tulajdonuk védelmében történő segítségnyújtás.

A jelenleg használatban levő Zuglói Térfigyelő Rendszer és annak folyamatos bővítése és korszerűsítése is erősíti és javítja kerület közbiztonságát és a lakosság biztonság-érzetét.[7]

Az Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet az idős korosztály egészségmegőrzésére, életminőségének javítására. Ezt a szemlétet tükrözi, az egyéni sajátosságokhoz igazodó sportolási lehetőségek biztosítása, nevezetesen az úszás, a séta és az ahhoz szükséges sporteszközök használata.

[7] Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata 2006-tól a kerület közbiztonságának javítása érdekében térfigyelő kamerák telepítését határozta el. 2006 óta folyamatosan bővülő kamerarendszer célja a közterületi bűncselekmények visszaszorítása, a szubjektív biztonságérzet növelése és a közrend, közbiztonság javítása. Jelenleg Zugló Térfigyelő Rendszere 233 működő térfigyelő kamerával rendelkezik (2022. évi adat ZKNP honlap). A térfigyelő kamerák telepítésének eredményeként a felszerelésük helyszínein a bűnügyi statisztikák javulását tapasztalják a bűnügyi szakemberek.

Zugló Önkormányzata a 2021. évben is térítésmentesen biztosította úszás lehetőségét a zuglói lakóhellyel rendelkező nyugdíjasok számára a BVSC Szőnyi úti uszodájában. Az ingyenes úszáslehetőség a nyugdíjasok körében nagy népszerűségnek örvend.

Budapest közkönyvtári ellátottságát a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtára (a továbbiakban: Könyvtár), valamint a kerületekben működő tagkönyvtárak biztosítják.
A Könyvtár és az Önkormányzat együttműködése a „Könyvet Házhoz" szolgáltatás biztosítására **segítséget jelent** azok számára, akik átmenetileg vagy tartósan házhoz kötöttek, fizikai állapotuk miatt személyesen **nem tudják a könyvtárat felkeresni és könyvet kölcsönözni.** Ezzel a szolgáltatással **elszigeteltségük jelentősen csökkenthető**. Az igénybevevők részére a **házhozszállítás ingyenes.**
A megkötött megállapodás értelmében a **Könyvtár vállalta**, hogy **könyvtári dokumentumait** az igénybevevők részére a **„Könyvet Házhoz" program keretében rendelkezésre bocsájtja**, valamint a programhoz **biztosítja könyvtárosainak közreműködését.**
A könyvtári dokumentumok kiszállítását, a célcsoportot jól ismerő Zuglói Szociális Szolgáltató Központ látja el a rendelkezésre álló kisbuszával. A könyvek, folyóiratok kiszállítása maximum havonta két alkalommal, alkalmanként 4 óra terjedelemben történik.
Alapvető cél az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.
Fontos az idősek informálása az elérhető szolgáltatásokról, az idősek részére biztosított juttatásokról..

A Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. telephelyein működik a **„Könyvet könyvért"** szolgáltatás, amely azt jelenti, hogy a kiolvasott könyv elcserélhető egy másik könyvre illetve a szabad polcról elvihető.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül élő demens személyek száma magas, ellátásuk nem biztosított	Érintett intézmények együttműködése, demens idős ellátás biztosítása.
Időskori egyedüllét, az elmagányosodás depresszív hatása jelentős probléma	A családtagok szemléletformálása a korosztály törődésével kapcsolatban. Közösségi terek fejlesztése. Idősek bevonása a helyi közösségi programokba. Idősek elmagányosodásának visszaszorítása. Iskolai közösségi szolgálatot végző középiskolások bevonása/érzékenyítése.
Idősek rendszerbe foglalt kommunikációja hiányos	Rendszeres tájékoztatás az idősek számára a helyi média igénybevételével.
Magas előfordulású megbetegedésekre preventív és szűrőtevékenységek szükségessége	Prevenciós szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása, szűrési programok számának növelése.
Áldozattá válás megelőzésére folyamatos prevenciós programok	Áldozattá válást megelőző előadások szervezése, az otthon védelmét szolgáló intézkedések.
Akadálymentesítés az önkormányzati fenntartású intézményekben nem teljes körű	Fizikai és infokommunikációs akadályok biztosítása az intézményekben.
Nem elegendő a munkájuk során emberekkel	Növekedjen a védett tulajdonságú csoportokba

foglalkozó kerületi önkormányzati (vagy fenntartott szervezeténél dolgozó) szakembereknek a száma, akik olyan speciális képzéseken és továbbképzéseken vesznek részt, amely a védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos ismereteket adnak	tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos továbbképzések biztosítása a kerületi önkormányzati intézmények szakemberei részére.

7. A fogyatékossággal élők helyzete, esélyegyenlősége

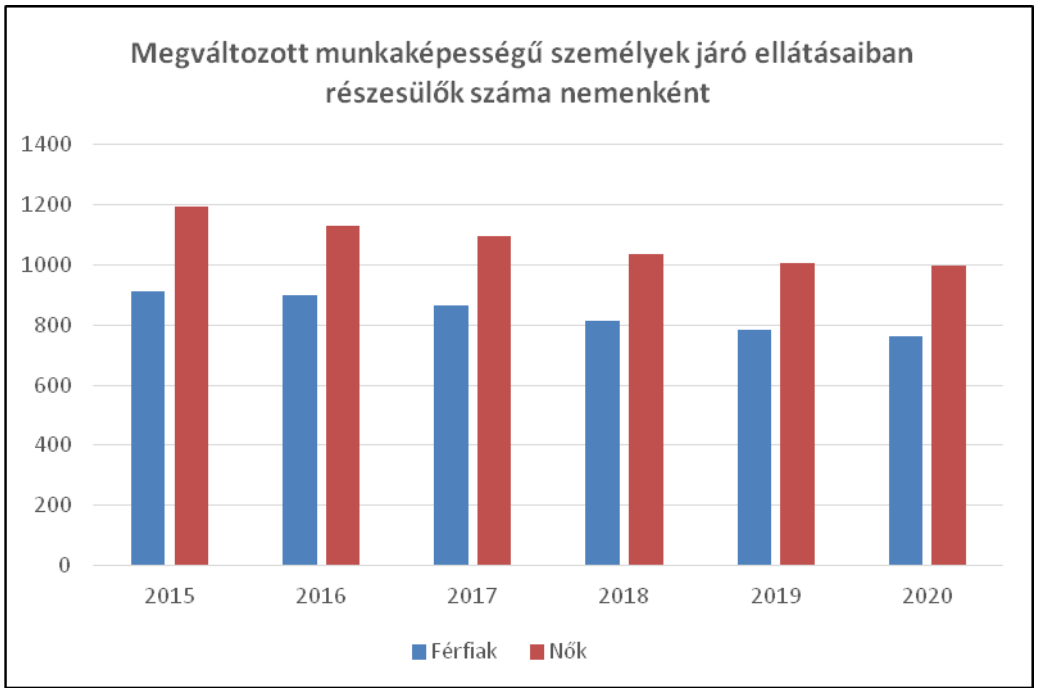
7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2015-2025. évekre szóló Országos Fogyatékosságügyi Program célja a fogyatékossággal élő emberek életminőségének javítása, önálló életvitelük és integrációjuk segítése.
A KSH 2011. évi népszámlálási adatai szerint 490 578 fő, azaz a népesség 4,9%-a, míg a fővárosi népességből 66 394 fő (a népesség 3,8%-a) vallotta magát valamilyen fogyatékossággal élőnek.
A fogyatékossággal élő személyek nagy része nem születésénél fogva sérült, demográfiai összetételükre jellemző az időskorúak magas száma, akik 41%-a a 65 év feletti korcsoportba tartozik, 28%-a fiatalabb 50 évesnél. A fogyatékossággal élők közel fele mozgássérült, ezt követően a leggyakoribb a hallássérültség, a gyengénlátás, és a vakság. A kérdésre ezzel együtt a megkérdezett fővárosi lakosok háromnegyede válaszolt.
A fogyatékossággal élő személyek száma 19%-kal, népességen belüli arányuk 0,8% ponttal csökkent tíz év alatt. A fogyatékossággal élő személyek között továbbra is több a nő (54%).

A kerületben fogyatékossággal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékossággal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.
A fogyatékossággal élő és a nem fogyatékossággal élő emberek korstruktúrája jellemzően eltér egymástól. A fogyatékossággal élők között kisebb (4,8%) a gyermekek és jóval nagyobb (57%) a 60 éves és idősebbek aránya. A nem fogyatékossággal élő emberek esetében ezek az arányok rendre 12 és 24%.
A fogyatékossággal élők 29%-ának az általános iskola 8. évfolyama, illetve az érettségi volt a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége. (Ez az arány a nem fogyatékossággal élő budapesti lakosok körében 15, illetve 33%.) Egyetemi, főiskolai végzettséget 19% szerzett, szemben a nem fogyatékossággal élő személyek 27%-val.
A fogyatékossággal élők közel fele, mintegy 30 ezer ember mondta magát mozgássérültnek.
A második leggyakoribb fogyatékosság a hallássérültség, amely a fogyatékossággal élő emberek 21%-át sújtja. Ezt követi a gyengénlátás és a vakság fogyatékossággal élőkön belüli 20%-os aránnyal. A nők körében a férfiakénál nagyobb a mozgás-, a látás- és a hallássérültek aránya. A fogyatékosság az érintetteket – válaszaik alapján – elsősorban a mindennapi életben, a közlekedésben, illetve a tanulásban és a munkavállalásban akadályozza.
Forrás: KSH Népszámlálás 2011. Területi adatok 23. oldal.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak** (TS 061)	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők** (TS 062)	**Összesen**
2015	913	1192	2105
2016	901	1132	2033
2017	864	1095	1959
2018	815	1034	1849
2019	784	1006	1790
2020	761	998	1759

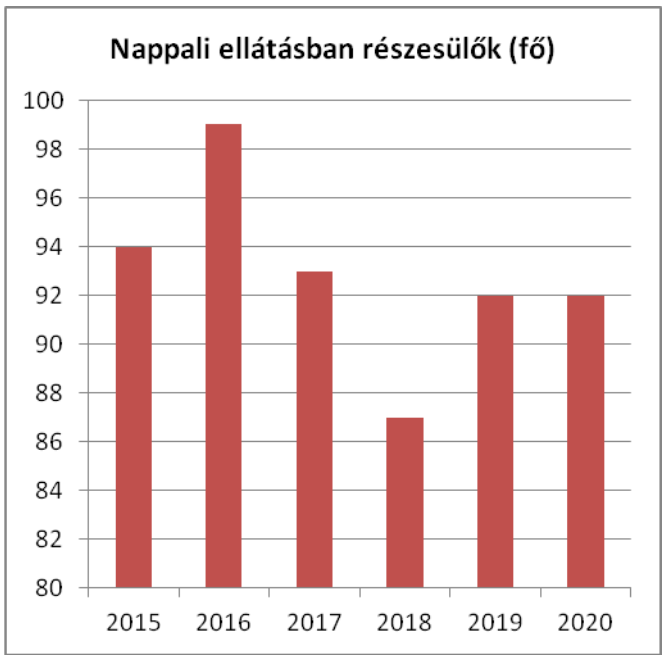
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességü személyeknek járó ellátásban összesen a 2020. évben 1759 fő részesült, amelyből a nők száma 998 fő. A rokkantsági és rehabilitációs ellátásban részesülök teljes átlaga 95 582 Ft/fő.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékossággal élők száma	
Év	**Nappali ellátásban részesülő fogyatékossággal élő személyek száma** (TS 128)
2015	94
2016	99
2017	93
2018	87
2019	92
2020	92

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Zuglóban a nappali ellátásban részesülő fogyatékossággal élők száma a 2019. és 2020. évben azonos volt, 92 fő.

Vakok és Gyengénlátók Közép-magyarországi Regionális Egyesületével a Képviselő-testület együttműködési megállapodást kötött, amely keretében az önkormányzat céljaival megegyezően fogyatékossággal élők nappali ellátását biztosító intézmény létrehozását segíti, helyiség biztosításával, amellyel a fogyatékossággal élő (látássérült) személyek részére a nappali ellátás igénybevételének a lehetősége bővül. Ezáltal fogyatékossággal élők nappali ellátása mellett lehetőség nyílik a látássérültek számára is nappali ellátás igénybevételére.

a) **fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás**

A tartósan egészségkárosodottak és a fogyatékossággal élők elsődleges jövedelmi forrása a rokkantsági nyugdíj (68%) vagy a rokkantsági járadék (14%).

A fogyatékossággal élő inaktív embereknek egy jelentős része folyamatosan ápolásra, gondozásra szorul, ami a családi körben élő fogyatékossággal élő ember esetében további családtagnak jelent állandó, a munkaerőpiactól távol tartó lekötöttséget.

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékossággal élő emberek munkaerő-piaci elhelyezkedési lehetőségei erősen behatárolódtak.

Az Önkormányzat a kerületi, fogyatékossággal élő és tartósan egészségkárosodott személyek foglalkoztatását az Zuglói Szociális Szolgáltató Központ „Patrónus" Nappali Otthona telephelyén biztosítja a megváltozott munkaképességű, fogyatékossággal élő személyek részére. A „Patrónus" Nappali Otthon 45 fő részére szervezi foglalkoztatást. A foglalkoztatottak által végzett munka sokszínű (csomagolás, borítékolás, címkézési munkák, gépi zsugorfóliázás stb.).

A Zuglói Polgármesteri Hivatalban 6 fő megváltozott munkaképességű munkatárs foglalkoztatása történik.

***b)* munkavállalást segítő lehetőségek**

A Zuglói Polgármesteri Hivatal, az önkormányzat intézményei, gazdasági társaságai a fogyatékossággal élő dolgozók helyzetét figyelemmel kíséri, minden lehetséges lépést megtesznek annak érdekében, hogy biztosítsák számukra a szakmai alkalmasságuk szerinti pozíció betöltését, feladatuknak tartják a fogyatékossággal élő munkavállalók munkavégzésének megkönnyítését és biztosítják számukra a megfelelő munkakörülményeket. A Zuglói Cserepes Kulturális Non-Profit Kft. 38 fős állományából 16 fő védett tulajdonoságú csoportba tartozó munkavállalót foglalkoztat. Részmunkaidőben foglalkoztatott személyek száma 13 fő.

***c)* hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén**

A fogyatékossággal élő személyeknek az elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata és az egyes munkahelyek megközelítése is nehezíti helyzetüket. A fogyatékossággal élő személyek hátrányos helyzetben a nyílt munkaerőpiacon, függetlenül attól, hogy mennyire képzettek. A fogyatékossággal élők körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2011. évi népszámlálás adataiból lehet kiindulni, amely 9%. A munkahelyek jelentős része fizikai szempontból és problémaérzékenysége alapján is alkalmatlan fogyatékossággal élő munkavállalók fogadására. A fogyatékossággal élő munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül.

Az egészségkárosodottak munkavállalási esélyei az országhoz hasonlóan a fővárosban is kedvezőtlenek. A megváltozott munkaképességűek esélye az integrált foglalkoztatási lehetőségek tekintetében kedvezőtlen, azaz a fogyatékossággal élő munkavállalók foglalkoztatását a piaci szféra nem minden esetben vállalja fel. A dolgozók döntő többsége nem piaci feltételek (és bérek) mellett foglalkoztatott.

***d)* önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok**

Kerületben a fővárosi átlagnál több, nagy múltú, fogyatékossággal élőket segítő és ellátó intézmény működik, ilyen például

- Zuglói Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (EGYMI),
- Gyengénlátók Általános Iskolája, EGYMI és Diákotthona,
- Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Diákotthona, Gyermekotthona és EGYMI,
- Vakok Állami Intézete,
- Siketek Nevelési Központja,
- Mozgásjavító Általános Iskola, Szakiskola, EGYMI és Diákotthon,

- Hallássérült gyermekek dr. Török Béla Speciális Óvodája, Általános Iskolája, EGYMI, és kollégium.

A Myrai Közhasznú Vallási Egyesület nappali ellátásának speciális szolgáltatása közé tartozik az, hogy mozgáskorlátozott hajléktalanok is igénybe vehetik az intézmény szolgáltatásait.

Az alábbi egyházi, civil szervezetek, intézmények részét képezik a kerület gyermekvédelmi és szociális ellátórendszerének. Az ellátást igénylők számára elősegítik a szolgáltatások közötti választás lehetőségét, hiányt pótolnak a szolgáltatásokban és az igények kielégítésében.

A támogató szolgálatok fontos kapcsolatot biztosítanak a fogyatékossággal élő személyek lakóhelye, munkahelye, iskola, intézmények és a közszolgáltatások között, ezért a kiemelt fontosságú a hozzáférés lehetősége.
- Magyarországi Református Egyház (Lázár, Lídia, Felebarát, Támasz, Reménység, Barnabás Református Támogató Szolgálataival) nyújt támogató szolgáltatása,
- Vakok és Gyengénlátók Közép-magyarországi Regionális Egyesülete „Louis Braille Támogató Szolgálat" támogató szolgáltatást biztosít.
- A Magyarországi Református Egyház „Filadelfia ház" nappali ellátást nyújt fogyatékossággal élő személyek számára.
- Magyar Pünkösdi Egyház (MPE) Országos Cigánymisszió - Segítő Szolgálat házi segítségnyújtás biztosításával kapcsolódik a kerület szociális ellátórendszeréhez.

A Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. közhasznú tevékenysége során művészetterápiás foglalkozásokat tart.

Megoldásra vár a fogyatékossággal élő személyek lakóotthoni vagy más közösségi ellátása, annak érdekében lakóhelyükön élhessék az életüket.

7.2 Fogyatékossággal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátások igénybevevői között jelen vannak fogyatékossággal élő személyek is, a szociális támogatások megállapítására vonatkozó szabályokat a szociális rendelet tartalmazza. A jövedelem számításánál úgynevezett jövedelemcsökkentő tényező kerül figyelembe abban az esetben, ha a háztartás valamelyik tagja egészségkárosodott, rokkantsági ellátásban részesül. A Kormányhivatal XIV. kerületi Hivatala 2020. évben 1 834 személy számára adott ki közgyógyellátás (alanyi és normatív alapon) igénybevételére jogosító igazolványt. (Forrás: TEIR) A kerület lakosai közül 267 fő részesül rokkantsági járadékban.
Kerületünkben rokkantsági és rehabilitációs ellátásban 2 240 fő részesül, a teljes ellátásuk összege 78 854 Ft/fő. (Forrás: Magyar Államkincstár Közgazdasági és Elemzési Főosztály)

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A fogyatékosság korai felismerésének meghatározó szerepe van a személy életminősége szempontjából. Fontos a fogyatékosság mielőbbi megállapítása (diagnózis felállítás), fogyatékossággal élő személy által elérhető fejlesztések szolgáltatások elérhetővé tétele. Különös jelentősége van a kisgyermekkori szűrésnek, korai egészségügyi diagnózis felállításának, szociális és

korai fejlesztési tevékenységeknek (gyógypedagógiai fejlesztő és tanácsadó tevékenység). Kiemelt feladat a szolgáltatásokkal kapcsolatos ismeretek átadása minden fogyatékossággal élő személy és családtagjaik számára.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzatoknak közszolgáltatást ellátó egységeikben az akadálymentesség szempontjainak legkésőbb 2013. december 31-éig kellett eleget tenni.

Az akadálymentesítés definíciói:

- Komplexen akadálymentes, azaz teljes körűen, az egész épületre kiterjedően a fizikai és az infó-kommunikációs akadálymentesítés megoldott. A fogyatékossággal élők bármelyike egyenlő eséllyel fér hozzá minden olyan szolgáltatáshoz, amelyet az intézmény nyújt, és amelyet a többség használhat.
- Részben akadálymentes megjelölést akkor alkalmazunk, ha az épület nem komplexen akadálymentes, azonban vannak akadálymentes részelemei.
- Egyáltalán nem akadálymentesített.
- A komplex mellett a részleges akadálymentesítés is csak az épületek kevesebb, mint felénél történt meg. A 12 bölcsődei épületből 1 komplexen, 10, azaz 83% tekinthető részben akadálymentesnek. 10 bölcsődébe csak a bejutás és a mosdó került kialakításra, 1 bölcsődében – Mesevonat- komplex, akadálymentes bejárat és a mosdón kívül a feliratozás Braille írással is megtörtént, továbbá egy csoportban indukciós hurok került beépítésre, ami a nagyothallóknak nyújt segítséget.
- Az óvodák esetében 27 óvodai épületből 9, azaz 30%-os az arány.

Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft. 3 tagintézményében (ZIH, Lipták Villa Művelődési Ház, Cserepes Művelődési Ház) az akadálymentesítés nem illetve részlegesen megoldott. A Zuglói Civil Ház akadálymentes.

A szociális intézményeknek helyet adó épületek sincsenek sokkal jobb helyzetben. A 9 épület közül 4 esetében (44%) nem beszélhetünk semmiféle akadálymentesítésről, ami – tekintettel az itt ellátott speciális igényű célcsoportokra – kifejezetten kedvezőtlen aránynak tekinthető.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. A KMOP-4.5.3-10-11-2011-0050 számú „Egyenlő esélyű hozzáférés a helyi közszolgáltatásokhoz" című projekt, célja a Zuglói Polgármesteri Hivatal teljes körű akadálymentesítése volt.

A projekt keretében a Fővárosi Kormányhivatal XIV. Kerületi Hivatala által használt helyiségek (Okmányiroda, ügyfélváró, Népesség és Anyakönyvi Osztály) komplex akadálymentesítése valósult meg. A komplex akadálymentesítés keretében fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés segíti az arra rászorulókat. Többek között 2 db új akadálymentes parkoló, biztonságosabb rámpa, lépcső mellé új korlát került kialakításra. A közlekedők átjárhatósága és a helyiségekbe való bejutás biztosítására egyes nyílászárók átalakításra kerültek, továbbá a földszinten új akadálymentes WC kialakítása valósul meg. Infókommunikációs akadálymentesítés keretében, Braille-írással ellátott funkciójelző táblák kerülnek fel az akadálymentesítéssel érintett helyiségek bejáratára, továbbá hangos térkép készül az intézményről. A főbejáratnál egy tájékoztató információs tábla készült tapintható térképpel, valamint az információs pult akadálymentessé vált. A hallássérülteket segíti a 2db mobil indukciós készülék (speciális hallást segítő eszköz hallókészülékhez).

KMOP-4.5.2 kódszámon „Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások komplex-, valamint bölcsődék önálló fejlesztése” címen sikerült megvalósítani a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Szolgálat akadálymentesítését.

A megemelkedő kliensszám miatt a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ infrastrukturális háttere már nem volt elegendő a szolgáltatások ellátásához, ezért azt fejleszteni kellett. A beruházás során összesen 12 új dolgozószobát és helyiséget alakítottak ki. A szakemberek elvégezték a Központ teljes épületének korszerűsítését (660 m^2), mely során a környezeti fenntarthatóság szempontjait is figyelembe vették. Az épület felújításával előreláthatóan 20%-os energia megtakarítást érnek majd el a későbbiekben. Megtörtént az intézmény teljes épületének komplex akadálymentesítése is. A komplex akadálymentesítés magába foglalja a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést is. Szükséges az intézmény könnyebb megközelítése miatt az információs táblák (útbaigazító táblák) elhelyezése. Az akadálymentesítést rövid időn belül kell megoldani a lakosság elégedettségének javítása érdekében.

Fontos feladat a fejlesztés területén a mozgáskorlátozottak számára az akadálymentes közlekedés feltételeinek biztosítása. Az akadálymentesítés az Integrált Településfejlesztési Stratégia kidolgozása során került áttekintésre Az akadálymentesítés nem teljes körű, számos intézmény esetén részleges.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékossággal élő emberek helyzetét különösen nehezíti, hogy az akadálymentes közlekedés, a hivatalok és szolgáltató szervezetek akadálymentes megközelítése, elérése, a szolgáltató infrastruktúra akadálymentessége az erőfeszítések ellenére sem megoldott.

Sajnos a legtöbb fővárosi és kerületi közszolgáltató intézmény nem rendelkezik elég forrással ahhoz, hogy nem csak az intézmény belső terét, hanem annak közvetlen külső környezetét is akadálymentessé tegye, így jelentős mértékben sérülhet a fogyatékossággal élő emberek esélyegyenlősége a szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén is.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt feltétel az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A leggyakoribb akadályt a gyalogos átkelőhelyen és a tömegközlekedés megállóhely - szigetein a kiemelt szegélyek okozzák. Az érintett személyek útvonalain, a gyalogos átkelőhelyeken a szegély lesüllyesztése, a biztonságos átkelés elősegítésére pedig a középső gyalogos védősziget nyújt megfelelő megoldást.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodik a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

***f)* fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.)**

A kerületben a fogyatékossággal élők részére a Magyarországi Református Egyház több támogatószolgálatával és a fogyatékossággal élő nappali ellátásával, a Vakok és Gyengénlátók Közép-magyarországi Regionális Egyesülete is támogató szolgálata működtetésével segíti a kerületben élő fogyatékossággal élő személyek ellátását.

Az önkormányzat a „Patrónus" Nappali otthonban fogyatékossággal élő személyek nappali ellátását látja el 45 férőhelyen.

***g)* előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)**

A „Patrónus" Nappali Otthonban fogyatékossággal élő személyek nappali ellátására épülő fejlesztő foglalkoztatás történik, amellyel az egyébként is alacsony ellátással rendelkező személyek jövedelemhez jutnak. Az intézmény a különböző terápiás foglalkoztatások biztosításával javítja az ellátottak életminőségét.

Az önkormányzati rendelet alapján névjegyzékbe történt felvételi kérelem során vagy szociális bérlakásra pályázó esetén előnyben részesül (többletpont) amennyiben fogyatékossággal élő személy, azt igazolni tudja.

A szociális juttatásokra, ellátásokra vonatkozó szabályozásnál a feltételek azonosak, kivéve a disregard jövedelem-számítást, ahol jövedelemcsökkentő tényezők kerülnek figyelembe vételre a szociális rendelet 1. melléklete szerint.

Az Önkormányzat a Vakok és Gyengénlátók Közép-magyarországi Regionális Egyesületét „A közösség lámpásai" projekt által elért eredmények alapján partneri együttműködés keretében támogatja.
Vakok és Gyengénlátók Közép-magyarországi Regionális Egyesülete 2014. óta a kerületben frissítő és gyógymasszázs szolgáltatást nyújt látássérült masszőrökkel a Hermina úti és az Őrs vezér téri szakrendelőkben valamint az Uzsoki Utcai Kórházban, a betegek nagy megelégedésére. A Zuglói lakosok számára a szolgáltatás kedvezményesen vehető igénybe a masszázs szolgáltatás nyújtását az önkormányzat támogatja.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A Mozgássérültek Budapesti Szervezete helyi szervezetét az önkormányzat pénzbeli támogatás nyújt a programjaik megvalósításához, mint például az „Esélyegyenlőség napja".

Az önkormányzat szintén pénzbeli támogatással segíti látássérültek rendezvényeit (Fehér Bot világnapja, Közösség lámpásai projekt folytatását).

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossággal élő családban élő emberek segítése a szociális alapszolgáltatásokkal, továbbá magas minőségű lakhatási szolgáltatással. A fogyatékossággal élő személyek társadalmi befogadása érdekében szemléletformáló programok.

Budapest Főváros főpolgármestere 2019. december 3-án szándéknyilatkozatot írt alá a Lépjünk, hogy léphessenek! Közhasznú Egyesülettel, azzal, hogy egyetért a fogyatékossággal élőket segítő szociális

alapszolgáltatások fejlesztésével, ezért vállalta a következő 5 évben a kerületekkel való együttműködést, a fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlősége terén többek között a lakhatás, személyi segítő szolgáltatás kialakítását, elérhető információs bázis kialakítását.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossággal élő helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Komplex akadálymentesítés nem megoldott	Ütemterv alapján a hiányosságok megszüntetése.
Preventív és szűrőtevékenységek a magas előfordulású megbetegedésekre	Egészségügyi szűrővizsgálatra történő eljutás segítése.
Fogyatékossággal élő emberek személyre szabott szükségleteinek biztosítása	Fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatását és életminőségét javító ellátások biztosítása, valósuljon meg a fogyatékossággal élő emberek nyílt munkaerő-piacra való visszatérését elősegítő, életviteli készséget fejlesztése.
Egyre több az autizmussal élő személy, akik speciális célcsoportot alkotnak, speciális nevelési igényekhez igazodó nevelés, oktatás	Speciális szükségletű szolgáltatás monitorozása Autizmus szempontú akadálymentesítés, a bölcsődékben és az óvodákban az autista gyermekek szakmai segítése, saját szakemberekkel, inkluzív körülmények között, speciális játszóterek kialakítása.
Probléma a többségi társadalom érzéketlensége és az információ hiánya a fogyatékossággal élő problémáival kapcsolatosan	Vakok Állami Intézetével kötött együttműködési megállapodás alapján és Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Egyesületének közösség lámpásai mentori hálózat közreműködésével érzékenyítő tréningek, foglalkozások szervezése.
Szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadálya	A hivatal nagy nyilvánosságot érintő rendezvényeit (pl. közmeghallgatás) teljesen akadálymentes helyen rendezi meg, előzetes igény esetén jeltolmács biztosítása, fogyatékossággal élő személyek lakóotthoni vagy más közösségi ellátása.
Védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatban nem naprakész a kerületi önkormányzati intézmények szakembereinek ismerete	Védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos továbbképzések biztosítása a kerületi önkormányzati intézmények szakembereinek.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
lakónépesség folyamatos csökkenése	A kerület vonzóvá tétele, a kerületben megfelelő minőségű szolgáltatások biztosítása (egészségügyi, szociális, általános szolgáltatások, közlekedés).
informatikai tudás hiányosságai	A romák, idősek, gyermekek részére infokommunikációs ismeretek átadása.
közösségi terek hiánya	Közös programok megvalósítása lehetőségeinek szélesítése az elfogadás szintjének növelése érdekében.
érzékenyítés	Valamennyi célcsoportot érintően érzékenyítés az elfogadásra. Iskolai közösségi szolgálatot végző középiskolások bevonása/érzékenyítése.
prevenció, egészséges életmódra való nevelés, szűrőprogramok népszerűsítésének hiánya	A helyi médiában nagyobb nyilvánosság biztosítása a különböző programoknak.
akadálymentesítés	Minden célcsoportot érintően a teljes akadálymentes környezet kialakítása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt, a Nemzeti Civil Alapprogramról. Ezzel elismerte a szervezetek működési feltételeihez források biztosításának szükségességét. Kerületünkben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az önkormányzat látókörébe főleg azok a civil szervezetek kerültek, amelyek együttműködnek a településsel, támogatást kérnek és/vagy valamely programokban együttműködnek az önkormányzattal, intézményeivel, vagy gazdasági társaságaival.
Az Önkormányzat pályázati úton, egyedi kérelmek alapján támogatja a szervezeteket, azok alapszabályában szereplő tevékenységével kapcsolatos programjai, rendezvényei költségeit.
Jelentős civil szervezetek többek között a kerületben:

- Nagycsaládosok Országos Egyesülete,
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület,
- Magyar Vöröskereszt XIV. Kerületi Szervezete,
- Mozgássérültek Budapesti Egyesülete (XIV. kerületi Szervezete),
- Szociális és Rehabilitációs Alapítvány,
- Nagyzugló Törökőr Kulturális és Szociális Közhasznú Egyesület,
- Vakok és Gyengénlátok Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete,
- Vakok és Gyengénlátok Hermina Egyesülete,
- Siketvakok Országos Egyesülete,
- Lelki Egészségvédő Alapítvány,

- Tiszta Jövőért Közhasznú Alapítvány,
- EgészségPorta Egyesület,
- TündérPakk Alapítvány,
- Oltalom Karitatív Egyesület,
- Myrai Vallási Közhasznú Egyesület,
- Segítséggel, Jó Szívvel Közhasznú Alapítvány,
- Családcentrum Alapítvány,
- Anyák az Anyákért Alapítvány,
- Studium Generale Egyesület,
- Zuglói Nagycsaládosok Egyesülete.

Az Önkormányzat a döntései előkészítésébe bevonja a civilszervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismeri, és tiszteletben tartja, partneri viszonyt alakított ki.
A Zuglói Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület a bűnmegelőzésben, a Zuglói Nagycsaládosok Egyesülete a nagycsaládosok mindennapi életében, a Vöröskereszt XIV. kerületi szervezete, a TündérPakk Alapítvány a segítségre szoruló személyeknek segítséget nyújt, a Mozgássérültek Budapesti Egyesületének a XIV. kerületi Szervezete a fogyatékkal élőknek nyújt segítséget. Lelki Egészségvédő Alapítvány, Családcentrum Alapítvány prevenciós tevékenységet lát el. Tevékenységükkel segítik a különböző célcsoportokat a hétköznapi életben, mindennapjaikban.

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV**.** törvény elfogadásával az Országgyűlés elismerte, hogy a civil szervezetek a társadalom alapvető egységei, amelyek folyamatosan hozzájárulnak közös értékeink mindennapi megvalósulásához; valamint a civil szervezetek működési alapjainak megteremtése, társadalmilag hasznos és közösségteremtő tevékenységük elismerése, közérdekű, illetve közhasznú tevékenységük támogatását.

***b)* helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása**

Az Önkormányzat minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik segíteni és támogatni a társadalmi önszerveződésre épülő civil szervezeteket. Évek óta minden évben egy alkalommal pályázat útján támogatásra kerülnek azon civil szervezetek, egyházak alapítványok, sportegyesületek, amelyek a kerülethez kapcsolódó vagy kerületi lakosokat érintő programokat szerveznek (nyitott programok), az önkormányzat közigazgatási területén belül székhellyel rendelkeznek, illetve helyi szervezetük az önkormányzat közigazgatási területén belül működik. Az Önkormányzat és a kerületi szervezetek közötti aktív, rendszeres kapcsolat és a közös munka tapasztalatai az, amely alakítja az együttműködés tartalmi elemeit. A partneri együttműködés alapfeltétele pedig a folyamatos, rendszeres és hatékony kommunikáció, mely mindkét félnek az elemi felelőssége. Az Önkormányzat továbbra is szeretné a kiépített kapcsolatrendszert megtartani és a jövőben még jobban erősíteni.

***c)* önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása**

A Rákos-patak menti társulás, együttműködési megállapodás megkötése megtörtént. Az együttműködési megállapodást az Önkormányzat készítette elő.
Az együttműködés célja a Rákos-patak egységes revitalizációja, vízgazdálkodás fejlesztése, rekreációs - zöld folyosó létesítése, bicikli út Rákos-patak teljes hosszában való megvalósítása, tekintettel arra, hogy a Rákos-patak jelentős fejlesztési lehetőségeket kínál. Fontos ösztönző szerepe lehet, mint öko-turisztikai zöldfolyosó, kiemelt rekreációs terület, kerékpáros túraútvonal valamint

kulturális és közösségi tengely. Fontos szerepe lehet továbbá a hiányzó zöldfelületi kapcsolatok pótlásában is.

2013. június 17-én került sor Budapest Főváros XI. Kerület Újbudai Polgármesteri Hivatalban egy önkormányzatok közötti „**Magyarországi önkormányzatok együttműködési keret-megállapodása a helyi és országos szintű idősügyi helyzet javításáért**” című keret-megállapodás aláírására.
Európa szerte megfigyelhető társadalmi jelenség a népesség korstruktúrájának radikális változása, ezért az idősügyi helyzet megoldása innovatív és interdiszciplináris megoldásokat, az érintett területek között összehangolt együttműködést kíván, nemzeti és EU-s szinten egyaránt.
„Az egyik legfontosabb feladat az időskorú lakosság számára az aktív és minőségi időskor biztosítása, amely alapvető emberi jog. Ehhez megfelelő környezet, társadalmi elfogadás és ellátórendszer kialakítása is szükséges, valamint olyan hatékony megoldások, amelyek biztosítják, hogy az időskorúak ellátásából fakadó költségek ne emelkedjenek elviselhetetlen mértékűvé.
2012. második felében tizenkét partnerönkormányzat közös munkájának eredményeként létrejött az az együttműködés, amely lehetővé teszi a hazai idősügy támogatását és jó megoldások alkalmazását, helyi és országos szinten egyaránt.”[8]

„A közösség lámpásai” elnevezésű program, amely vak és gyengén látó emberek hatékonyabb érdekérvényesítését és közösségbe szervezését kívánja segíteni. A program szakmai irányítását a Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete végzi. A projekt elsődleges célja a vak és gyengén látó emberek érdekeinek képviseletén túl a látássérültek társadalmi integrációjának támogatása. A program során felkészített mentorok megkeresik a kerületben élő vak, gyengén látó, embereket, majd igényeket továbbítják az Önkormányzatnak. A mentorok maguk is vakok, gyengén látók, és egyéb megváltozott munkaképességűek. Az eredményes program megerősödve, komoly mentori hálózattá fejlődött, jelenleg Budapest 13 kerületében segíti a látássérülteket.
A közösségi mentorok a kerületben rendszeresen érzékenyítő programokat szerveznek óvodákban, iskolákban.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a 12 helyi nemzeti önkormányzattal (bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, ukrán, szlovák).
Zugló Önkormányzata pénzügyi eszközökkel segíti a nemzetiségi önkormányzatok programjainak megvalósítását, biztosítja elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített és tárgyi örökségűk védelmét.
A Zuglói Nemzetiségi Önkormányzatok, a Zuglóban működő oktatási és egyéb intézmények életében, valamint az általuk meghirdetett rendezvényeken és a kerület életét előmozdító folyamatokban tevékenyen részt vesznek. Nemzeti ünnepeik alkalmával is minden Nemzetiségi Önkormányzat képviselteti magát, a kerületi önkormányzat felkéréseinek maximálisan eleget tesznek, hogy a kerület életét könnyebbé és színesebbé tegyék.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időskorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az

8 Forrás : Magyarországi önkormányzatok együttműködési keret-megállapodása a helyi és országos szintű idősügyi helyzet javításáért – Preambulum: Újbuda Önkormányzatának szándéknyilatkozata a magyarországi időspolitika támogatásáért, lásd a Függeléket

alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

A Zuglói Cserepes Kulturális Közhasznú Non-profit Kft**.** elsődleges feladata a Zuglóban kulturális, szociális, hagyományőrző és egészségmegőrző területen tevékenykedő, aktív munkát végző civil szervezetek részére közösségi tér biztosítása, műhelymunkájuk és rendezvényeik szervezéséhez, lebonyolításához. A Nemzetiségi Házban a zuglói nemzetiségi önkormányzatok tarthatják rendezvényeiket, testületi üléseiket.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A legnagyobb munkaadók kerületünkben az IKEA, Magyar Posta, Siemens, Tesco.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok/Szociálpolitikai kerekasztal szervezése.

HEP Fórumok/Szociálpolitikai kerekasztal segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot/Szociálpolitikai kerekasztalt.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére.

A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése:

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	1. Munkanélküliek magas száma, ami növeli szegénységét, a nyílt munka-erőpiacra közvetítés, elszegényesedés és az anyagi szociális nélkülözés csökkentése	- Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ által működtetett álláskereső iroda általi kiközvetítés növelése, képzettségi szintjük emelésének támogatása, szociális ellátások és szolgáltatások fejlesztése
	2. Roma népesség átlagos életminősége, lakhatása az átlagnál rosszabb, a szegregációval veszélyeztetett területen a roma lakosság száma magasabb	- Átfogó problémakezelés szükséges, adatgyűjtés a szegregációs veszélynek kitett roma kisebbség szociális szükségleteiről, pályázati források igénybevételével
	3. Prevenciós szolgáltatások ismeretének hiánya	- Kerületi szűrések népszerűsítése, egészséges életmódra való nevelésre ösztönzés
	4. Szociokulturális hiányosságok, a hátrányos helyzet generációkon keresztül keresztüli öröklődése	- Kerületi szociális ellátórendszerben működő szociokulturális hiányosságok pótlását segítő felzárkóztató modulokat is tartalmazó munkaerő-piaci programban résztvevő védett tulajdonságú csoportokba tartozó tartósan munkanélküli ügyfelek számának növelése, a programok kapacitásának növelése, új programok bővítése
Gyermekek	1.Veszélyeztetett fiatal korosztály segítése, fiatal korosztály magára hagyottabb, mint a gyermek korosztály. A gyermekek közül kiemelt figyelmet igényelnek a szegénységgel veszélyeztetett családokban élők és a roma származású fiatalok. Iskolai lemorzsolódás magasabb aránya	- Prevenciós utcai szolgáltatások, segítségnyújtások számának (felvilágosító, utcai és közösségi programok) növelése a családsegítő által, Családsegítő szakembereinek közreműködése, „nyári iskola” korrepetálás, pótvizsgára történő felkészítés, tanoda létrehozása

	2. Egészséges életmódra, nevelés hiányossága, a szegénységgel veszélyeztetett családokban a megbetegedések aránya magasabb, mint kortársaiké	- Egészséges táplálkozás, egészségügyi felvilágítások tartása
	3. Többségi társadalom érzéketlensége a fogyatékkal élő (védett tulajdonságú) emberek problémái iránt, gyermekek elfogadó képességének mértéke alacsony	- Óvodások számára a védett tulajdonságú csoportokkal kapcsolatos érzékenyítés, ismeretátadás valósuljon meg, szolgáltató civil szervezetek bevonásával, ismeretadó érzékenyítő programok átadása
	4. Fogyatékkal élő gyermekek tanórán kívüli elfoglaltságának biztosítása, elsősorban a nyári szünidő idejére	- Nyári szünidőben a fogyatékkal élő gyermekek számára a tábor lehetőségének megszervezése
	5. Veszélyeztetett, csellengő gyermekek száma évről-évre emelkedést mutat	- A gyermekek esélyegyenlősége érdekében a prevenciós gyermekvédelmi szolgáltatások, programok szervezése, bővítése, közösségi tér létrehozása
	6. Agresszió már az óvodáskorban kezdődik	- „NyugiOvi” program kiterjesztése a kerület által fenntartott valamennyi óvodai csoportra
	7. A gyermekekkel foglalkozó szakemberek szemléletmódja nem egységes	- Szemléletmód váltás elősegítése az intézményekben, gazdasági társágokban, ahol gyermekekkel foglalkoznak, módszertani képzések számának növelése
	8. Kisgyermek számára nyújtott szolgáltatások egyhangúsága, infrastruktúra fejlesztéseinek elmaradása	- Bölcsődei szolgáltatások bővítése, infrastruktúra fejlesztése
	9. Nem ismert a kerületben élő ifjúság helyzet (igényei, elvárásai)	- Kutatás az érintett korosztályra vonatkozóan (ifjúságkutatás)
	10. COVID-19 járvány negatív hatásai miatt gyermekvédelmi ellátó rendszerre háruló teher	- Az ellátó rendszer hiányosságainak feltárása, jó gyakorlatok kialakítása, ajánlás kidolgozása
Nők	1. Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő család esetében a	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása

	szegénység kockázata magas	
	2. Kisgyermeküket egyedül nevelők, fogyatékossággal élő gyermeket nevelők, illetve több gyermeket nevelők számára nehéz a munkahelyi feladatok összeegyeztetése	- Kisgyermeket nevelő szülő részére foglalkoztatást segítő és tehermentesítő szolgáltatás biztosítása
	3. Családon belüli erőszak eseteinek számáról nincs adat, az országos tendenciákat figyelembe véve a jelzőrendszert (szakembereket) fel kell készíteni a fizikai bántalmazást megelőző preventív intézkedésekre	- A jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása, megismertetése a családok belüli erőszak különböző stációival, hogy már a fizikai bántalmazás előtt be tudjanak avatkozni
	4. Nemek közötti családi feladat megosztás kiegyensúlyozatlansága	- Nemek közötti családi feladatmegosztás kiegyensúlyozottsága érdekében a családoknak szóló a munkamegosztást ösztönző szemléletformáló kerületi programok, kampányok szervezése, előzetesen kapcsolat felvétel az ezzel foglalkozó civil szervezetekkel
	5. A Polgármesteri Hivatal és az Önkormányzat saját fenntartású intézményrendszerében a munkahelyi esélyegyenlőségi program megléte	- Jogszabályi előírás szerint aktualizált munkahelyi esélyegyenlőségi programok
Idősek	1. Egyedül élő demens személyek száma magas, ellátásuk nem biztosított	- Érintett intézmények közötti együttműködés, demens idős ellátás biztosítása
	2. Az időskori egyedüllét, az elmagányosodás depresszív hatása jelentős probléma	- A családtagok szemléletformálása a korosztály törődésével kapcsolatban. Közösségi terek fejlesztése. Idősek bevonása a helyi közösségi programokba. Idősek elmagányosodásának visszaszorítása Iskolai közösségi szolgálatot végző középiskolások bevonása/érzékenyítése
	3 A célcsoport részére nyújtott információ hiányos	- A helyi média által nyújtott lehetőséggel a tájékoztatás biztosítása
	4. Magas előfordulású megbetegedésekre preventív és szűrőtevékenységek szükségessége	- Prevenciós szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása, szűrési programok számának növelése

	5. Áldozattá válás megelőzésére folyamatos prevenciós programok	- Áldozattá válást megelőző előadások szervezése, az otthon védelmét szolgáló intézkedések
	6. Akadálymentesítés az önkormányzati fenntartású intézményekben nem teljes körű	- Fizikai és infokommunikációs akadályok biztosítása az intézményekben
	7. Nem elegendő a munkájuk során emberekkel foglalkozó kerületi önkormányzati (vagy fenntartott szervezeténél dolgozó) szakembereknek a száma, akik olyan speciális képzéseken és továbbképzéseken vesznek részt, amely a védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos ismereteket adnak.	- Növekedjen a védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos továbbképzések biztosítása a kerületi önkormányzati intézmények szakemberei részére
Fogyatékkal élők	1. Komplex akadálymentesítés nem megoldott az önkormányzati intézmények esetén	- Ütemterv alapján a hiányosságok megszüntetése
	2. Preventív és szűrőtevékenységek a magas előfordulású megbetegedésekre	- Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel segítése
	3. Fogyatékkal élő emberek személyre szabott szükségleteinek biztosítása	- Fogyatékkal élő személyek foglalkoztatását és életminőségét javító ellátások biztosítása
	4. Egyre több az autizmussal élő személy, akik speciális célcsoportot alkotnak, speciális nevelési igényekhez igazodó közoktatás	- Speciális szükségletű szolgáltatás monitorozása. Autizmus szempontú akadálymentesítés, speciális játszótér kialakítása integrált játszótéri eszközökkel
	5. Probléma a többségi társadalom érzéketlensége és az információ hiánya a fogyatékkal élő emberek problémáival kapcsolatosan,	- Vakok és Gyengénlátók Közép-magyarországi Egyesületével kötött együttműködési megállapodás keretében érzékenyítő tréningek, foglalkozások, nyílt napok szervezése
	6. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya	- A Hivatal nagy nyilvánosságot érintő rendezvényeit (pl. közmeghallgatás) teljesen akadálymentes helyen rendezi meg, előzetes igény esetén jeltolmács á biztosítása, fogyatékossággal élő személyek lakóotthoni vagy más közösségi ellátása

	7. Védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatban nem naprakész a kerületi önkormányzati intézmények szakembereinek ismerete	- Védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos továbbképzések biztosítása a kerületi önkormányzati intézmények szakembereinek
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	1.Lakónépesség folyamatos csökkenése	- A kerület vonzóvá tétele, a kerületben megfelelő minőségű szolgáltatások biztosítása (egészségügyi, szociális, általános szolgáltatások, közlekedés)
	2. Informatikai tudás hiányosságai	- Romák, idősek, gyermekek részére infokommunikációs ismeretek átadása elfogadás emelése
	3. Közösségi terek hiánya	- Közösségi terek kialakítása
	4. Érzékenyítés	- Érzékenyítő programokon történő részvétel biztosítása. Iskolai közösségi szolgálatot végző középiskolások bevonása/érzékenyítése
	5. Prevenció, egészséges életmódra való nevelés, szűrőprogramok népszerűsítésének hiánya	- Népszerűsítés valamennyi elérhető fórumon
	6. Akadálymentesítés	- Teljes akadálymentesítés valamennyi célcsoport számára

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló javításának lehetősége javul. Lehetőséget biztosítani hagyományaik kultúrájuk széles körben történő megismertetésére.
Fontos a mélyszegénységben élők életminőségének javításához szükséges feltételek megteremtése.
Kiemelt terület a gyermekek testi és lelki fejlődésének, megfelelő és biztonságos környezetük kialakításának, megtartása és fejlesztése.
Folyamatosan odafigyelést igényel az idős személyek részére a szociális, az egészségügyi szolgáltatások biztosítása, életminőségük javítása, a tevékeny időskor és a nemzedékek közötti szolidaritás elősegítése.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését. Támogatjuk a családbarát munkahelyek kialakítását.
Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a fogyatékossággal élő emberek másokkal egyenrangú állampolgárokként, a közösség elismert tagjaiként élhessenek. Hangsúlyt helyezünk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférésre, az akadálymentesítésre.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
1.	Lakónépesség folyamatos csökkenése	a kerület vonzóvá tétele, a kerületben megfelelő minőségű szolgáltatások biztosítása (egészségügyi, szociális, általános szolgáltatások, közlekedés)	lakónépesség fogyásának megállítása	Gazdasági program 2020-2024	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	szolgáltatások népszerűsítése és bővítése	alpolgármester	2027. 06. 30.	lakónépesség száma	költségvetési forrás	Kt. döntés alapján	
2.	Informatikai tudás hiányosságai	romák, idősek, gyermekek részére infokommunikációs ismeretek átadása, elfogadás növelése	magasabb szintű infokommunikációs ismeretek elérése	idősügyi stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024 Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia 2007-2032 Idősügyi nemzeti stratégia Országos fogyatékosságügyi program 2015-2025	infokommunikációs ismeretek fejlesztése az intézményhálózat bevonásával	alpolgármester, intézmények vezetői	2027.06.30.		intézményi költségvetések,	Kt. döntés szerint	

3.	közösségi terek hiánya	közösségi terek kialakítása	érintett csoportok speciális igényeinek figyelembevétel közösségi terek kialakítása, fenntartása	Gazdasági program 2020-2024	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia Idősügyi nemzeti stratégia Országos fogyatékosságügyi program 2015-2025	célcsoporthoz igazodó közösségi terek számának növelése,fejlesztése, kapcsolódó programok biztosítása	alpolgármester, gazdasági társaságok ügyvezetői, intézmények vezetői	2027.06.30	közösségi terek és programok, résztvevők száma	önkormányzati költségvetés	Kt. döntés alapján	
4.	Érzékenyítés	a lakosság érzékenyítő programokon történő részvétel biztosítása,	Probléma a többségi társadalom érzéketlensége és az információ hiánya	Vakok és Gyengénlátók Közép-magyarországi Egyesületével kötött együttműködési megállapodás	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia Idősügyi nemzeti stratégia Országos fogyatékosságügyi program 2015-2025	Érzékenyítő tréningek szervezése, igénybevétele KEHOP-1.2.1-18-2018-00033 Klímaváltozással kapcsolatos szemléletformálással és a helyi klimastratégia kidolgozására készült pályázat céljainak megvalósítása	alpolgármester, Intézmények vezetői, civil szervezetek	2027.06.30.	Tréningek száma, a tréningen résztvevők száma	Humánerő-forrás	Együttműködési megállapodásban foglaltak alapján	
5.	Prevenció, egészséges életmódra való nevelés, szűrőprogramok népszerűsítésének hiánya	Az érintett célcsoportok esetében a prevenciós szolgáltatások ismeretének hiánya, rossz egészségügyi állapot	szűrővizsgálatok szervezése, tájékoztatók tartása, szóróanyagok terjesztése a célcsoportok számára	Zugló Egészségfejlesztési terve, Zuglói Idősügyi Egészségfejlesztési koncepció Gazdasági program 2020-2024	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia 2007-2032	Kerületi egészségügyi szűrések népszerűsítése, érintett csoportok megkeresésével (védőnők, média, szórólapok, plakátok, helyi újság) Egészségtudatos	Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ Zuglói Egészségügyi Szolgálat, Védőnők, Zuglói Egészségfejlesztési Iroda Zuglói Roma Önkormány-	2027. 06. 30.	szűrések száma, résztvevők száma, rendezvények száma,	önkormányzat éves költségvetésnek előirányzatából, pályázati forrás	A lakosság egészségügyi állapota javul	

					Idősügyi nemzeti stratégia Országos fogyatékosságügyi program 2015-2025 Nők és férfiak társadalmi egyenlőségét elősegítő nemzeti stratégia, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” akcióterv (2021-2030	életmódra nevelést szolgáló programok, kezdeményezések, közös rendezvények szervezése és az érintett csoportok elérése VEKOP-7.2.3-17-1017-00007 Praxisközösség Zuglóban a magasabb szintű alapellátásért pályázat céljainak megvalósítása	zat					
6.	Akadály-mentesítés	teljes akadálymentesítés valamennyi célcsoport számára	valamennyi célcsoport számára a teljes akadálymentes környezetre történő törekvés egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása az önálló életvitelben	az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény, idősügyi koncepció, szolgáltatástervezési koncepció, IVS Gazdasági program 2020-2024	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Országos fogyatékosságügyi program 2015-2025 Idősügyi nemzeti stratégia	Az akadálymentesség megvalósítása	alpolgármester Zuglói Polgármesteri Hivatal Főmérnökség Pályázati Osztály Zuglói Városgazdálkodási Közszolgáltató Zrt.	2027.06.30.	Akadály-mentesített önkormányzati intézmények és közművelődési intézmények száma	önkormányzat éves költségvetésnek előirányzatából pályázati források igénybevétele	valamennyi célcsoportot érintően az esélyegyenlőség biztosítottá válik	
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1.	Mélyszegénységben élők és a romák munkavállal	Mélyszegénységben élők és a romák körében magas a munkanélküliek száma	Nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés segítése, foglalkoztatotta	szociális intézményi beszámoló	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Közfoglalkoztatás szervezése, Képzés/átképzés elősegítése	alpolgármester, Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ Állásles Iroda	2027. 06. 20.	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma, nyílt munkaerőpiacon	Önkormányzat éves költségvetési előirányzata, a személyi és tárgyi feltételek a Zuglói Család- és	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható	

	ási lehetőségeinek segítése		k számának emelése munkanélküli személyek képzése/át-képzésének elősegítése				Zuglói Városgazdálkodási Közszolgáltató Zrt.		elhelyezkedettek száma	Gyermekjóléti Központnál		
2.	Romák részére átfogó probléma kezelés, adatgyűjtés a szegregációs veszélynek kitett roma kisebbség szociális szükségleteiről	Roma népesség életminősége átlagos vagy átlag alatti, lakhatása az átlagnál rosszabb a szegregációval veszélyeztetett területeken.	A több probléma-területre - az oktatás, foglalkoztatás szociális és egészségügyi területre - egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, komplex program bevezetésével a romák hátrányainak csökkentése. Az eredmény hosszútávon várható.	IVS Antiszegregációs program Gazdasági program 2020-2024	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Zuglói Roma Önkormányzattal való együttműködés	alpolgármester Zuglói Polgármesteri Hivatal Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ	2027. 06. 30.	Benyújtott pályázatok száma, résztvevők száma,	részben önkormányzat éves költségvetésnek előirányzatából, pályázati forrás, személyi és tárgyi feltétel rendelkezésre áll	pályázat esetén projekt fenntartási időszakáig	
3.	Mélyszegénységben élők és romák számára a kerületi szűrések népszerűsítése, egészséges életmódra ösztönzés, nevelés	Prevenciós szolgáltatások ismeretének hiánya	Az érintett célcsoport esetében a prevenciós szolgáltatások ismeretének hiánya, rossz egészségügyi állapot	Zugló Egészség-fejlesztési terve, Zuglói Idősügyi koncepció Gazdasági program 2020-2024	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Kerületi egészségügyi szűrések népszerűsítése, érintett csoportok megkeresésével (védőnők, média, szórólapok, plakátok, helyi újság) Egészségtudatos életmódra nevelést szolgáló programok, kezdeményezések, közös rendezvények	Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ Zuglói Egészségügyi Szolgálat, Védőnők, Zuglói Egészségfej-lesztési Iroda Zuglói Roma Önkormányzat	2024. 06. 30.	szűrések száma, résztvevők száma, rendezvények száma,	önkormányzat éves költségvetésnek előirányzatából, pályázati forrás	A lakosság egészségügyi állapota javul	

						szervezése és az érintett csoportok elérése VEKOP-7.2.3-17-1017-00007 Praxisközösség Zuglóban a magasabb szintű alapellátásért pályázat céljainak megvalósítása						
4.	Mélyszegénységben élők generációkon átívelő problémái	Tapasztalataink és a segélyezési nyilvántartás szerint a szegénység egyes családok esetén, generációkon keresztül öröklődik	A célcsoport foglalkoztatásának javítása a szolgáltatások bővítésén keresztül		Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítésének keresése Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése		alpolgármester, Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ	2027.06.30.	Prevenciós programok száma, résztvevők száma	intézményi és az önkormányzati költségvetési lehetőségek alapján	Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható	
	II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1.	A megelőzés (prevenció) érdekében családsegítő szakemberei nek közreműködése, „nyári iskola” korrepetálás pótvizsgára történő felkészítésben, tanoda létrehozása	Gyermekek, fiatalok közül kiemelt figyelmet igényelnek a szegénységgel veszélyeztetett családokban élők és a roma származású fiatalok. Iskolai lemorzsolódásuk aránya magas.	Érintett fiatalok elérése rövid-, közép- és hosszú távon az iskolai lemorzsolódás csökkentése	Éves gyermekvédelmi beszámoló, intézmény szakmai programja, gyermekvédelmi koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024 Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia 2007-2032	A pótvizsgázó gyermekek elérése „nyári iskola” pótvizsga felkészítés időpont egyeztetés, megfelelő pedagógus biztosítása	alpolgármester Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ	2027. 06. 20.	Pótvizsgára felkészített gyermekek száma, Sikeres vizsgát tett gyermekek száma	önkormányzat éves költségvetésének előirányzatából	szolgáltatások szervezésével, bővítésével csökkenthető a veszélyeztettek, az iskolai lemorzsolódó gyermekek száma, a dolgozók képzésével magasabb színvonalú szolgáltatás biztosítható	
2.	A gyermekek esélyegyen-	A gyermekek egészségtelen étkezése, rendszeres sportolás	Cél minden korosztályi bontásban:	Vonatkozó jogszabályi előírás	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Egészséges étkeztetés folyamatos	Zuglói Egyesített Bölcsődék	2025. 06.20.	Intézményi étkeztetés igény- és	önkormányzat éves költségvetésének	folyamatosan működtethe-	

	lősége elősegítése érdekében egészséges életmódra (étkezés), egészségtu-datosságra, sportra nevelés prevenciós programok biztosítása, egészség-megőrzés a kisgyermek ek számára	hiánya, kisgyermekek fejlődési (beszéd, mozgás) problémái. Egészséges életmódra nevelés hiányossága, a szegénységgel veszélyeztetett családokban a megbetegedések aránya magasabb, mint kortársaiké.	gyermekek egészséges táplálkozására , fejlődésükre folyamatosan kell figyelni, feltételeit ismerjék meg. A szolgáltatók által elkészített ételek mennyisége és minősége az egészséges táplálkoztatás szempontjain ak figyelembe vételével készül. A gyermekek egészséges fejlődésének fenntartása rendszeres sportolási, mozgási lehetőségek biztosításával elérhető. Kisgyermek korban kiszűrni a gyermekek fejlődési problémáit az intézményekb en	intézmények szakmai programjai, munkatervei, Gazdasági program 2020-2024	2009-2024 Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia 2007-2032	figyelemmel kísérése, sportolási lehetőségek fejlesztése VEKOP-7.2.3-17-1017-00007 Praxisközös-ség Zuglóban a magasabb szintű alapellátásért pályázat céljainak megvalósítása	Zuglói Egyesített Óvoda Zuglói Egészségügyi Szolgálat védőnők Zuglói Sport- és Rendezvény-szervező Non-profit Kft, Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Ktf.		elégedettség méréseinek száma, sportolási lehetőségek bővülésé-nek száma, sport rendezvé-nyek száma, feltárt logopédiai esetek száma, feltárt mozgásfejlő dési esetek száma	előirányzatából, a polgármesteri hivatal, és intézményeik munkatársai, mint személyi feltétel	tő óvodai nevelési programba történő beépítés, intézmények szakmai programjai-ban foglaltak megvalósítás a, rendezvé-nyeken való részvétel, speciális étrendre szoruló gyermek száma, a kiszűrt fejlődési problémák fejlesztésé-nek száma	
3.	Óvodások számára a védett tulajdon-ságú csoportok-kal kapcsolatos érzékenyítés , ismeret átadás valósuljon	Többségi társadalom érzéketlensége a fogyatékkal élők problémái iránt, gyermekek elfogadó-képességének mértéke alacsony	Védett tulajdonságú csoportokkal kapcsolatos érzékenyítés, civil szervezetek bevonásával. A fogyatékkal élők iránti elfogadó-képesség	Óvodai Nevelés Országos Alap-programja Zuglói Egyesített Óvoda pedagógiai program	Országos Fogyatékosságügyi Program 2015-2025 Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia 2007-2032	Civil szervezetek felkérése az ismeretek átadására. Valamennyi óvodában érzékenyítő foglalkozások tartása Speciális intézmények	alpolgármes-ter, Zuglói Egyesített Óvoda vezetője	2024. 06.20.	megtartott felvilágosí-tó programok száma, programo-kon részt vett óvodások száma érzékenyítő programot	intézményi költségvetés, Személyi feltételek	pedagógia programba beépítés	

	meg a különböző óvodai programok keretében, szolgáltató civil szervezetek bevoná-sával, ismeretadó érzékenyítő programok átadása		természetessé válása			látogatása KEHOP-1.2.1-18-2018-00033 Klimaválto-zással kapcsolatos szemléletform álással és a helyi klimastratégia kidolgozására készült pályázat céljainak megvalósítása			megtartó civil szervezetek száma			
4.	A gyermeke esélyegyenl őségének biztosítása érdekében nyári napközis tábor biztosítása a fogyatékkal élő gyermekek számára	Fogyatékkal élő gyermekek tanórán kívüli elfoglaltságának biztosítása, elsősorban a nyári szünidő idejére	A fogyatékkal élő gyermek számára is szünidőben (nyári szünet) táboroztatási lehetőség biztosítása	Jogszabályi kötelezettség (Gyvt.) Gazdasági program 2020-2024	Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia 2007-2032	igény esetén a nyári szünidei táboroztatás biztosítása saját intézmény-rendszeren vagy megállapodás alapján	alpolgármes-ter, Jegyző Zuglói Sport és Rendezvény-szervező Non-profit Kft.	2027. 06.20.	részt vevő gyermekek száma	Személyi feltételek, költségvetési forrás	tervezéssel	
5.	Veszé-lyeztetett, csellengő gyermekek számára közösségi tér kialakítása	A közösségi tér kialakításához szükséges szakmai feltételek biztosítása a gyermekek esélyegyenlősége érdekében	csellengő gyermekekről adatgyűjtés igénylelmérés a közösségi tér programjaihoz	Gyvt. gyermekvédel-mi koncepció Gazdasági program 2020-2024	Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia 2007-2032	adatgyűjtés, igényfelmérés, programok szervezése	alpolgármester Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ igazgatója	2024. 06.30	részt vevő gyermekek száma, közösségi terek száma, programok száma	költségvetési forrás	csellengő gyermekek számának csökkenése	
6.	„NyugiOvi” program kiterjesztése a kerület által fenntartott valamennyi óvodai csoportra	Agresszió már az óvodáskorban kezdődik	Az óvodai bántalmazás megelőzése, a konfliktus-kezelés módszerével, amely viselkedés zavaros, agresszív kisgyermekek esetén is jól	Óvodai Nevelés Országos Alap-program ZEÓ pedagógiai program gyermek-védelmi koncepció	Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia 2007-2032	Szakmai segítség bevonásával a program meg-szervezése	alpolgármes-ter, ZEÓ vezető ZKNP	2024. 06. 20	Résztvevő óvodai csoportok száma Résztvevő kisgyermek ek száma, konflik-tusok számának mérése	intézményi forrás, személyi feltétel	résztvevő óvodai csoportok száma résztvevő kisgyermek-kek száma, konfliktu-sok számának csökkenése	

			alkalmazható.									
7.	Egységes szemléletmód kialakítása a gyermek-védelemmel foglalkozó intézményekb en, gazdasági társaságokban	A célcsoporttal foglalkozó szakember szemléletmódja nem egységes, fejlesztést igényel	A célcsoport felé irányuló szemléletmód váltás elérése, fejlesztése	gyermekvédelmi koncepció, ZEÓ pedagógiai program Gazdasági program 2020-2024	Gyvt. Szakmai módszertani ajánlások. Oktatási Hivatal pedagógus továbbképzési-rendszere	Továbbképzése ken, érzékenyítő programok biztosítása	alpolgármester, valamennyi gyermekekkel foglalkozó intézmény és gazdasági társaság	2027. 06. 30. .	programok száma, résztvevők száma,	Személyi, tárgyi és feltételek költségvetési forrás	intézmények szakmai, pedagógiai programjába beépülve fenntartható	
8.	A bölcsődei szolgáltatások bővítése egyéb kora gyermekkori gondozással (játszó-csoport)	Igényfelmérés, szolgáltatás bővítés kidolgozása, feltételek megteremtése	érintett korosztály ellátása szélesebb körben	Zuglói Egyesített Bölcsődék szakmai programja, módszertan	Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia 2007-2032	az új szolgáltatási elem bevezetése	alpolgármester, Zuglói Egyesített Bölcsődék vezetője	2023. 06. 30	igénybe vevő gyermekek száma	költségvetési forrást nem igényel	szolgáltatási lehetőségek bővülése, szülők foglalkoztatás ba történő visszatéréséne k segítése	
9.	Ifjúságkutatás elkészítése	Adatgyűjtés, interjúk és helyzetfelmérés	a helyi ifjúság élethelyzetének átfogó megismerése	gyermekvédelmi koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024	ifjúságkutatás elvégzése	alpolgármester ifjúsági tanácsnok	2023.06.30.	összegző elemzés	költségvetési forrást igényel	a kutatás eredménye a gyermekekkel foglalkozó intézmények stratégiájába beépülhet, döntéshozók számára információ	
10.	COVID-19 járvány következ-tében az ellátó rendszer nehézségeine k feltárása	járvány negatív hatással volt a gyermekekre, növekedett a gyermekvédelmi ellátórendszer leterheltsége	ez ellátó rendszer hiányosságai-nak felszámolása	Gyvt. gyermekvédelmi koncepció, gyermekvédelmi beszámoló 2021. év		jó gyakorlatok adaptálása, szakpolitikai ajánlások kidolgozása, a helyi ellátó rendszer nehézségeinek feltárása	alpolgármester, Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ igazgatója	2024.06.30.	elemzés, cselekvési terv készítése	költségvetési forrás szükséges	intézmény feladat ellátásának minőségi javulása	
	III. A nők esélyegyenlősége											
1.	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatás okról, ellátásokról az érintettek informálása	Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő egyszülős család esetében a szegénység kockázata magas	Egyszülős családok krízishelyzeté nek eladósodásá-nak csökkentése. Az alacsony jövedelemmel rendelkező	Gyvt., önkormányzati rendelet (szociális) Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ és a Zuglói Egyesített	Nők és férfiak társadalmi egyenlőségét elősegítő nemzeti stratégia, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” akcióterv (2021-2030)	Az érintett célcsoport tájékoztatása (ügyfélszolgál at, honlap, Zuglói Lapok) Zuglói Család- és Gyermekjó-léti Központ	Szociális területért felelős szakpolitikus, esélyegyenlőségi tanácsnok, Zuglói Polgármesteri Hivatal Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ,	2027.06.20.	Támogatás-ban részesülők száma, szolgáltatást igénybevevők száma	költségvetési forrás	Önkormányz ati döntés alapján folyamatos fenntartható	

			egyszülős családok tájékoztatása a szociális és a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételének lehetőségéről, továbbá a családok támogatását célzó pénzbeli és természetbeni juttatások igénybevételének, munkavállalási lehetőségekről	Bölcsődék szakmai programjai		Zuglói Egyesített Bölcsődék	jelzőrendszer tagjai Zuglói Egyesített Bölcsődék					
2.	Kisgyermekeket nevelő nők foglalkoztatását segítő és tehermentesítő szolgáltatások fejlesztése, bővítése	Nem elegendő a kisgyermeküket nevelő nők foglalkoztatását segítő és tehermentesítő szolgáltatások mértéke kisgyermeket nevelő nők foglalkoztatásának esélyei rosszabbak az átlagos munkavállalónál	Kisgyermeket nevelő szülő részére foglalkoztatást segítő és tehermentesítő szolgáltatás biztosítása bölcsődei játszóház, tanoda, szünidei táborok, intézmények meghosszabbított nyitvatartása,	Intézmények szakmai programja, pedagógiai programja	Nők és férfiak társadalmi egyenlőségét elősegítő nemzeti stratégia, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” akcióterv (2021-2030) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia 2007-2032	A Kisgyermeket nevelő szülők számára a foglakoztatást elősegítő képzések szervezése és az ehhez kapcsolódó gyermekfelügyeleten keresztül az egyedülálló anyák elhelyezkedési lehetőségeinek növelése, a korfiatal gyermekeknek az óvodai felvétele.	Szociális területért felelős szakpolitikus Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ Zuglói Egyesített Bölcsődék Zuglói Egyesített Óvoda	2025. 06. 20.	Résztvevők száma, Tréninget sikeresen elvégzők száma, Munkaerőpiacon elhelyezkedett nők száma	Az intézmény közalkalmazotti létszámának és költségvetési forrás biztosítása,	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható	
3.	A jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása,	Családon belüli erőszak eseteinek számáról nincs adat, az országos tendenciákat figyelembe véve a jelzőrendszert fel	Jelzőrendszer tagjainak folyamatos egymás közötti	Bűnmegelőzési Koncepció, 2009. évi LXXII. törvény gyermekvédel-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nők és férfiak	Adatgyűjtés, jelzőrendszer tagjainak felkészítése a preventív	Szociális területért felelős szakpolitikus, esélyegyenlőségi és ifjúsági	2024. 06.30.	Jelzett esetek, intézkedések száma, képzésen	Humánerőforrás, költségvetési forrás	Jelzőrendszer tagjainak együttműködése,	

	megismertetése a családok belüli erőszak különböző stációival, hogy már a fizikai bántalmazás előtt be tudjanak avatkozni	kell készíteni a fizikai bántalmazást megelőző preventív intézkedésekre. Nyomon követhető kommunikáció a jelzőrendszer tagjai között	informálása, érzékenyítő tréningek számának emelkedése	mi koncepció	társadalmi egyenlőségét elősegítő nemzeti stratégia	intézkedésekre, célzott szakmai ismeretek bővítése	tanácsnokok, Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ, Zuglói Egészségügyi Szolgálat (Védőnők) Intézmények gyermekvédelemmel foglalkozó munkatársai Civil szervezetek (NANE), Zuglói Közbiztonsági Non-Profit Kft.		résztvevők száma,		megalapozott szakmai ismeretek, tudás	
4.	Nemek közötti családi feladatmegosztás kiegyensúlyozottsága érdekében a családoknak szóló a munkamegosztást ösztönző szemléletformáló kerületi programok, kampányok szervezése, előzetesen kapcsolat felvétel az ezzel foglalkozó civil szervezetekkel	Nemek közötti családi feladatmegosztás, kiegyensúlyozatlansága	Családbarát gondolkodásmód erősítése érdekében családoknak szóló munkamegosztást ösztönző, szemléletformáló programok szervezése		„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” akcióterv (2021-2030	programok, családi napok szervezése	Szociális területért felelős szakpolitikus, Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ	2025. 06.30.	Programok száma, résztvevők száma	Humánerőforrás, intézményi költségvetés	intézményi programokkal fenntartható	
5.	A Zuglói Polgármesteri Hivatal és az önkormányzat saját fenntartású intézményre	Munkahelyi esélyegyenlőséget javító program szükségessége	jogszabályi előírás szerint aktualizált munkahelyi esélyegyenlőségi program	Munka Törvénykönyve, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nők és férfiak társadalmi egyenlőségét elősegítő nemzeti stratégia	esélyegyenlőségi programok jogszabály szerinti elkészítése aktualizálása, a munkahelyi	Jegyző érintett intézmények, gazdasági társaságok vezetői	2024. 06. 30.	Esélyegyenlőségi programok megléte, száma	humánerőforrás	jogszabályi előírás	

	ndszerében és a gazdasági társaságok-nál a munkahelyi esélyegyenlőségi program szükséges			szóló törvény intézmények, gazdasági társaságok esélyegyenlő-ségi programja		esélyegyenlős égi alapelvek mentén						
	IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1.	Demens személyek részére ellátás biztosítása, az érintett intézmé-nyek együttműkö dése a demenciá-val küzdő személyek segítése érdekében	Egyedül élő demens személyek száma magas, ellátásuk nem biztosított	Demens ellátás biztosítása	Gazdasági program 2020-2024	Szoctv. előírásainak való megfelelés (nappali ellátás)	A demens személy érdekében szükséges intézkedések megtétele (hozzátartozó keresése, szakorvosi vélemény kérése, hivatali eljárás lefolytatása amennyiben szükséges, ellátás megteremtése	alpolgármester Zuglói Szociális Szolgáltató Központ, Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ, Zuglói Egészségügyi Szolgálat	2023. 06.20.	Intézmény férőhelyszá ma intézményb en elhelyezette k száma elért demens személyek száma	Humánerőforrás, pénzügyi forrás	Kialakított és működtetett nappali ellátás	
2.	Az időskori egyedüllét, az elmagányo-sodás depresszív hatása jelentős probléma	Egyedül élők aránya magas (nők), elmagányosodás	Magányos-ság, elszigetelődés megelőzése, idősek életminőségé nek javítása Az elmagányo-sodás megakadá-lyozása érdekében változatos aktivitást segítő programok folyamatos szervezése Az	idősügyi koncepció, intézmények, gazdasági társaságok programjai Gazdasági program 2020-2024	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Idősügyi nemzeti stratégia	Az idősödéssel összefüggő újabb aktivitást fokozó lehetőségek keresése, tevékeny időskort szolgáló gyakorlatok alkalmazása, tapasztalatok elterjesztése, hasznos és sikeres példák felkutatása, Az aktivitást megőrző	alpolgármester, Zuglói Szociális Szolgáltató Központ, Zuglói Sport- és Rendezvény-szervező Non-profit Kft., Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft.	2025. 06.20.	Előadások száma, Előadáso-kon részt vevők száma, Sportren-dezvények száma Sportren-dezvényen való aktív résztvevők száma Kulturális programok száma, Résztvevők száma	önkormányzat éves költségvetésnek előirányzatából, Intézményiek, gazdasági társaságok költségvetése	Az intézmények gazdasági társaságok programjai alapján	

			idősek társadalmi és gazdasági szerepének növelése, az aktív időskor életminőségének javítása Iskolai közösségi szolgálatot végző középiskolások bevonása/érzékenyítése			programok szervezése, megrendezése						
3.	Idősek rendszerbe foglalt kommunikációja/tájékoztatása hiányos	Rendszeres tájékoztatás az idősek számára a helyi média igénybevételével	információk folyamatos közzététele	idősügyi koncepció, közzététel Zuglói Információs és Médiacsoport Kft.	Idősügyi nemzeti stratégia	folyamatos, aktuális közzététel KEHOP-1.2.1-18-2018-00033 Klimaváltozással kapcsolatos szemléletformálással és a helyi klimastratégia kidolgozására készült pályázat céljainak megvalósítása	alpolgármester, Zuglói Szociális Szolgáltató Központ, Zuglói Sport- és Rendezvényszervező Non-profit Kft., Zuglói Cserepesház Kulturális Non-profit Kft. Zuglói Információs és Médiacsoport Kft.	2023.06.30.	közzétételek információs lapok megjelenésének száma	önkormányzat éves költségvetésnek előirányzatából, Intézményiek, gazdasági társaságok költségvetése	média felületek folyamatos biztosítása	
4.	Prevenciós szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása, szűrési programok számának növelése	Magas előfordulású megbetegedésekre preventív és szűrőtevékenységek szükségessége	Idősek egészségi állapotának javítása, megbetegedések időbeni felismerése, megelőzése (prevenció)	Zuglói Idősügyi Egészségfejlesztési koncepció Idősügyi koncepció Gazdasági program 2020-2024	Idősügyi nemzeti stratégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	szűrővizsgálatok megszervezése, előadások, szóróanyagok VEKOP-7.2.3-17-1017-00007 Praxisközösség Zuglóban a magasabb szintű alapellátásért pályázat céljainak	Zuglói Egészségügyi Szolgálat, Zuglói Egészségfejlesztési Iroda	2023.06.30	szűrések, előadások, résztvevők száma	önkormányzati költségvetési forrás	szűrések, információk átadásának folyamatossága	

						megvalósítása						
5.	Idősek esélyegyenlőségét az áldozattá válás megelőzését az otthon védelmét szolgáló intézkedések	Az idős személyek gyakran válnak áldozattá	Idősek biztonság érzetének és helyzetének javítása	Közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Előadások szervezése, biztonsági rendszerek kiépítésének segítése, állandó felügyelet biztosítása	Zuglói Szociális Szolgáltató Központ Zuglói Közbiztonsági Non-profit Kft. Zuglói Önkormányzati Rendészet	2024. 06. 20.	Előadások száma, Előadásokon részt vevők száma, kiépített biztonsági berendezések száma	önkormányzat éves költségvetésnek előirányzatából, pályázati forrás	Az intézmény (idősek klubja) programjai, lakossági rendezvények szervezésével, Zuglói média tájékoztatással	
6.	Fizikai és infokommunikációs akadályok biztosítása az intézményekben	Akadálymentesítés az önkormányzati fenntartású intézményekben nem teljes körű	jogszabályi előírásoknak megfelelő akadálymentesítés az esélyegyenlőség biztosítására	az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény Zuglói Szolgáltatástervezési Koncepció, Idősügyi koncepció IVS Gazdasági program 2020-2024	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Akadálymentesítési feladatok elvégzése a még hiányzó intézményekben	alpolgármester Zugló Polgármesteri Hivatal Főmérnökség, Pályázati Osztály Zuglói Zrt.	2025.06.20.	akadálymentes önkormányzati intézmények száma	költségvetési, pályázati forrás	idősek esélyegyenlősége biztosítottá válik	
7.	Védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos továbbképzések	Nem elegendő azoknak a munkájuk során emberekkel foglalkozó kerületi önkormányzati (vagy fenntartott szervezeténél dolgozó) szakembereknek a száma, akik olyan speciális képzéseken és továbbképzéseken vesznek részt, amely a védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel,	Emelkedjen a speciális képzésen és továbbképzésen résztvevő szakemberek száma a szociális területen	szociális intézmények szakmai programjai, képzési terv	Idősügyi nemzeti stratégia	Képzések, továbbképzések biztosítása a kerületi szakemberek számára	Szociális intézmények vezetői	2027. 06. 30.	Képzett szakemberek száma	Intézményi költségvetésen belül továbbképzésre biztosított forrás	Folyamatosan képzett szakember hálózat	

	biztosítása a kerületi önkormány-zati intézmé-nyek szakemberei nek	problémáival kapcsolatos ismereteket adnak. ágának hiánya, az erről szóló tájékoztatások rendszertelensége										
	V. A fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlősége											
1.	A fogyatékos-sággal élők esélyegyenl ősége érdekében szükséges a komplex akadály-mentesítés megvalósí-tása	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100%	Teljes akadálymen-tes környezetre történő törekvés egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása az önálló életvitelben	az egyenlő bánásmódról és az esélyegyen-lőség előmoz-dításáról szóló törvény, IVS Gazdasági program 2020-2024	Országos fogyatékosságügyi program 2015-2025	Az akadálymen-tesség megvalósítása	alpolgármester Zuglói Polgármesteri Hivatal Főmérnökség Pályázati Osztály Zuglói Zrt.	2025.06.20.	Akadály-mentesített önkormány zati intézmé-nyek száma	önkormányzat éves költségvetésnek előirányzatából pályázati források igénybevétele	Fogyatékoss ággal élő személyek esélyegyenlő sége biztosítottá válik	
2.	A fogyatékos-sággal élők egészség-ügyi szűrővizsgál atokon részvételé-nek segítése	Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a fogyatékossággal élők, a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk terén	Fogyatékos-sággal élő, mozgássérült személyek minél magasabb számban történő részvétele a preventív, szűrővizsgálat okon	Zugló Egészségfej-lesztési terve Gazdasági program 2020-2024	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Országos fogyatékosságügyi program 2015-2025	Érintett célcsoport értesítése a szűrővizsgá-latok időpontjáról, Segítség-nyújtás ahhoz, hogy a fogyatékosság gal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek a szűrővizsgá-latokon VEKOP-7.2.3-17-1017-00007 Praxisközös-ség Zuglóban a magasabb szintű alapellátásért pályázat céljainak	Zuglói Egészségügyi Szolgálat, Zuglói Szociális Szolgáltató Központ	2024.06.30.	szűrőprog-ramok száma, résztvevők száma	önkormányzat éves költségvetésének előirányzatából intézményi költségvetés	önkormány-zati döntés alapján folyamato-san fenntartható	

						megvalósítása						
3.	Fogyatékossággal élő emberek személyre szabott szükségleteinek biztosítása	Fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatását és életminőségét javító ellátások biztosítása	foglalkoztatásuk és életminőségük javítása	fogyatékossággal élőket foglalkoztatók	Országos fogyatékosságügyi program 2015-2025	célcsoport foglalkoztatás a saját intézményi hálózattal	Zuglói önkormányzat intézményei	2024. 06.30.	foglalkoztatottak száma, intézmények száma	önkormányzat éves költségvetésének előirányzatából intézményi költségvetés, pályázati forrás	intézményi, munkáltatói döntés szerint	
4.	Speciális szükségletű szolgáltatás monitorozása autizmus szempontú akadálymentesítés	Egyre több az autizmussal élő személy, akik speciális célcsoportot alkotnak, speciális nevelési igényekhez igazodó nevelés szükséges számukra	autizmus kisgyermekkorban történő felismerése, megfelelő nevelési környezet biztosítása, integrált játszóeszközök segítségével	óvodai pedagógiai program bölcsődék szakmai programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Országos fogyatékosságügyi program 2015-2025 Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024	szakvélemény szerinti nevelés biztosítása az óvodában, bölcsődében	Zuglói Egyesített Óvoda vezetője Zuglói Egyesített Bölcsőde vezetője	2023.06. 20.	autista gyermekek száma, intézmények száma	humánerőforrás költségvetési forrás	finanszírozás, óvodai, bölcsődei szakmai, pedagógiai programok alapján	
5.	Vakok és Gyengénlátók Középmagyarországi Egyesületével kötött együttműködési megállapodás keretében érzékenyítő tréningek, foglalkozások, nyílt napok szervezése, kerületi rendezvényeken lehetőségek biztosítása az értekésítésre	Probléma a többségi társadalom érzéketlensége és az információ hiánya a fogyatékossággal élők problémáival kapcsolatosan, látássérült személyek által készített termékek piacának hiánya	Többségi társadalom érzékenyítése a fogyatékossággal élő személyekkel szemben, a látássérültek által készített termékek értékesítési lehetőségeinek bővítése	Vakok és Gyengénlátók Középmagyarországi Egyesületével kötött együttműködési megállapodás	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Érzékenyítő tréningek szervezése, igénybevétele Vakok és Gyengénlátók Középmagyarországi Egyesülete által, önkormányzati rendezvényeken az értékesítés lehetőségének biztosítása	alpolgármester Intézmények vezetői, gazdasági társaságok	2025.06.20.	Tréningek száma, a tréningen résztvevők száma önkormányzati rendezvények száma, ahol az értékesítésre meghívás történt	Humánerőforrás	együttműködési megállapodásban foglaltak alapján	

6.	A hivatal nagy nyilvánosságot érintő rendezvényeit (pl. közmeghallgatás) teljesen akadálymentes helyen rendezi meg, előzetes igény esetén jeltolmácsot is biztosít.	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya	Fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlőségének érvényesülése a nyilvános önkormányzati rendezvényeken	az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Országos fogyatékosságügyi program 2015-2025	Igény esetén jeltolmács biztosítása a rendezvényen	Jegyző	2023.06.20.	Rendezvényen részt vett fogyatékossággal élő személyek száma, igénybe vett jeltolmácsok száma	önkormányzat éves költségvetésnek előirányzatából	Jeltolmács igénybevétele	
7.	Védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos továbbképzések biztosítása a kerületi önkormányzati intézmények szakembereinek	Nem elegendő azoknak a munkájuk során emberekkel foglalkozó kerületi önkormányzati (vagy fenntartott szervezeténél dolgozó) szakembereknek a száma, akik olyan speciális képzéseken és továbbképzéseken vesznek részt, amely a védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos ismereteket adnak	Emelkedjen a speciális képzésen és továbbképzésen résztvevő szakemberek száma a szociális, köznevelési és az egészségügyi területeken	szociális intézmények szakmai programjai, képzési terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Képzések, továbbképzések biztosítása a kerületi szakemberek számára	alpolgármester Szociális intézmények, Zuglói Egyesített Óvoda, Zuglói Egészségügyi Szolgálat	2024. 06.30.	Képzett szakemberek száma	Intézményi költségvetésen belül továbbképzésre biztosított forrás	Folyamatosan képzett szakembergárda	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények és a gazdasági társaságok vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől, gazdasági társaságaitól és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük, gazdasági társaságuk működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei és gazdasági társaságai a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Szociálpolitikai kerekasztalt** hozott létre és működtet.

A szociális rendelet 75. § (2) bekezdése alapján a Szociálispolitikai kerekasztal feladata többek között az esélyegyenlőségi program meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

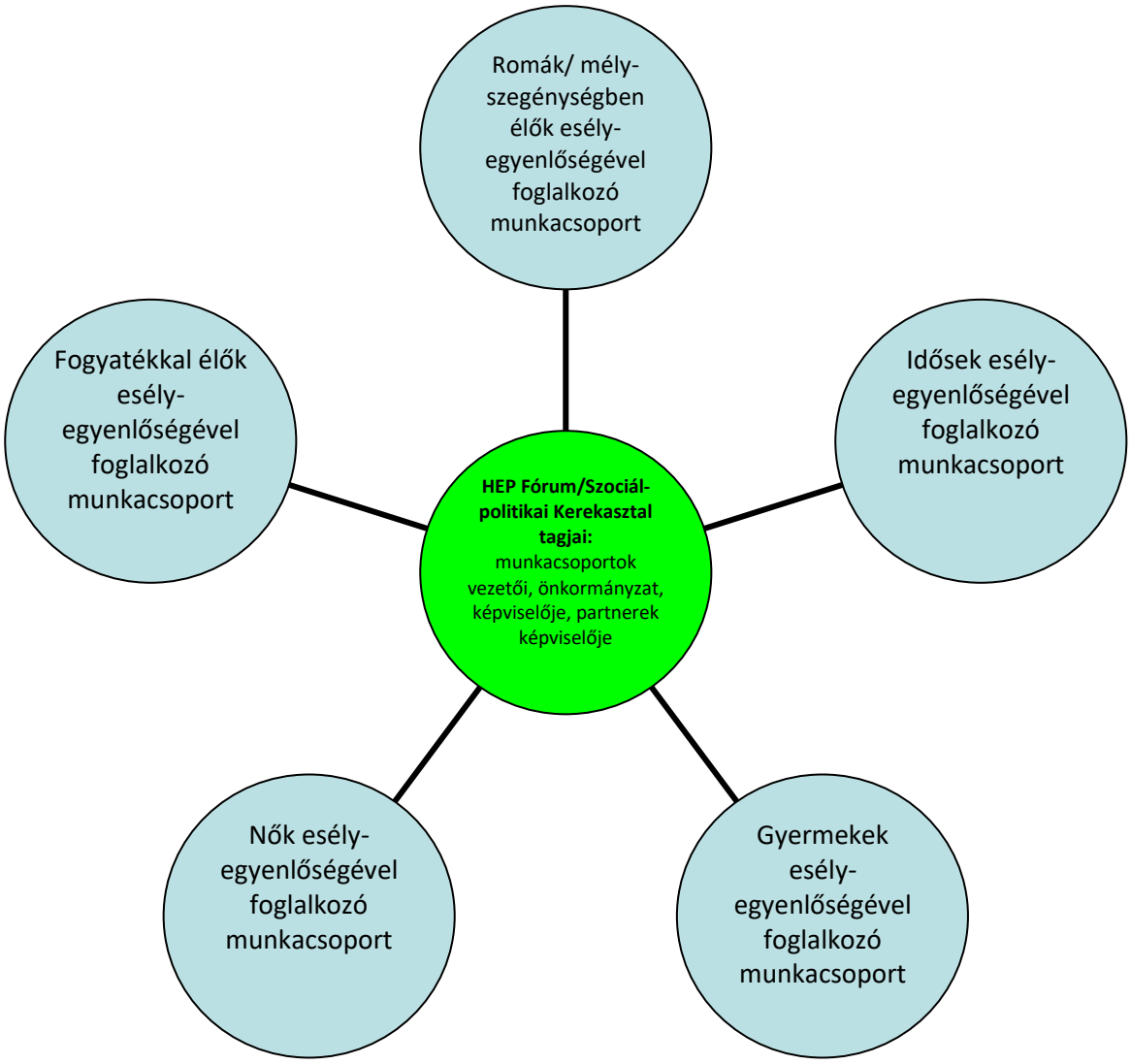
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum/Szociálispolitikai kerekasztal feladatai
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum/Szociálpolitikai Kerekasztal felé.

A HEP Fórum/Szociálpolitikai kerekasztal működése

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok/Szociálpolitikai kerekasztal javasolt összetétele

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- kerekasztalok elnökei (idősügyi, gyermekjóléti),
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- esélyegyenlőségi tanácsnok,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- az esélyegyenlőségi tanácsnok,
- a kerekasztalok elnökei,
- a tankerületi központ képviselője,
- a környező települések önkormányzati szereplői,
- a járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum/Szociálpolitikai Kerekasztal ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot/Szociálpolitikai Kerekasztalt hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum/Szociálpolitikai Kerekasztal első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum/Szociálpolitikai Kerekasztal által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az Önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az Önkormányzat és intézményeinek valamint gazdasági társaságainak különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba. A tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az Önkormányzat részéről az alpolgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum/Szociálpolitikai Kerekasztal létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az Önkormányzat és a HEP Fórum/Szociálpolitikai Kerekasztal közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum/Szociálpolitikai Kerekasztal tagjaival.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum/Szociálpolitikai Kerekasztal bevonásával és támogatásával végzi.

    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek és gazdasági társaságainak dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az Önkormányzat, illetve intézményeinek és gazdasági társaságok vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A kerület vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a kerületi önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum/Szociálpolitikai Kerekasztal megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló** Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája a kibővített Szociálpolitikai Kerekasztal keretében megtörtént. Az ott született észrevételek a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítésre kerültek.

II. Ezt követően **Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzatának Képviselő-testülete** a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 208/2022. (VI. 30.) önkormányzati határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- a Képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Budapest, 2022. június 30.

Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló
Önkormányzata
Képviselő-testülete képviseletében

[redacted]

Horváth Csaba
polgármester megbízásából
Rózsa András
alpolgármester

[redacted]

156

Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

K I V O N A T

a Képviselő-testület 2022. június 30-i ülésének jegyzőkönyvéből

17./ Javaslat a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására (2022-2027)
Előterjesztő: Rózsa András alpolgármester
Előterjesztés sorszáma: 123-386/2022

Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testülete 208/2022. (VI. 30.) önkormányzati határozata Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról (2022 - 2027)

A Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta és elfogadja Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP) valamint a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervét (HEP IT) .

A Képviselő-testület felkéri az alpolgármestert, hogy gondoskodjon az elfogadást követően a HEP dokumentumnak a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság részére történő megküldéséről és a honlapján történő országos internetes programjában történő rögzítésről valamint a helyben szokásos módon történő közzétételéről.

Határidő: 2022. július 5. (országos internetes programban történő rögzítésre)
Felelős: Rózsa András alpolgármester (Humánszolgáltatási Főosztály által)

Horváth Csaba s.k.
polgármester

Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Polgármesteri Hivatal * 95.*

dr. Tiba Zsolt s.k.
jegyző

A kiadmány hiteléül: 2.
F.O.

2022 JÚL. 05

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA